

Η ΕΡΤΕΡΗ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕ

Φυλλάδ. 83.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος. Δ'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 4 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1851.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΕΙΣ ΛΟΝΔΙΝΟΝ.

(Συγγραφή Φραγγίσκου Βέϋ, μετάφρασις
'Α.Ι. Ίωαννίδου).

(Συνέχεια, ἴδ φυλλάδ, 82.)

Ὁ Τάμεσις εἶναι ἡ μεγαλητέρα καὶ ποικιλωτέρα τῶν ὄδῶν τῆς οἰκουμένης, ἀκατανήτος ὁμως καὶ ἀπεριγραπτος. Ὁ Τάμεσις δὲν ἐμειάζει εἰς οὐδὲν σχεδὸν τῆς πορείας αὐτοῦ μέρος ποταμόν. Ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ μέχρι τοῦ Λονδίνου σχηματίζει μικρὸν τινα τοξεοειδῆ ῥύακα, ἔρποντα, διαχεόμενον εἰς λειμῶνας, καὶ καθωραρίζοντα, διὰ τῶν ὑδάτων αὐτοῦ τῶν μεγαλοχολικῶς βρόντων ὑπὸ τὸ συννεφερὸς τῶν φυλλωμάτων, ἐξέχῃν πολυθελγητρον. Ἐν Λονδίῳ ὁ Τάμεσις χρησιμεύει ὡς παρόχθιον τι πρὸς ἐναπέθεσιν πραγματειῶν· διότι αἱ οἰκίαι τῆς παραλίας ὡς ἐκτισμέναι πορὰ τὰ χεῖλη τοῦ ποταμοῦ, συγκοινωνοῦσιν ἀμέσως μετὰ τῶν πλοίων. Μεταξὺ δὲ τῶν λασπωδῶν καὶ πλημμυρόντων ὑδάτος παροχθίων τούτων ὑπάρχει μεγάλη τις ἑδδὸς κατάπλεως παντοφορέων (omnibus) καὶ

ἀνθρώπων. Ἀλλὰ τὰ παντοφορεῖα ταῦτα εἶναι ἀτρέπλοια, καὶ ἡ μεγάλη αὕτη ὁδὸς, αὐτὸς πάλιν ὁ Τάμεσις Ἀπὸ δὲ τοῦ Λονδίνου μέχρι τῆς Γραβεζένδης, πόλεως κειμένης ἕξ λεύγας μακρὰν τοῦ Λονδίνου, ὁ Τάμεσις πλέον ὁμοιάζει λιμένα, ἔνθα πλεῖα πύσης χώρας καὶ παντὸς ἔθνους εὐρίσκονται διατεθειμένα καθ' ἑκατοντάδας. Ἀπὸ τῆς Γραβεζένδης, μάλιστα δὲ, δυνατὸν εἰπεῖν, καὶ ἀπὸ Μάγχης μέχρι Λονδίνου, ὁ Τάμεσις εἶναι κόλπος θαλάσσιος· αἱ δὲ τοῦ ποταμοῦ παλιῆραι οὐδεμίαν ἔχουσι τὴν ἐπιβροήν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ βαθέως τούτου κόλπου.

Ἀλλὰ τὴν ἀλλόκοτον ἐντύπωσιν τὴν ἐκ τῆς θέας τῆς Ἀγγλίας ἀρχεῖται αἰσθανόμενος ὁ περιηγητὴς ἐνώπιον τῆς Γραβεζένδης (Gravesend). Πρὸς τὰ δεξιὰ ἡ ταπεινὴ, ἡ ἄγονος καὶ σποδιαία τοῦ κομητάτου τοῦ Ἑσρέξ γῆ· πρὸς τ' ἀριστερὰ δὲ ἡ ὠγρὰ καὶ πένθιμος μὲν, ἀλλὰ φιλοκάλως διατεθειμένη τῆς Γραβεζένδης πόλις, ἔνθα κατὰ πρῶτον εἶδον δαίγμα τῆς ἀλλοκότου καὶ φαντασιώδους τῆς χώρας ταύτης ἀρχιτεκτονικῆς. Τὰ λευτρά Clifton εἰσὶν αὐστηρὰς γοθικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἕκαστος δὲ ὠρειδῆς θέλος αὐτῶν ἐπικραμεῖται ἀνωθεν ὑπὸ τινος τουργικῆς μιν ἀρῆ Ἐφόσον ἡ γῆ ἀποβαίνει ἔρημος καὶ οἰωπηλῆ, ἐπὶ τούτου ὁ ποταμὸς ἐμφυγῆται ὑπὸ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς γενικῆς περιδιήσεως. Ἀλλ' ἡ ἀπαθὴς ἐκείνη

τυχύτης μεθ' ἧς τὰ διάφορα πλεῖστα διασταυροῦνται, ἢ ἀνεξήγητος προσπέλασις τοσοῦτων ἀνθρώπων, ἀγνώστων πρὸς ἀλλήλους, ξένων μὴ πρατηρομένων, ἢ σφοδρότης τῶν ὑπὸ τοῦ συμφέροντος συναθροισθέντων τούτων ὄντων καὶ χωριζομένων τυχαίως, ἢ μηχανικῆς ἐνεργείας ζῶν αὐτῆ, καὶ ἢ ἀδιαιρέτως ἐργασίᾳ, ἅπαντα ταῦτα δεσμεύουσι καὶ καταπλήττουσι τὸν ἀνθρώπινον νοῦν, ὄρωντα τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν κατῆφειαν ἅμα τοιοῦτου θεάματος, θαυμάζοντα δὲ τὸ πάνδημον καὶ πένθιμον ὕψος τοιαύτης ὑποδοχῆς. Ἐνώπιον τοσαύτης κινήσεως οὐδὲν ὑπὸ τοῦ συνηθούς θορύβου συνοδευμένης, ὑπολαμβάνει τις ἑαυτὸν εἰσδύοντα ἐν μέσῃ ἡμέρᾳ εἰς τὴν χώραν τῶν οὐρανῶν. Ὁ ἥλιος, εἰσὶν αἰετὴν περιβεβλημένος σινδόνην, ῥίπτει ἐπὶ τῶν φανταστικῶν τούτων σκηνῶν ὠχρὰς μόνον καὶ ἀσθενεῖς τινὰς ἀκτίνας. Οἱ ἀγροὶ οἱ παρὰ τὴν παραθαλασσίαν εἰσὶν ἥκιστα γεωργημένοι· ἐπικισμοῦνται δὲ πανταχόθεν ὑπὸ ὑψηλαρῶν κυκλωτέρων δένδρων, πένθιμον ἐγόντων τὴν πρασίαν, τὴν ὑπὸ πρασίνων λειμώνων περιπλατισσομένην.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν πλοίων αὐξάνει ἐφ' ὅσον τις προχωρεῖ, καὶ μετ' ὀλίγον ἢ ἐξοχή καὶ ἢ πεδιάς ἅπασα φαίνονται μυριηκίωσαι ὑπὸ τῆς πληθῆος αὐτῶν· ὅστις ὁ Τάμεσις διαγράφει κατερχόμενος στροφὰς καὶ ἐλιγμούς πολυεδαεῖς. Ὁ ἀνερχόμενος βλέπει αὐτὸν φέροντα ποτὲ μὲν πρὸς τὰ ἀριστερὰ, ποτὲ πρὸς τὰ δεξιὰ, ἐπέκεινα δὲ τῶν τοῦ ἐλιγμοῦ αὐτοῦ ἀποκρυπτόντων παραλίω, φαίνονται περιφερόμενοι ἐπὶ τῆς ξηρᾶς αἱ καπνοδόχοι τῶν πυριπνῶν ἀτμοπλοίων, καὶ τὰ ἀναπεπταμένα διάφορα πλοίων ἱστία, συμπίπτοντα, συμπίπτοντα καὶ περιπλεκόμενα οὐρόν μίγδην μετὰ τῶν φιλυρῶν καὶ τῶν δρυῶν ἢ ξηρὰ καὶ τὰ ὕδατα συζευγνύουσιν ἀλληλοδιαδόχως τὰς ὕλας τῶν δασῶν αὐτῶν, διὰ φαντασιώδους καὶ μαγικῆς τινος περιδινήσεως.

Ὅτω προσέρχεται εἰς Βουλδίχην, πόλιν διαφέροντος θαλασσίαν καὶ στρατιωτικὴν, περιέχουσαν ὀπλοστάσιον, κανονοχυτεῖον καὶ στρατιῶνα· πρὸς δὲ σχολὴν στρατιωτικὴν, καὶ εὐρέα νεώρια. Ὁ ἄγ. Κύρος, τὸ Μετὰ καὶ ἢ Τουλὸν συνάμα περιστάσει τὴν Βουλδίχην, διατηροῦσαν ἐξακοσίας ἡμισίους ἐρέτας ἐπὶ τῶν γερουρῶν αὐτῆς, δυστυχῶς πάνυ γνωστὸς τοῖς ἀρχαίοις θαλασσινοῖς Γάλλοις. Διερχόμενός τις διὰ τῆς πόλεως ταύτης, τῆς εἰς τὰ ἔργα τοῦ πολέμου ἀριερωθείσης, καταλαμβάνει ὅτι ἡ Μεγάλη Βρετανία δὲν ἔχει οὐτε τὴν οἰσιονομικὴν χώρας πολεμικῆς, οὐτε τὰ πολεμικὰ ἔθνη. Ἡ πόλις αὕτη, κατεχόμενη ὑπὸ στρατιωτικῶν παντὸς εἶδους, εἶναι παρεμφερὴς μὲ μέγα τι ἐργασίας· διότι ὁ θεατὴς βλέπων ἐπὶ τῶν προκυμαίων καὶ ἐπὶ τοῦ ὕδατος μόνον ἐργάτας ἀσχολουμένους, ἤθελεν ἐκλάβει τὴν Βουλδίχην ὡς πόλιν ἐργαστασίαν, οἷα ἢ τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἢ τοῦ Βερμυγγάμ, ἐὰν δὲν ἐδλεπε δὴ ἢ τρεῖς σκοποὺς, ἐνδύματα φέροντας πορφυρὰ, περιφέροντας δὲ μετὰ ῥαθυμίας ὀπλα μεγάλα οὐδέποτε χρησιμεύοντα. Ἐνταῦθα τὰ πάντα τὴν ὠφέλειαν ἀποδίδουσι καὶ τὰ πάντα ἐργασία καὶ κόπος. Ἀπέναντι δὲ τῆς κυψέλης ταύτης καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης ἀκτῆς, τῆς εὐρείας καὶ μονήρους, ἐπιφαίνονται δέκα ἕως δωδεκα μικροὶ οἰκίσκοι ἡμιτελεῖς, καλύβαι εὐτελεῖς, ἀλλὰ χαριεσσαί, ἀρχιτεκτονικῆς γοιθικῆς. Περὶ τὸ τέλος τοῦ ἔτους οἱ οἰκίσκοι οὗτοι πληθύνονται μέχρι τῶν τετρακοσίων, ἐγεγρόμενοι πρὸς ἐνοίκισιν ἐργατῶν ἐπὶ σκοπῷ μᾶλλον πολιτικῷ ἢ φιλανθρωπῷ· διότι ἡ ἰδιοκτησία ἐκάστης καλύβης πα-

ρέχει τέλος ἐπὶ φανερᾶς οὐσίας 20 λιτρῶν· τετρακόσιοι δὲ ἰδιοκτῆται τεχνίται· οὕτω σχηματίζονται, διδουσι εἰς μερίδα τινα ἴσον ἀριθμὸν ἐκλογέων. Ὅστω λοιπὸν ἢ μικρὰ αὕτη πόλις θεμελιούται πρὸς ὠφέλειαν ὑποφθέρου τινος τῆς Βουλῆς τῶν κοινοτήτων. Φυδοῦμαι ἕμως ὅτι δὲν θέλουσι βραδύνει καὶ παρ' ἡμῖν νὰ καταφύγῃσιν εἰς τὸ εὐφυὲς τοῦτο μέσον τοῦ τροποποιεῖν τοὺς ἐκλογικούς καταλόγους.

Ἀναχωρῶν ἀπὸ τῆς Βουλδίχης, ἀνακαλύπτει τις πρὸς τὸν ὀρίζοντα, ὀλίγον πρὸς τὰ ἀριστερὰ, τοὺς διδύμους τῆς Γρεμβίχης θέλους, περὶ οὗς ὁ εἰς Λονδίον προσερχόμενος ὁραεῖ νὰ διαγράψῃ κύκλον δὺο λευγῶν τὸ μήκος.

Διήλθομεν ἤδη ταχέως τὰ ἐννέα μίλια, τὰ μέχρι τοῦ Custom-House ἀπολειπόμενα ἡμῖν, καὶ τὸ πρὸ ἡμῶν θέαμα εἶναι τοσοῦτον θελξικάρδιον, ἢ δianoia ὑπὸ τοσοῦτων προσβάλλεται ἐντυπωστικῶν, ὥστε λησμονεῖ τὴν τῶν ὠρῶν καταμέτρησιν. Ἡ κίνησις καὶ ἢ ζῶν ἀναφαίνεται τέλος αἰφνυδῶς ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ Τάμεσεως ὄχθης, τῆς ἐπὶ ἐπὶ τοσοῦτον μονήρους καὶ σιγῆς· στέγα· δὲ τινες καὶ ἐργαστήρια καὶ οἰκοδομαὶ σποράδην κείμεναι, παρασκευάζουσι τὰ ὄμματι τοῦ περιηγητοῦ, εἰς τὸ μέγα τῆς ἀγνοίας πόλεως πανόραμα, ὑποφανόμενον ἤδη πρὸς τὰ δεξιὰ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος, καλυπτόμενον ὁμῶς τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν μακρῶν τῶν πλοίων σειρῶν.

Βλέπει ὁ περιηγητὴς περιφερόμενα τὰ watermen, ἀτμόπλοια ἐμπλεκὰ ἐπιβιτῶν, ἀπέρχοντα παντοπορεῖα (omnibus), ἅτινα τετρακόσια τὸν ἀριθμὸν ὑπηρετοῦσι παντοιοτρόπως τὴν παραλίαν, εἰσδύουσι δὲ, καὶ πλησιάζοντα, σαμμιγνύονται μετὰ τῶν πολυποικίλων καὶ παντοειδῶν πλοίων, δι' ὧν περιφέρονται σμήνη ἀναριθμητῶν λέμβων. Ἡ ἐκατέρωθεν παραλία, βριθουσα πλήθους καὶ βιομηχανικῶν καταστημάτων παρέχει ἀποψιν πένθιμον καὶ σιωπηλὴν ἐνώπιον τῆς ταρῆς καὶ τῆς ζῶης τῆς ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, ὅστις φαίνεται ὅτι φέρει καὶ ἀνακικῆ ἐπὶ τῶν κυμάτων αὐτοῦ ὄλην ἀκατανόμαστον πόλιν.

Εἴμεθα περὶ μεσημβρίαν· ὁ ἥλιος προσβάλλων λευκαίνει τοὺς ἀνθρακώδεις ἀτμούς τοὺς σκοτιζόντας τὸν κυανῶν οὐρανόν, τὰ δὲ πλοῖα, τὰ ἐγκαρσίως ἐφ' ἅπαν τὸ εἰσὶν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ διατεθειμένα, ἀφίνουσι, διὰ τῶν διαστημάτων τῶν γενομένων εἰς τοὺς ἰστούς αὐτῶν ὑπὸ τῶν κυματισμῶν, εἰς τὸν περιηγητὴν μέρος, δι' οὗ διορᾷ ἀλλόκοτόν τι σύμφορον καταστημάτων, ἀποθηκῶν, παραπηγμάτων, προστεγίων, ἐργαστασίαν, ἐκλαμβανόμενων ὡς πλοίων ἕνεκα τῶν ὑψηλοτάτων αὐτῶν καπνοδόχων, αἰωρουμένων ὡς ἰστών ὀγκωδῶν καὶ αὐθαδῶν. Ἄπαντες, εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε ἐπὶ τῶν κυμάτων εὐρισκόμενοι, κινεῖνται ἀενάως καὶ ἐργάζονται, τὸ δὲ ὕδωρ ταρτατώμενον καὶ κτυπώμενον ἀκαταπύστως περιδινεῖται καὶ ἀρριζει τοσοῦτον, ὥστε ἢ τοῦ πυθμένος ἰλὺς ἀνέρχεται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, ἢ οὐδὲ πνοὴ ταραττεῖ ἀνέμου· τὸ δὲ κύμα κλυνδεῖται παφλάζον ὑπὸ συνεχῶς κατεχόμενον ταραχῆς καὶ μανίας.

Ἐφ' ὅσον τις προχωρεῖ, τὸ παράδοξον τοῦτο δρᾶμα ἀναπτύσσεται· βαθμίδων μετὰ τῶν περιπετειῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκπληττεται, βλέπων προχωροῦν ἐπὶ τὸ σκάφος ἐπὶ τοῦ ἀπειρομεγέθους καὶ τοσοῦτον πολυπληθοῦς τοῦ ποταμοῦ, ὥστε ὁ ὀρθαλμὸς προσπίπτει ἐμποδιζόμενος ἐπὶ τῶν ἐκ πλοίων σχηματίζομένων τειχῶν. Ἡ ἐμπύχσις δ' αὕτη καὶ ἢ ταραχὴ, αὐξάνουσα ἐπὶ

μᾶλλον ἀπὸ τῆς Γρεμβίχης, καθίσταται καταπληκτικὴ μετ' ὀλίγον, καὶ τριπλασιάζεται παρὰ τὸ Λονδίον. Μετὰ ταῦτα βλέπει τις ἀναπτυσσομένην ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ἀκτῶν, τὴν ἀπειρομεγέθη ταύτην τοῦ ἐμπορίου τῶν δύο κόσμων Βαβέλ, ἀφ' ἧς ἀνέρχονται διάκοσιοι περίπου χιλιάδες καπνοδόχων, δβελίσκιων καπνῶν καὶ φλόγας ἐξερρυσσομένην ἀπὸ τῶν ἀπαισίων αὐτῶν στομάτων, κοσμουμένην δὲ διὰ τῶν μακρῶν ἐκ μελαίνων κεράμων οἰκῶν αὐτῆς. Αἱ οἰκίαι αὗται ὑπ' ἐρυθρῶν καλυπτόμεναι στεγῶν, καὶ διατεθειμέναι κλιμακίδων, χρησιμεύουσιν, ὅτ' εἴπειν, ὡς βάσεις εἰς τὸν θόλον τοῦ ἄγ. Παύλου, δειγμα τοῦ γαλλικοῦ Πανθέου.

Τὸ Λονδίον δὲν ἔχει παρόχθια· διότι αἱ παρὰ τὴν παραλίαν οἰκίαι παράκεινται τῷ Τάμεσει ἐφ' οὗ αὗται ἀνοίγονται· ἵνα παραλάβωσι φορτία παντοειδῆ, ἀποθετόμενα ἐν τῇ πόλει. Αἱ οἰκίαι αὗται, ὡς παραχθεῖται ἐκ διαφόρων ἀναγκῶν ἔχουσι ποικίλην καὶ τὴν κατασκευὴν. Ἡ δεξιὰ ὄχθη, πρᾶσταιον γιγαντώδεις, πλήρες ἐργατῶν καὶ ταπεινῶν οἰκημάτων, ἀδιαιρέτως κεκαλυμμένων ὑπὸ νέφους καπνοῦ, ἐξερχομένου ἐκ τῶν στεγῶν αὐτῶν, ἀφιέρωται ὅλοσχερῶς τῇ βιομηχανίᾳ τὴν αὐτὴν δὲ παρέχει ὄψιν καὶ τὸ ἐμπροσθεν μέρος τῆς ἀριστερᾶς παραλίας· ἀλλὰ μεταξὺ τῆς συνοικίας ταύτης καὶ τῶν ἀπομεμακρυσμένων τῆς πόλεως οἰκοδομῶν βλέπει τις μυριάδας ἰστών καὶ σχοινίων συγχεομένων, πλήθη νηῶν ἐγκαρσίως διατεθειμένων, καὶ φαινομένων ὡς εἰσχωρουσῶν δι' ἄλλου τινος τοῦ Τάμεσεως βραχίονος ἐν τῇ πόλει, διὰ τῶν δεξαμενῶν δηλαδὴ τοῦ Λονδίνου (τῆς ἄγ. Αἰκατερίνης τῆς ἐταιρείας τῶν Ἰνδιῶν, ἢ ἀυλάκων μεγάλων, ἐσκαμμένων ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν παραλίαν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, δι' ὧν τὰ πλοῖα φέρονται παρὰ τὴν πόλιν, ἐνθα συσφύρονται κατὰ μυριάδας.

Ἡ ἄλλοις παροχθίων, καὶ, κατὰ συνέπειαν, ἢ ἐκ ταύτης ἀταξία καὶ ἀνωμαλία τῶν οἰκημάτων, ἢ ἀκατανόητος αὕτη κίνησις καὶ ἐνέργεια, ἢν διαδίδει ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἢ μεγίστη αὕτη τοῦ ἀποβιβασμοῦ οὐκολία, καταπλήττουσι τὸ πνεῦμα παντὸς ξένου ἢ Γάλλου ἐναδρουμένου δικαίως ἐπὶ τῇ μαγευτικῇ καλλοπῇ καὶ τῇ καταπληκτικῇ διατάξει τῶν οἰκοδομημάτων τῶν παροχθίων τῶν Παρισίων. Ἄλλ' ἢ τοῦ Τάμεσεως μὲν παραλίαν, δυναμένου νὰ περιλάβῃ τὸν μεγάλητερον στόλον καὶ νὰ φέρῃ πλοῖα ἱστοφόρα ἢ ἀτμοκίνητα ἀσυγκρίτως πολυπληθέστερα τῶν διτροχῶν καὶ ἀμαξῶν τῶν Παρισίων βουλεβάρτων, κατὰ τὴν ἐκ τῶν θεάτρων ἐξοδὸν· ἀλλὰ τὸ μέγεθος τῶν γραμμῶν, καὶ ἢ τοσοῦτον ἰδιοτρόπως διακεχυμένη ποικιλία ἐπὶ τῆς πόλεως ταύτης εἶναι πολὺ τῆς παροδικῆς ἐκείνης ἐντυπωσεως καταπληκτικωτέρα. Θαυμάζει ὁ περιηγητὴς βλέπων τὰ πλοῖα εἰσερχόμενα καὶ ἐξερχόμενα ἐλευθέρως ἐντὸς οἰκῶν, καὶ καταπλήττει ὑπὸ τῆς ὑπερβαλλούσης κινήσεως καὶ ἐργασίας. Βλέπων δ' ἑαυτὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λιμένος τούτου ἐνώπιον μυριάδων ἀνθρώπων τοσοῦτον ἐνεργητικῶν, λησμονεῖ ὅτι εὐρίσκειται ἐφ' ὕδατων. Αἱ οἰκίαι τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν ἰστών καὶ τῶν σχοινίων τῶν πλοίων, φαίνονται ὡς συνεχίζουσαι τρόπον τινα τὸ τοῦ Τάμεσεως θέαμα, καὶ μετ' ὀλίγον δὲν δύναται νὰ ἐνοήσῃ τις πῶς ἢ τοσοῦτον μεγάλη αὕτη ὁδὸς, ἢ τοσοῦτον πλήθος ἐμπλεως ἀγνία αὕτη διεκόπη καὶ περιεσπάλθη ὑπὸ τῶν προχωμάτων (terrassements) παροχθίου. Ἡ ἀρχικὴ

τῆς τοῦ Λονδίνου κινήσεως αἰτία, τὸ ἐλατήριο καὶ τὸ κέντρον πάσης τῆς ἐν αὐτῷ παραγομένης ἐνεργείας, εἶναι ὁ θαλάσσιος οὗτος βραχίον, ὁ ἐπικαλούμενος Τάμεσις.

Μεταξὺ τῶν λεπτομερειῶν τοῦ ἀλλοκότου καὶ ἀπειριγράπτου τούτου πανοράματος δύο μόνον μνημεῖα ἀναμνησκουσι τὸν ἀρχαῖον κόσμον. Μακρὰν ὁ ἄγ. Παῦλος, καὶ ἐγγυτέρω ὁ Πύργος τοῦ Λονδίνου, πύργος τετράγωνος, βαρὺς καὶ ἀπέραντος, ἀφ' οὗ ἀνέρχονται ἀσθενῆ καὶ γελοῖα τινα κωδωνοστάσια, δεδεμένα ἐκ τῶν τεσσάρων γωνιῶν ἐπὶ τοῦ ἀνδῆρου. Παραλειπομένον δὲ τῶν δύο τούτων καταπληκτικῶν ὄγκων, αἱ μικραὶ σειραὶ τῶν ἰδιοτρόπων οἰκίσκων, φαινομένων ὡς πλοίων κλονιζομένων, αἱ ἀγοραὶ αὗται, τὰ ἐργαστήρια μετὰ τῶν μελαίνων αὐτῶν καπνοδόχων, τῶν ἐρπόντων δενδρουλλίων των, τῶν ἐκ ξύλου ἐξωγραφημένου καὶ πορφυρῶν σκηνωμάτων ἐξωστῶν αὐτῶν, περιποιοῦσι τῇ πόλει χαρακτῆρά τινα Ἀνατολικῶν ἢ Ἰνδικῶν. Καὶ τὸ καταπληκτικὸν τοῦ παρατηρητοῦ πνεῦμα νομίζει ὅτι βλέπει συγκεχυμένως πῶς τὴν Τύρον, τὴν Καρχηδόνα, τὰς ἀκτὰς τοῦ Γάγγου, τὴν ἐμπορικὴν Ἀμερικὴν, ἢ τὰς ἰδανικὰς καὶ μόλις διορωμένας Σινικὰς πόλεις. Καὶ θέλων νὰ καταστρώσῃ τὰς ἐντυπώσεις ταύτας ἀρχεται τοῦ συγκρίνειν, ὥστε οὐδέμια σύγκρισις εὐχαριστεῖ τὸ πνεῦμα, τὸ ἐπὶ τοῦ καταπληττόμενον φέρειται ἀδιαιρέτως πρὸς πάσας τῆς φαντασίας τὰς διευθύνσεις.

Ἐν τούτοις εἰς τὸν θαυμασμόν ὑφ' οὗ καταλαμβάνεται τις ἀναμνησκουσι ἀνεπισημῶς λυπηρὰ καὶ ψυχρὰ τις ἐντύπωσις· εἶδον τὸν Τάμεσιν ἐρημον σχεδὸν εἰς τὰς ἐξβολὰς αὐτοῦ, ἔπειτα δὲ διαπλεόμενον κατ' ὀλίγον, αἱ τὰς ἀκτὰς αὐτοῦ καθωραϊζόμενας, τὴν δὲ ταραχὴν ταύτην γεννωμένην, καὶ τὴν κίνησιν τοῦ λαοῦ αὐξάνουσαν εἰς βαθμὴν ἀπίστευτον σχεδόν, καὶ ἐνέμισα ὅτι μετεκομισθῆν κατὰ τὸ διάστημα ὠρῶν τινῶν ἐκ τῆς ἐρήμου εἰς τὸ κέντρον τοῦ κόσμου καὶ τὴν πρωτεύουσαν τῆς οἰκουμένης. Καὶ μολοντί τοῦ θέαμα τοῦτο τὸ καταπληκτικὸν καὶ πολυθαύμαστον, εὐρίσκειται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, μολοντί εὐρίσκομαι ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ οὐδὲν ἐναργέστερον, πραγματικώτερον, πάλιν μαλκοντοῦτο δυσκόλως δύναμαι νὰ τὸ πιστεύσω. Πᾶν εἶτι βλέπω μὲ καθιστᾷ συυθρωπῶν καὶ βρεμῶδη, ἢ ἰδέα τῆς ἀπομονώσεως μὲ καταθλίβει. Μεταξὺ δὲ τῶν ἀναριθμητῶν τούτων πλοίων ἅτινα διασχιζοῦσι κατὰ μυρίας διευθύνσεις τὰ ὑπ' αὐτὰ ἀρριζοῦντα καὶ παταγοῦντα κύματα, καὶ δεικνύουσιν εἰς τὰ ὄμματα μου καταστρώματα ἀπείρους φέροντα τοὺς ἐπιβάτας, ἀνδρας, γυναῖκας, ἐργάτας, εὐγενεῖς, ἀνθρώπους πάσης κλάσεως καὶ πάσης ἡλικίας· βλέπων τὴν κίνησιν, παρατηρῶν τὴν μαγικὴν ἐκείνην ἐνεργητικότητα, ὑφ' ἧς τὰ πάντα περιάγονται συγκεχυμένως, καὶ μολοντοῦτο νομίζω ὅτι πάντα ταῦτα διαδραματίζονται καθ' ὕπνου, ὡς ἐν τῇ ἰδανικῇ ἐμφανίσει ζωηρᾶς τινος σκηνογραφίας.

Τέλος ἀρχεται ν' ἀντιλαμβάνηται τις τοῦ θορύβου, ἐλλείποντος πάντῃ ἀπὸ τοῦ Τάμεσεως, οὗ ἢ ζῶν εἶναι ὡσεὶ ἄφωνός τις θεατρικὴ παράστασις. Οὐδὲν ῥωσῶν μειδιᾷ, τὰ χεῖλη πάντα σιγῶσι· οὐδὲ κραυγὴ, οὐδὲ φωνὴ ἀντηγεῖ ποτε, καὶ ἕκαστος διέρχεται ἀμεριμνος καὶ μηχανικῶς πῶς διὰ τοῦ πλήθους. Ὁ περιηγητὴς δὲν ψάλλει, εἰ δὲ διαβάται παρατηροῦσιν ἀνευ

περιεργείας, οὐδεμίαν φωνήν, οὔτε λέξιν, οὔτε παρατήρησιν ἐνεστέροντες.

Οἱ Ἄγγλοι μεταχειρίζονται γλώσσαν ἀρμόζουσαν εἰς τὰ εἰρηνικά ἤθη καὶ τὰς σιωπηλάς αὐτῶν ὁρέξεις. Ἡ γλώσσά των εἶναι ψυθουρισμός τις ὑπὸ γλυκίων συριγμάτων διακοπτόμενος, καὶ ἐκφευγῶν ἐκ τῶν χειλέων ἀτελῶς διαρροῦμενος· ἅμα δὲ θελήσει τις νὰ συμβιβάσῃ καὶ συνήσῃ εἰς τὴν προσφορὰν τῶν λέξεων, τὸ στήθος ἢ τὸν λάρυγγα, ἢ φύσις τῶν λέξεων ἀλλοιοῦται δὲν ἐννοοῦνται ὑπὸ τοῦ ἀγγλοῦ εἰμὴ ἐνστιγματικῶς πως καὶ ἀμελῶς ἐπιφερόμεναι. Ὑψηλοτέρως δὲ λεγόμεναι ἀποβαίνουσαι βραχνῶδεις καὶ στριφναὶ εἰς τὴν ἀκοήν, ὡσεὶ βαθράκων κοασμοὶ ἀπὸ τῶν ἐλῶν καὶ τῶν λιμνῶν ἀντηχοῦσαι.

Ἐν Λονδίῳ συνδιαλέγονται τὸ πλεῖστον οἱ κἀται καὶ μεθ' ἑαυτῶν, σκέπτονται μετ' ἐμβριθείας καὶ ἑκαστος καταγίνεται εἰς τὰ αὐτοῦ συμφέροντα, ἐργαζόμενος ἀδιαλείπτως καὶ σιωπηλῶς.

Ἡδὴ τὸ πλεῖστον ἡμῶν χάνεται ἐν τῷ πλήθει τῶν ἱστών· εὐρισκόμεθα δὲ ὑπὸ τὴν γέφυραν τοῦ Λονδίνου, ἔτε, τῶν σχοινίων ῥιθόντων, οἱ τροχοὶ σιγῶσι, καὶ τὸ πλεῖστον πλησιάζει ἀθουδῶς, μεταξὺ δύο watermen, πλήρη ἀνθρώπων σιωπῶντων, παρὰ τὸν ἀπόδαμον τοῦ τεκτονικοῦ, κατὰ πλεον ἐντολοδόχων, φυλάκων, ἀχθοσφῆρων, περιμενόντων ἀρῶνων, καὶ ἀκλουθούτων ὡς μηχανῶν.

Ἐὰν ἐπέλθῃ ποτὲ εἰς τινὰ τῶν ὑπομονητικῶν καὶ καλοκάγαθων φιλοπεριγηγιῶν ἢ φαντασιοπληξία νὰ ἐγκωμιάσῃ τὰς χάριτας τοῦ γαλλικοῦ τελωνεῖου, δὲν δύναται ἢ νὰ ἐμπνευσθῇ ἐκ τῶν τοῦ Λονδίνου. Διότι παρὰ μὲν τοῖς Γάλλοις τὸ κατὰ τὴν φύσιν αὐτοῦ εἶναι ὡπλισμένον διὰ τῶν ὀνύχων τοῦ γάτου, παρὰ δὲ τοῖς Ἄγγλοις ἔχει προσέει καὶ τὴν βραδυτητα καὶ νωχέλιαν ἐκείνην τοῦ βόα συριγκτοῦ, χωνεύοντος τὸ θυμὰ αὐτοῦ. Ἡ μικρὰ αὐτὴ τελετὴ δὲν διαρκεῖ οὐδέποτε πλεόν τῶν πέντε ἢ ἑξ ὥρων, ἐξαιρουμένης τῆς περιστάσεως καθ' ἣν ἤθελε τις ἀποδιδασθῇ τὴν κυριακὴν, ὅτε πρέπει νὰ περιμεῖνῃ μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς ἐπίστασης τὴν ἀποκαταστασὶν τῆς ἀποσκευῆς του, τελοῦμενης οὕτω πως. Οἱ ἐντολοδόχοι πληροφοροῦνται περὶ τοῦ ξενοδοχείου, εἰς ὃ θέλει νὰ καταλύσῃται μετὰ τοῦτα σὰς ὁδηγοῦσιν ἀναρριχωμένους ζυλίην τινα κλίμακα, ἀγοῦσαν, κατ' οἰκονομικὴν διάθεσιν, εἰς ἀνώγειον τι, ἔνθα εὐρίσκονται τὰ γραφεῖα. Ἐκεῖ λαμβάνετε ἀριθμὸν τινα, καὶ ἕτερον προσκολλῶσιν ἐπὶ τοῦ κειβωτίου σας, καὶ τὰ πάντα ἐπιτίθενται τοῖς φύλαξιν, οἵτινες ἀπάγουσιν, ἀπόντων ὑμῶν τὴν ἀποσκευὴν ὑμεῖς δὲ ἀναχωρεῖτε κεναῖς ταῖς χερσὶν εἰς τὴν μεγάλην πόλιν διευθυνόμενοι.

Ἡ μέθοδος αὕτη δὲν παρέχει οὐδεμίαν ἀνησυχίαν εἰς τοὺς Ἄγγλους· ἐγείρει ὅμως εἰς μέγιστον βαθμὸν τὴν γαλλικὴν ἀπορίαν. Αἱ κυρίαὶ δύναται νὰ περικλείσῃ τὰ τέκνα των εἰς τὰς θήκας τῶν καπελίνων των, χωρὶς νὰ διαδηλώσῃ τὴν ἐλαχίστην φιλόστοργον μερίμναν. Τέλος ἕκαστος διευθύνεται πρὸς τὸ μέρος του, ὃ μὲν φίλος μου παρατηρητῆς, παρατηρῶν εἰς τὸ τοῖκον ἐθὺς καταδεικνύει τὴν μεγίστην τῶν τελωνῶν χρηστότητα, ὃ δὲ φίλος τῶν στρατιωτικῶν παρατηρῶν οἱ τὰ πάντα ἐκτελοῦνται στρατιωτικῶς, καὶ ὃ φιλελεύθερος μετὰ τῆς ἰδέας τῆς ἀνακτήσεως τῆς ἐλευθερίας αὐτοῦ.

Ἄλλ' ἢ ἐλευθερία αὕτη εἶναι ὀλιγοχρόνιος· διότι τὰ πρόσωπα τῆς περιγηγιῆως παραδίδονται εἰς τὴν διε-

θυσιν τεσσάρων διερχομένων, οἵτινες διαμειρίζονται τοὺς περιγηγιῆτας πρὸς εὖς χρησιμεύουσιν ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας ὡς ὁδηγοὶ καὶ ξηναγοί. Δύναται δὲ τις νὰ ἐμιλήσῃ μετ' αὐτῶν γαλλιστῶν, γερμανιστῶν, ἰταλιστῶν καὶ ἰσπανιστῶν, μεθ' ἐλῶν τῶν ἰδιωμάτων καὶ λεπτολογειῶν τῶν γλωσσῶν τούτων. Τὸ κατ' ἐμὲ ἔσχον τὴν εὐτυχίαν νὰ ἐκλέξω τὸν εὐφύστερον καὶ χαριέστερον τούτων. Διότι ὁ Γεωργίος εἶναι συμπατριώτης καλῶς ἀνατετραμμένος, ὀλιγον ἀδόλεσχος, γαλήνιος ὡς δῶν Ἄγγλοι, χρηστὸς δὲ καὶ δραστήριος ἀνεῦ ἐπιπέσεως.

Ἄλλ' ἀνάγκη νὰ εἰπῶμεν ὀλίγα τινα περὶ τοῦ New-Bridge, τῆς νέας Γεφύρας τοῦ Λονδίνου, μέχρι τῆς ὁποίας τὰ πλοῖα ἀνέρχονται. Ἀρξάμενη τῷ 1825 ἐτελείωσεν ἡ κατασκευὴ αὐτῆς ἐν ἔτει 1831. Μολοντόν δὲ πρὸς τὸ μέρος τοῦτο ὁ ποταμὸς ἔχει τὸ μέγιστον αὐτοῦ πλάτος, ἢ ἐκ γρανίτου κατεσκευασμένη γέφυρα αὕτη, καὶ ἀπολήγουσα ἐκατέρωθεν εἰς ἀψίδας διερχομένης ὑπεράνω τῶν ὄδων τῶν δύο ἀκτῶν, δὲν περιλαμβάνει εἰμὴ πέντε μεγάλας ἀψίδας, ἐξ ὧν ἡ ἐν τῷ μέσῳ ἔχει πλάτος καὶ ὕψος τεράστιον. Τὰ πλοῖα καὶ αἱ ἀμαξαὶ διερχονται πλησιέστατα ὑπὸ τὴν γέφυραν ταύτην τὴν ἑμῶν καὶ ἄνω καὶ κάτω τοῦ διαζώματος αὐτῆς παντοειδῶς διαπερωμένῃ· πρὸς δὲ τὰ δύο πέρατα αὐτῆς φαίνονται νέη πεζῶν περιτρεφέντων, ὡσεὶ λεγεῶνες μυρμηκῶν περὶ τὴν τελευταίαν ἀψίδα, καὶ ἀναρριχωμένων ἢ κατερχομένων τὸ μήκος τῶν ἀνηριδῶν (contre-forts) ἵνα προσέλθωσιν εἰς τὰς ταπεινὰς ἢ ὑψηλοτέρας ὁδοὺς. Ἐκτελοῦντες τὴν στροφὴν ταύτην καταλίπομεν, ὡς ἔλεγον ὃ τὰ πάντα στρατιωτικῶς βλέπων ἐκεῖνος, δεξιόθεν ἡμῶν στήλην λιθίνην, ἐφ' ἧς ἴσταιται εἶδος τι σχολύμου (chardon) χρυσοῦ, περὶ οὗ μᾶς εἶπον, ὅτι ὁ μὲν σκόλυμος εἶναι φυτὸν τι καϊόμενον, ἢ δὲ φέρουσα αὐτὸ στήλη ἴδρυτο πρὸς ἀνάμνησιν τῆς πυρκαϊᾶς τοῦ 1666, ὅτε τὸ ἡμίση τῆς πόλεως κατηγαλῶθη ὑπὸ φρικτῶδους πυρὸς ἐν-τόθα ἀναχαιτισθέντος.

Τέσσαρα ἀμερικανικὰ παντοφορεῖα πλήρη ἐπιδατῶν περιέμενον παρὰ τοὺς πόδας τῆς γεφύρας συνωθούμενα καὶ συστελλόμενα. Ἴνα εὐχάσῃ τις τὸ τελευταῖον εἶδει νὰ διαβῇ τὰ πρὸ αὐτοῦ τρία. Ἐκαστος λοιπὸν ἔτρεχεν ἀνησυχῶς καὶ σιωπηλῶς νὰ ἐκλέξῃ τὴν θέσιν αὐτοῦ· Ὡ πόσον ἤθελε προξενήσει θόρυβον καὶ πόσῃν ταραχὴν τοιαύτη τις παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Σηκουάνα συνάθροισις! Τὸ τρίτον watermen ὄρισται ἵνα ὁδηγήσῃ ἡμᾶς παρὰ τὸ ξενοδοχεῖον, ἔνθα περιεμενόμεθα. Εἶδομεν ἑαυτοὺς εὐχαρίστως ἀναμειγνυμένους κατὰ πρῶτον μετὰ τοῦ πλήθους, καὶ μολοντόν κατεμαρτύρουν τὸν ἐθνισμὸν ἡμῶν οἷτε μύσκακες καὶ ἢ θορυβώδης ἡμῶν συμπεριφορὰ, δὲν διεγείραμεν μολοντοῦτο οὐδὲ τὸν θαυμασμὸν, οὐδὲ τὴν περιεργίαν τῶν κατοίκων. Ὅσοι τῶν ξένων (ὡς ὠνόμαζεν αὐτοὺς χαριεντιζόμενος, ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν χώρα, ὃ ἀφελέστερος τῶν συνοδοσκόπων μας) ὠμίλειον τὴν γαλλικὴν, προσήλθον εὐγενῶς ἵνα διαλεχθῶσιν μετὰ τῶν ἡπτόν γενειητῶν (barbus) τῆς συνοδείας μας.

Εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Soutvarth, γεφύρας ἐκμίγματος κατασκευασθείσης καὶ στηριζομένης ὑπὸ τεσσάρων λιθίνων στηλῶν, προσήλθον κύριός τις (gentleman) μετὰ δύο κυριῶν πρὸ τῶν ὁποίων ἐπορεύετο μετ' ἡθὸς κυριαρχίας καὶ προστασίας. Καὶ ἐπειδὴ μία μόνον ἔμεινε κενὴ θέσις, ἐνεθρονίσθη οὗτος χωρὶς νὰ

φροντίσῃ ποσῶς περὶ τῶν ἐπομένων κυριῶν αὐτοῦ ἀφεισῶν δρθίων μεταξὺ δωδεκάδος τινος ἀνθρώπων. Ἐν ῥοπῇ ὀρθαλοῦ τέσσαρες Γάλλοι ἐγερθέντες προσέφερον αὐταῖς εὐγενῶς τὰς θέσεις των. Αἱ δὲ κυρίαί, ἐκπλαγεῖσαι τὸ πρῶτον, ἐκάθησαν, εὐχαριστοῦσαι διὰ μειδιάματος τοὺς εὐγενεῖς Γάλλους, ἐνῶ αἱ περὶ ἡμᾶς ἀγγλικαὶ φυσιογνωμίαι μᾶς ἐθεώρουν μετ' ὕψους ὄχι τόσον εὐχάριστον.

Καὶ μήπως σὰς φαίνεται περιέργον, ἀνέκραζεν εἰς τῶν νέων ἡμῶν συμπατριωτῶν, ἐπιψαύων τὸν μύστακα αὐτοῦ, οἱ αἱ Ἄγγλιδες μᾶς προτιμῶσιν; αἱ φιλοφροσύναι εἶναι εἰς αὐτὰς ἀλλότρια καὶ τρόπον τινὰ νέον τι, διὸ καὶ αἱ μικρότεροι τῶν ὑποχρεώσεων τὰς εὐχαριστοῦσιν. Εἶναι ὁμως ἀληθὲς ὅτι ὀλιγον ἐλκόμεν τὴν συμπάθειαν τῶν συνοδευόντων αὐτὰς κυριῶν.

Ἄγνοῶ ἔαν μετὰ ταῦτα ἠδυνήθῃ νὰ ἐσθαιώσῃ τὴν πρῶτην αὐτοῦ ἰδέαν, ὡς πρὸς τὴν δευτέραν ὁμως, οἱ Ἄγγλοι μοὶ ἐφάνησαν πάντοτε εὐνοϊκώτατοι.

Εἰς τὸ ὕψος τοῦ Blackfriars - Bridge, ἀπέναντι τοῦ ἀγ. Παύλου, ἀφ' οὗ τις ἀνακαλύπτει ἐτι τὸν πύργον, καὶ ἡδὴ τὸ Somerset - House, εὐρὺ παλάτιον ἀρχιτεκτονικῆς ἰταλικῆς κλασσικῆς, ὃ Τάμεσις στρέφεται πρὸς ἀριστερὰ, αἱ δὲ τῆς παραλίας οἰκοδομαὶ λαμβάνουσιν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον διαστάσεις κανονικὰς. Διερχόμενος δὲ διὰ τοῦ Νέου-Βᾶρ ἀξιοθεάτου ἔνεκα τοῦ λαμπροῦ αὐτοῦ κήπου καὶ τῆς χαριστάτης αὐτοῦ γοθικῆς ἐκ πλίνθων σκιαδός, καταπλησται τις ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεπειᾶς τῆς γεφύρας τοῦ Βατερλώ, τῆς ἐκ γρανίτου μετὰ δύο στηλῶν ἀκτινοβόλουσιν ἐφ' ἐκάστου βάρου. Ἡ γέφυρα αὕτη, ὕψος ἔχουσα 50 ποδῶν ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶναι πάντη ἐπίπεδος· ἐκτίσται δὲ ἐπὶ ἐννέα ἀψίδων 120 ποδῶν μήκους ἐπὶ 35 ὕψους, τὸ δὲ μήκος αὐτῆς 2,756 ἀγγλικῶν ποδῶν. Ἡ τοῦ Βατερλώ γέφυρα ἔχει σχῆμα χαριέστατον, ῥωμαϊκὴν τὴν στερεότητα, καὶ θαυμαστοὺς τὰς ἀναλογίας. Ἐν τῷ γραφεῖῳ τῶν διοδίων (peage) τούτου εὐρίσκειται ὃ διαβόητος σιδηροῦς στρόφαλος (tourniquet), ὅστις ἀφίνει τὴν διάβασιν εἰς ἓν μόνον ἄτομον, καὶ, στρεφόμενος, διαδίδει ὧντιν τινα εἰς τὴν βελόνην τοῦ ἐν τῷ γραφεῖῳ εὐρισκομένου σκιαθῆρα (cadran), δεικνύοντος οὕτω τὸν ἀριθμὸν τῶν διαβαίνοντων. Περιέργως τῶντι ἐφεύρεσις μηχανικῆς ἀγγλικῆς.

Πρὸς τὸ μήκος τῆς πόλεως ὃ Τάμεσις εἶναι οὐ μόνον ἀπέραντος τις ὁδὸς, ἀλλ' ἐτι εἶδος τι ἐξοχῆς καὶ τόπος διασκέδασεως. Διότι, μεταξὺ τῶν ἐπειραρίθμων ἀτροπλῶν των εἰς πάντοιας φευγόντων διευθύνσεως, βλέπων τις περιφερομένους διὰ τεσσάρων κωπῶν μυριάδας σκαφιδίων καὶ λέμβων λεπτῶν ὡσεὶ κωπιδίων, ἀπαραλλάκτως ὡς εἰς τοὺς περιπάτους οἱ ἱππεῖς περιφέρονται περὶ τὰς ἀμάξας. Ὁ Ἄγγλος ἀγαπᾷ νὰ τρέχῃ καὶ νὰ αἰσθάνηται ἑαυτὸν ἐπὶ ἐριπίου ἢ ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου λέμβου τινος. Αἱ λέμβοι διεισπείροντο πανταχόθεν τοῦ ποταμοῦ, οὗ αἱ ὄχθαι ἐπληροῦντο θεατῶν ἐμπασθῶν, περιμενόντων ἀνυπομένους τὴν θορυβώδη τοῦ πυροτεχνήματος λάμψιν, τὴν ἀναγγέλλουσαν τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ νικήσαντος. Αἱ ὡς ἰσχυρὲς ἐλαφραὶ καὶ ταχυκίνητοι οὗται λέμβοι φέρουσι κωπηλάτας ἐνδεθμένους ὡς ἱπποκίτους καὶ διακρινόμενους ἀπ' ἀλλήλων διὰ τῶν διαφόρων χρωμάτων τῶν μεταξίνων αὐτῶν ὑφασμάτων. « Βλέπων τις τὰς ἑκατοντάδας ταύτας τῶν μικρῶν λέμβων, γράφει διὰ τῆς συρικῆς

» αὐτοῦ εἰκονηκότητος ὃ φίλος ἡμῶν Μίνιμος Λαβάτερ, » εἰακροστροφουμένης ὑπὸ κωπηλατῶν ἐξαισιῶς ὑπὸ » μεταξίνων ὑφασμάτων πορφυρῶν καὶ κυανῶν ἐνδεθ- » μένων, δύναται νὰ εἴπῃ, ὅτι ἅπαντες οἱ μήκωνες » (coquelicots) καὶ τὰ κύανα (bluets) ἦλθον ἵνα » λουσθῶσιν εἰς τὸν Τάμεσιν. »

(Ἐπιτετα συνέχεια.)

Ἡ ΕΣΠΙΕΡΝΗ ΔΕΗΣΙΣ.

ΗΓΟΙ

ΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ.

Τὸ φῶς τῆς σελήνης εἰσέδουε διὰ τῶν σιδηρῶν κηλίδων τοῦ παραθύρου, εἰς πενιχρὰν τινα καλύβην, καὶ περίεξ τῆς ἐστίας διεφώτιζε πολυμυλῆ τῆς Ὀδερνεῖας οἰκογένειαν, γονυπετῆ καὶ δεομένην. Μόνος ὃ ἑκατοντούτης πάππος ἐκάθητο εἰς τὸ ζυλίον θρονίον του. Δύο ἄνδρες προβεθηκότες, κεκλιμένοι παρὰ τοὺς πόδας τοῦ γεροντοῦ καὶ μακρὸν κρατοῦντες κομπολόγιον εἰς τὰς ἐσταυρωμένας χεῖράς των ἐπανέλεγον τὰς δεήσεις, τὰς ὁποίας κατεύθουε πρὸς τὸν Θεὸν μετ' ἡμῶν σοβαρὰν ἐνταῦτῳ καὶ γλυκεῖαν, τεσσαρακοντούτης τις γυνὴ· περιεκύκλων δὲ αὐτὴν παιδία, κοράσια, τὰ δὲ βρέφη στενοχωρούμενα ὑπὸ τοῦ ὕπνου, ἐκλονίζοντο ἐπὶ τῶν γονάτων των.

Νεανίας τις ἤκουεν ἐξωθεν τὴν μεγαλοπρεπῆ σιωπὴν, τὴν ὁμοίαν μετ' ἡμῶν τῶν ἐρήμων, διακοπτομένην μόνον ἀπὸ τοὺς εὐσεβεῖς λόγους τῆς μητρὸς τῆς οἰκογενείας. Ἡ καρδία του συνεθλίβετο, ἀναμνησκομένου τὰ ἔτη τῆς παιδικῆς ἡλικίας του. Οὕτω προσήυχοντο καὶ εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἡδὴ ἐφθασε τὴν ἡλικίαν, καθ' ἣν τὰ ἅγια ἔθιμα τῆς οἰκογενείας θεωροῦνται ὡς δεισιδαιμονία! Τοιαῦτα εἶπ' ἡ φρονεῖ ἐκεῖνος, ἀπὸ τὴν καρδίαν τοῦ ὁποίου πᾶν αἰσθημα θερμὸν καὶ ἅγιον τῆς πίστεως ἐξέλιπε. Καὶ ἐλυπεῖτο μὲν ὃ νέος οὗτος διότι δὲν εἶχε τὴν πίσιν, ἀλλ' ἢ καρδία του ξηρανθεῖσα ἀπὸ τὴν φιλοσοφικὴν δῆθεν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν ὀλιβερὰν ἠθικὴν τοῦ κόσμου, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπανέλθῃ εἰς αἰσθηματα θρησκευτικὰ, εἰς τὴν πίσιν. Ἐκ τῶν ὀρθαλμῶν του ἐστάλαζον βραδέως δάκρυα συγχιτήσεως, τὰ γόνατά του ἑκαμπτον ἀκουσίως του. Ὡ! πόσον τοῦ ἐφαίνοντο εὐτυχεῖς οἱ χωρικοὶ ἐκεῖνοι! Τί δὲν ἤθελε δώσει διὰ νὰ προσφωχθῇ οὕτω μίαν κἂν στιγμὴν!

Αἰφνης ἡ φωνὴ τῆς ἀναγινωσκούσης τὰς προσευχὰς εἰσίγησε, διεκόπη πρὸς στιγμὴν, ἔπειτα δὲ ἐπανάλαθεν μετὰ τόνου, «ὦ Θεέ μου! λέγουσα, ἐπανάγαγε εἰς τὴν ποίμνην τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον!» Εἰς τὰς λέξεις ταύτας, ὃ γέρον ὕψωσε τὰς ἰσχυρὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανὸν, εἰς τῶν ἀνδρῶν ἐσφιγξέ τοὺς βραχίονάς του εἰς τὸ στήθος του, ὡς διὰ νὰ κρατήσῃ τοὺς παλμούς τῆς καρδίας του, ἐν ἑκ τῶν παιδίων ὠχρίασε, καὶ ἡ μήτηρ ἐκρυψε τὸ πρόσωπόν της εἰς τὰς χεῖράς της. Ὁ πάππος ἠγέρθη μετὰ κόπου, καὶ μετὰ φωνῆς ἀτόνου καὶ συντετριμμένης, ἀλλὰ πλήρους ἀποφάσεως, ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας. «Παι-

διά μου, λυπείτε τον πανάγαθον Θεόν, κλαίοντες τοςούτον χρόνον·» άκρα σιωπή έπήλθε, και ο νέος άπεμακρύνθη εις σκέψεις· ή προσευχή είχε τελειώσει.

Ο νέος εϋτος μόλις τριακοντούτης, είχαν ήδη το μέτωπον φαλακρόν, την όψιν ώχραν και μεμαρμαμένην· ήτον ύψηλός, ισχνός, εϋλύγιτος, διακεκριμένον έχων το ήθος και την φυσιογνωμίαν, αλλά τίποτε δεν άπεκάλυπτεν εις αυτόν τα δραστήρια αισθήματα της ισχυράς φύσεως. Έβάδιζε κατά τύχην, ως το φύλλον το ύπό του άνέμου διωκόμενον. Ο γλαυκός του οφθαλμός είχε το άόριστον της άνίας μάλλον, παρά τας ένασχολήσεις της σκέψεως· έπασχεν, έπαρπονείτο, επειδή ή ζωή του παρήρχετο άσχετος, άνωφελής, άνευ θρησκευματος· ήτον έν έν των τέκνων εκείνων του αίώνος, άγνωμόνων προς την κοινωνίαν, ήτις τα προσδιώρισε θεσιν λαμπράν, αλλά τα όποια νομιζονται δυστυχή, ένω δεν είναι ειμή άνήσυχα. Δι' αυτόν δεν ύπήρχαν πλέον ήδοναί εις τον κόσμον, τα πάντα ήγγισε χωρίς να προσηλωθή οϋδαμείς ή έπιστήμη, εις τον σκεπτισμόν αυτής έλεγεν « είναι άνθρωπος παρηγμακώς, άς τον άρήςωμεν ν' αποθάνη· ή δε θρησκεία ήθελεν ειπέαι « είναι ψυχή πάσχουσα, την όποιαν πρέπει να θεραπεύσωμεν. » Ηλθεν εις την Ώδέρην, όπου είχε να λάβει κληρονομίαν τινα, και από δύο μηνών, έπλανάτο εις τας στενοπούς και εις τα όρη, ζητών ματαιώς την ήσυχίαν του πνεύματος, ύπό την ώραιαν σκιάν των δασών.

Αί καλλοναί της φύσεως τότε φέρουν παρηγορίαν, όταν ή ψυχή είναι άκόμη εις κατάστασιν να τας άπολαύη, τα όμματα εις κατάστασιν να βλέπουν το μεγαλείον της, τα ότα να άκούσι τους γοητευτικούς ήχους της· αλλά δεν ήδύνατο να έχωσιν οϋδεμίαν ενεργείαν επί του Όσκάρ· άπεκοιμάτο παρά την όχθην των βράχων, οτε άπέκαμνεν, έχων τους όφθαλμούς προσηλωμένους προς τον γαλανόχρουν οϋρανόν, τον όποιον διεκρινεν άναμέσον του φυλλώματος των προαιωνίων δρυών· έγείρετο δε άμα με τον ήχον της ποιμενικής σάλπιγγος, των βελασμάτων των ποιμνίων, χωρίς ποτέ οι διαλογισμοί του να ύψωθώσιν ύπεράνω των γήινων όντων. « Όταν προς το έσπέρας έπέστρεφε, και οι ύμνοι της Άειπαρθένου έφθανον εις τας ακοάσας, δι' των πεπαλαιωμένων θυρών καλύθησιν, παρέμενε ν' ακροασθή, ως έπραττε τουτο, δι' ν' ακούση τα ήματα των γεωργών, ή τους ήχους των αυλών των. » Οτε δε την κυριακήν, οι χωρικοί έπήγαινον οικογενειακώς εις την εκκλησίαν, τους ήκολούθει μηχανικώς, και αν διεβάνεν έμπροσθεν του γέρων τις με πρόσωπον σεβάσιμον, ύποστηρίζόμενος παρά των έγόνων του, και περικυκλούμενος ύπό πολυκρίθμου γενεάς, προεκάλει έν τη διανοία του μόνον την σκέψιν, οτι ο άηρ των όρέων είναι ύγεινός, ή διαίτα των γεωργών άρμοδια προς μακροβίτητα, και οτι ο πληθυσμός ηϋξανε με παραδοξον τρόπον.

Την έσπέραν εκείνην κατά πρώτον ο Όσκάρ ήρθάνθη έαυτον νεώτερον. Άπεμακρύνετο σύνους της καλύβης όπου έδένοντο τόνον ένθέρμως, και την επαύριον ένωρίς επανέλαβε την αυτην όδόν. Οι έργαται είχαν πορευθή εις τον άγρον, ή δε μήτηρ, μείναςα μόνη εις το οικημα ένθη προς της θύρας της, άναμείνουσα την ήσυχίαν· καθ' ήν έμελλε να έτοιμάσθαι το γεύμα παιδιον με χρώμα βροδύλευκον, του όποιου ή φυσιο-

γνωμία επνεε την αγαθότητα και την ευτυχίαν, εκράτει εις τας χείρας του την θηλιάν του νήματος, το όποιον περιέπλεκε πολλακίς χωρίς ή μήτηρ να δυσανασχετή ως εκ τουτου. Έψαλλε σιγαλά ώδην των Χριστουγεννών· ο γυμνός πούς της εκρουε τον ρυθμόν επί της λιθίνης κλίμακος· μέγας κύων έκοιμάτο εις τους πόδας της· αι όρνιθές της περιεφέροντο περι αυτην, ζητούσαι κατά γής κόκκους τινας δια του βράμφους των. Έν βρέφος επαιζεν εις τα γόνατά της, προσμειδών ήδη προς αυτην, και θεωρούν τρυφερότατα με τα μόλις ανοιχθέντα εις το φως της ήμέρας όμματα του, τους χαρακτήρας του προσώπου της. Ευτυχής μήτηρ! ευτυχής γυνή! διενόηθη καθ' έαυτον ο Όσκάρ. Άλλ' ένθυμηθείς την προσευχήν της προτερειας, ελυπήθη δια την ωθησιν ταυτην της καρδιας του.

Είσεχώρησε κρυφίως παρά τα έτοιμόβροπα τείχη του κηπαρίου, και εφθασε πλησίον της χωρίς αυτη να τον παρατηρήση.

Έτραγώδει πάντοτε την απλοϊκήν ταυτην και ήδαιον ποιησιν, ήτις μόνη δύναται να δώση ιδέαν των αρχαϊκών ήθών των περιχώρων της Ώδέρνης.

Η φωνή των χωρικών της Ώδέρνης, είναι ωραία, έχουσα εκφρασιν τινα ιδιαιτέρας μελαγχολίας. Ο τρόπος του άδειν αυτών έμοιάζει την ψαλμωδίαν.

Ο Όσκάρ κατανοηθείς, ήρώτα έαυτον αν δεν ήτον ή αυτη ιδέα του Θεου παρούσα πάντοτε εις την διάνοιαν· ο Θεός, τον όποιον επικαλούνται, όταν έγείρωνται και όταν κατακλίνωνται, και τον όποιον ύμνοϋσι κατά το διάστημα της ήμέρας εργαζόμενοι, ιδέα ήτις έμπνέει εις τας γυναίκας ταύτας την γαλήνην και ύποταγήν. έν μέσω των δυσχερετέρων δοκιμασιών· το βρέφος έκοιμάτο και ή φωνή της μητρός, χαμηλωμένη βαθμιδόν, απέληγεν εις γλυκύν ψιθυρισμόν.

Ο νέος έπλησίασε τότε, και αφαιρών τον πύλον του ένώπιον της γυναίκος ταυτης με περισσότερον σεβας ή αν ήθελεν εύρεθή ένώπιον διατήμου τινος κυρίας, την ήρώτησεν ως κατά τύχην περι μιας όδοϋ.

Η χωρική προσέλαβε ύφος συνεσταλμένον, και άνεγειρομένη, του έδειξε δια της χειρός, με την λεπτήν εκείνην ευγένειαν, ήτις διακρίνει τας γυναίκας του τόπου, το ζητούμερον μέρος.

Άλλ' ο νέος, μακράν του ν' ακολουθήσθαι τας οδηγίας της, εκάθηθεν επί λίθου, και έζήτη, επί προσάσει πληροφοριών, να συνδέσθαι ονομιλίαν· αυτη δε έδιδεν ευχαριστως απάντησιν εις πάσας τας έρωτήσεις του, και ήτον ευκολον εις έκαστον να μαντεύσθαι, οτι μη έχουσα τίποτε να κρύψη, δεν έφοβείτο έρωτωμένη.

Επί τέλους ο Όσκάρ ώμίλησε περι ευδαιμονίας, την έλεεινολόγησε δε δια την εργατικην και άπορον ζωήν της.

« Έγώ δυστυχής! άνεκραξεν ή χωρική, αληθώς εκπεπληγμένη· Ημπορώ να σε φάινομαι δυστυχής! μάθε όμως οτι καθ' όλην την έκτασιν του ποταμού, δεν ύπάρχει γυνή πλέον υπερήφανος από έμέ· τουτο είναι το ένδέκατον τέκνον μου, επρόσθεσεν αυτη, εκτείνουσα υπερηφάνως τα γόνατά της, επί των όποιων έκοιμάτο το ύστερογέννητόν της, και βλα είναι· ευρωστα, όλα ύγειη. Ο πατήρ είναι έκαστον και δύο ετών, και επήγε εκει κάτω να στρέψη το ύδωρ· ο άν ήρ (ούτως αι γυναίκες της Ώδέρνης όνομάζουσι τους άνδρας των) ευτυχεί εις τα συμφέροντά του. Ποτέ, πρώτα ο θεός, ή παρμικροτέρα ζημία δεν συνέθη εις

τα κτήνη μας· ο σιτοβολών είναι πλήρης, σιτου' ύπάρχει χόρτον δια δύο χειμώνας· α! είναι κανείς ευτυχέστερος, μάλλον προστατευόμενος από την θείαν πρόνοιαν·

— Ένωμίαι, ειπεν ο νέος δειλώς, οτι συνέθη κανέν δυστύχημα εις αυτην την οικίαν, οτι απωλέσατε τινα των οικείων σας.

— Άλλοίμονον! επανέλαβεν αυτη με άνεκραστον λύπην, ναι, έχασαμέν τινα, άλλ' ή καρδια μου με λέγει σιγαλά οτι δεν είναι δυνατόν ν' απωλεσθ ή αυτη, και κλαίω. βλέπεις, κλαίω προ πάντων διότι οι άλλοι, δεν συλλογίζονται ως έγω. Η Μαρία-Άννα είναι άποθαιμένη, άποθαιμένη, κύριε· όταν ήμαι μόνη έδω, και την κράζω κλαιουσα, με άποκρινεται από εκει ύψηλά, και ή χωρική επέδειξε τον οϋρανόν· δέεται ύπερ ήτων, και αυτη ευλογεί τον θερισμόν μου, και εαν τις παρατηρήσθαι καλώς, δύναται να την ίδη διαβαίνουσαν ύπεράνω της οικίας, εις τα νερα τα όποια περιπναιται δια να μεταφέρωσι τας ψυχάς των άγιών εις τον ήγιασμένον τόπον.

— Και παρήλαθε χρόνος πολυς άροϋ έχάθη ή Μαρία Άννα;

— Δέκα έτη σχεδόν.

— Επιθυμούσα πολυ να μάθω την ιστορίαν της Μαριάννης.

— Ω! είναι ευκολον, κύριε, να σε ευχαριστήσω· είναι ή έφεζής.

B.

— Η Μαριάννα, ή αδελφή μας, επανέλαβεν ή χωρική, κουνουσα το παιδί της, ήτον ωραία παρά πασαν άλλην κόρην, ήτο δε μόνον μελαγχολική· τα όμματα της θεώρου μάλλον τα χαλίκια των όδών παρά τους αστέρας του οϋρανοϋ· τουτο μάς απήρσεν, επειδή οι κακοί μόνον πρέπει να ήνοι· άθυμοι. Δεν εδυναμέθα να την καταπειώσωμεν μήτε να τραγωδήσθαι, μήτε να χορεύσθαι, και όταν αι χοροκόποι άνεπαυοντο ύπό την σκιάν, εις τα λιβάδια, όταν αι κλώστρια συνεθλιβοντο δια να βμιλήσασθαι χαμηλή τη φωνή πλησίον της έστίας, αυτη απεσύρετο κατά μόνας.

« Μια ήμερα μάς λέγει, οτι ήθελε να μες άρήςθαι, και να ύπάγη εις την πόλιν δια να κερδίση πλείοτερα. Καλήτερα ο κεραυνός να έπιπτε εις τας αποθήκας μας, παρά που ειχε συλλάθει ή Μαρία τοιαυτην ιδέαν.

« Ο πατήρ ευρεν οτι, και αυτη αν έλειπεν, είμεθα άρκετοί δια να επαρκώμεν εις τους θερισμούς μας, και να επιτηρώμεν τα κτήνη. Άνεχώρησε λοιπόν.

« Θεέ μου! πόσον ήτον ώχρα, οτε μάς ένηγκαλιζέτο, πόσα δεν έζήγουν οι δρθλιμοί της, προσηλωμένοι επί της καλύβης, εις τας βούς, αϊτινες άρρινον με' άθυμίας το χόρτον εις την φάτην, επί των παιδιών, ατινα εκλαιον βλέποντα ήμας να κλαίωμεν προσηθάνετο βεβαίως οτι δεν θα επιστρέψει πλέον· άλλ' α' έγω είπα, το άρνιον δεν δύναται ν' άρήςθαι την μητέρα του, χωρίς να το άρπάξωσιν άμέσως οι λύκοι.

« Δεν ελάδομεν πλέον είδήσεις περι της Μαριάννης. Είς μάτην ο πατήρ μετέθη εις την πόλιν, ως και αυτός άκόμη ο άν ήρ. Η πόλις είναι τόνον μεγάλη!

« Εκτος, ή μήτηρ απέθανεν εκ της λύπης. Είπον δε εις το χωρίον, « ή Μαριάννα δεν απέθανεν, άλλ' έχάθη, διεσάρχη· τουτο πικρόν ήτο δι' ήμας· ύπερέραμεν όμως την αισχύνην, δια την προς Θεόν άγάπην.

Πλην έγω είμαι βεβαία, οτι αυτη απέθανε, και οτι θα επανέλθει κάμμιαν ήμέραν εις τον κόσμον, δια να ζητήσθαι ίκανοποίησιν της τιμής μας παρ' εκείνων, οτινις τόνον κακεντρέχως την κατηγορήσαν. Οι νεκροί ύπομένουσι μακρόν, άλλ' άπαυθώσι μέχρι τέλους. Είς έκαστην δέησίν μου, την παρακαλώ θερμώς να επανέλθη ύπό όποιανδήποτε μορφήν.

— Άλλά, διεκοψεν ο Όσκάρ, δεν παρακαλείτε τον Θεόν καθ' έκαστην έσπέραν να επαναγάγη εις την ποιμνην το πεπλανημένον πρόβατον;

Ναι, οϋτω το θελει ο πατήρ, άφησεν έαυτον να καταπεισθθαι, οτι ή θυγάτηρ του δεν απέθανε· περιμένει να επανέλθη εις την ποιμνην δια ν' αποθάνη· ύπακούω, αλλά δεν μεταβάλλω γνώμην.

Η χωρική έσαματήσεν. Ο Όσκάρ εθαύμαζε την απλότητα ταυτην της καρδιας, την αλόνητον ταυτην πιστιν εις την άρετήν, την ισχύν ταυτην της φιλίας, την εις τον θάνατον ζητούσαν παρηγορίαν.

— « Α! , ειπεν οϋτος, άποσειρόμενος, θα έρχομαι να σας βλέπω συνεχώς· Είμαι άσθενής, με διώρισαν ν' αναπνεύω τον άερα των άγρών, την όστιν του χόρτου εις τους σιτοβολώνας. Είναι ώρατα έδω, ή καλύβη σας είναι ή ύψηλοτέρα του λόφου, ή έστία σας, ή πλέον ευρύχωρος, και το γάλα των ποιμνίων σας το καλύτερον· θα επανέλθω.

— Ευχαριστως, κύριε, ειπεν, έγχειρομένη σεμνοπρεπώς ή χωρική, πλήρης εκπληξέως.

Και ο νέος επανήρχετο καθ' έκαστην έσπέραν. Τα παιδια οικειώθησαν μετ' αυτοϋ· του έπλεκαν κανίστρα από βρούλα, τα όποια έγείμιζον με άγρίου καρπούς, και άνοθέσματος από άνθη των άγρών και του λειμώνος, και εις την προσευχήν ή οικογένεια επρόσθεσε. « Θεράπευσον τον άσθενή, ω Θεέ μου! »

Οϋτος δε ήσθάνετο έαυτον αναζώντα ύπό αυτας τας ευεργετικας συγνησεις· μόνον, οτε εύρισκατο πάλιν μόνος εις την σεσαθρωμένην οικίαν του, εις την δεν έμενον παρά τα ίχνη των χειδόνων, όπου ήκοδόμησαν τας φωλέας των κατά την άνοιξιν, έγινετο πάλιν όργιλος, μελαγχολικός, και τον θάνατον μεγαλοφώνως εκραξεν· ένιοτε ή ύπεροψία του επανίστατο. Αί, πώς, λοιπόν! έλεγεν οϋτος, να λαμβάνω μαθήματα από τους γεωργούς. Έχω λοιπόν χρείαν, δια να έχαρτερήσω, από την συνάφειαν των όντων τούτων, ατινα έρπουσιν ύπό τον οϋρανόν, ως τα πλέον ευθραυστα ζώϊα, άνευ συνηθεισεως της ανθρωπίνης άξίας των, των δικαιωμάτων των, της δυστυχίας των. Άλλ' εις μάτην δυσανησχέτε, έλκετο έκτινος άνωπερέλγτου δυνάμεως καθ' έκαστην προς την καλύβην, και οτε βεβαίως το κατώρλιον αυτης, αι θλίψεις του κατευάζοντο.

Έσπέραν τινα θερινής ήμέρας, οι έργαται επείστρεφον, καταπεποννημένοι εκ του καμάτου· το διείπον ήτον σύντομον και σιωπηλόν· και πριν ύψωθ ή σελήνη, οι χωρικοί έγονάτισαν κύκλω της τραπέζης, ίνα άρχίσωσι την έσπερινήν προσευχήν. Ο Όσκάρ, με την κεφαλήν έστηριγμένην επί των σιδηρών έλασμάτων του παραθύρου, περιέφερε το βλέμμα του εις την έξοχήν· το πεπεισμένον στήθος του δυσκόλως άνέπνεεν, ή κεφαλή του έπασχεν. Αίφνης σκία τις απεσπάσθη από τον ποίγον του κήπου, επροχώρησε προς την καλύβην, κ' έγρονυπέτησεν έμπροσθεν της επανευωγμένης θύρας· Γυνή τις, την όποιαν εδύνατο να διακρίνη κλίνων τις

πρὸς τὰ ἔξω, ἐδέχθη στιγμήν τινα, ἀνηγέρθη, ποιῶσα τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καὶ διεβη μὲ σταθερὸν βῆμα τὸ κατώφλιον τῆς θύρας· Κραυγὴ δὲ εἶπε ὑπεδέχθη τὴν ἐμφάνισή της· ἡ δέησις ἐξέπνευσεν εἰς τὰ χεῖλη τῶν χωρικῶν, καὶ μὲ τοὺς βραχίονας τεταμένους, τὸ βλέμμα ἀτενὲς καὶ πεφοβισμένον, ἐδείκνυον πρὸς ἀλλήλους τὴν σκιάν τῆς ἐστίας. Μόνη ἡ μήτηρ ποσῶς δὲν ἐθορυβήθη, ἀλλ' ἀποσπάσασα κλάδον μυρσίνης ἔβρεξεν αὐτὸν εἰς ἀγιασμὸν καὶ προχωρήσασα πρὸς τὴν θύραν, εἶπε, « Καλῶς ἦλθε, ἀδελφίμου, ἡ ψυχῆσου, ὅπως τὸ σῶμά σου ὁ θεὸς εἰσήκουσε τὰς δεήσεις μου. » Ἀλλὰ πρὶν αὐτὴ τελειώσει, ἡ νεωστὶ σθάσασα ἐβρίθη εἰς τὰς ἀγκάλας της. « Δὲν ἀπέθανα, ἀδελφὴ, εἶπεν ὁ θεὸς εἰσακούει τῶντι τὰς δεήσεις σας, τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον ἐπιστρέφει εἰς τὴν ποιμνὴν. »

— Μαριάννα, ἀνέκραξεν ὁ γέρον ἀνορθούμενος.

Αὕτη ἐπροχώρησε πρὸς αὐτὸν, ἔκλινα γόνυ ἐπὶ τῆς γῆς, προσέπεσεν ἐνώπιόν του, καὶ ὠχρὰ, ἄφρων, σχεδὸν ἀναισθητός, περιέμενεν ὅπως ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκίας ἀποφασίσῃ περὶ τῆς τύχης της.

Δύο δάκρυα ἔβρεξαν τὰς παρειὰς τοῦ γέροντος, ὅστις ἐκτεινὼν τὰς ἐβρύτιδωμένας χεῖράς του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της, ἐπρόφερε μὲ φωνὴν σδραρὰν καὶ ἐπίσημον τὰς λέξεις ταύτας. « Σὲ εὐλόγω, τέκνον, σὲ συγχωρῶ, ἀν συγχωρήσῃς χρεῖαν ἔχης. Εἶθε ἡ πατρικὴ στέγη νὰ σὲ ἦται γλυκεῖα. » Καὶ μὲ φωνὴν ἔντονον εἰσέει, ἔψαλε τὸ Ν Ὑν ἀπολύεις τὸ ν δοῦλόν σου.

Ἦτον ἡ παραμονὴ τῆς Παναγίας, τῆς ἑορτῆς ταύτης τῆς τοσοῦτον ὠραίας, τοσοῦτον περιπαθοῦς, τῆς γλυκείας εἰς τὴν καρδίαν τῶν γυναικῶν, αἵτινες ἔχουν ἰδιαιτέραν εὐλάβειαν πρὸς τὴν Θεοτόκον ἦτον ἡ ἑορτὴ τῆς Μαριάννης.

Ἐτελειώσαν τὴν προσευχὴν τῆς ἐσπέρας διὰ μιᾶς δοξολογίας εἰς τὴν Ἀειπάρθενον, ἥτις τὴν ἐπανήγαγεν. Ἀλλ' ἐνῷ ἡ οἰκογένεια συνεσπάζτο εἰς ἓνα διαλογισμὸν ἀδελφότητος καὶ εὐλαβείας, ὁ γέρον ἐκურτοῦτο περὶ ἑαυτὸν, εἰ ὀφθαλμοῖτου ἐκαλύπτοντο, καὶ ἐψιθύριζε τοὺς τελευταίους τούτους λόγους. « Γυνὴ, ἐφύλαξε τὴν ὑπόσχεσίν μου, τὴν περιέμενα· τῶρα ἔρχομαι εἰς ἐντάμωσιν σου. » Ἡ Μαριάννα εἰς μάτην ἐκάλυψε τὸ μέτωπόν του ὑπὸ φιλημάτων τὰ παιδιά εἰς μάτην τὸν ἔκραζον μὲ τῆ γλυκυτέραν φωνὴν τῶν ἡ ψυχῆ του ἀπέπη ἵλαρὰ ἐν μέσῳ τῆς χαρᾶς διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῆς θυγατρὸς του.

Καθεὶς ἐμιμήθη τὸν πάππον, οὐδεμίαν ἐρώτησιν ἀπεύθυναν εἰς τὴν Μαριάννην. Τὴν ἔλαβον ὡς δῶρον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἡ προσυτέρα ἀδελφὴ παρεχώρησεν εἰς αὐτὴν τὴν τιμὴν νὰ ἐπιστατήσῃ εἰς τὴν κηδεῖαν τοῦ γέροντος. Εἰς διάστημα δύο ἡμερῶν ἐδέετο χωρὶς νὰ λάβῃ οὐδεμίαν τροφήν, οὐδεμίαν ἀνάπαυσιν, πλησίον τῆς νεκρικῆς κλίνης· οὐδὲν δάκρυον ἔβρεξε τὰ βλέφαρά της. οὐδεὶς στεναγμὸς ἐξῆλθε τοῦ στήθεος της· καὶ ὅτε ὁ Ὁσκάρ ἦλθε νὰ θλίψῃ τὴν χεῖρα τοῦ γέροντος, ὅστις πολλάκις διὰ τῶν δηγήσεών του θελεῖ, καὶ διὰ τῆς ἠθικῆς του κατένυξε τὴν καρδίαν του, αὕτη τοῦ ἐπρόσφερε μὲ στερεῶν χεῖρὰ τὸν ἡγιασμένον κλάδον.

Τίς ἦτον λοιπὸν ἡ Μαριάννα; ποῖα μυστηριώδη συμβάντα τὴν ἔχώρισαν δέκα ἔτη ἀπὸ τὴν λατρεύσαν αὐτὴν οἰκογένειαν καὶ δι' ἣν ἐφαίνετο διατηροῦσα τὰ τρυφερότερα αἰσθηματα; Ἀδύνατον νὰ ἦτο διεσθαρμένη κόρη αὐτῆ, ἡ τοσοῦτον ἰσχυρὰ, τοσοῦτον χριστιανῆ, τοσοῦτον καρτερικῆ.

Ἡ διαφορά δὲν ἠδύνατο ν' ἀφήσῃ τοσαύτην γαλήνην εἰς τὸ βλέμμα, τοσαύτην ἀγνότητα τὸ εἰς μέτωπον. Καὶ ἀκουσίως του ὁ νέος ἐσυλλογίζετο κατὰ τὸ διάστημα τῆς οδοῦ τὴν Μαριάννην ἢ θερμὴ φαντασία του, ἀνατρέχουσα ἀπὸ πλάσμα εἰς πλάσμα, τὸν ἔβασάνιζε χωρὶς τὰ εὐχαριστήσῃ τὴν περιέργειάν του. Ἀλλ' ἤθανετο ἑαυτὸν εὐτυχῆ, διότι πρὸ πολλῶν ἡδῆ ἐτῶν τότε κατὰ πρῶτον ἔζη καὶ διελογίζετο· εἶχε εἰς τὴν καρδίαν του σφοδρὰν ἐπιθυμίαν νὰ γνωρίσῃ τὴν Μαριάνναν, καὶ νὰ μάθῃ τὸ παρελθόν της· νὰ μάθῃ καθ' ἡμερολογικὴν τάξιν τὴν ἱστορίαν τῆς καρδίας της. Ἐζήτησε νὰ τὴν ἀναγνώσῃ εἰς τὸ σπινθηροβόλημα τῶν ἀστέρων, εἰς τὴν λάμψιν τῆς σελήνης, εἰς τὰς ὄχθας τῆς λίμνης· ἤκουσε τότε μετὰ πλειοτέρας προσοχῆς τὸ ἦχημα τῶν ἐντόμων εἰς τὰ χόρτα, τὸν θροῦν τοῦ καταράκτου, ὅστις ἐφαίνετο καταδεικνύων εἰς αὐτὸν τὴν παράδοξον ἱστορίαν, καὶ ὅτε ἡ Μαριάννα τὴν κεφαλὴν ἔχουσα κεκοσμημένην μὲ στάχυν, τοὺς βραχίονας καὶ τοὺς πόδας γυμνοὺς, τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου ζωηρὸν ἀπὸ τὴν θερμότητα τοῦ ἡλίου, ἐκάθητο ἐμπροσθεν τῆς θύρας τῆς καλύβης διὰ νὰ ἐργασθῆ εἰς τι τάξιμόν της πρὸς τὴν Παναγίαν, ὅταν ἤθελεν ἐπιστρέψῃ, ὁ Ὁσκάρ προσποιούμενος ὅτι ἀναγινώσκει ἡ παιδίε μὲ τὰ παιδιά, βήματα τινα μακρὰν αὐτῆς, ἠκολούθει μετ' ἀγωνίας τὰς κινήσεις τῶν βόδιων χειλέων της, τὰς πτυχὰς τοῦ μετώπου της, τὰς κλίσεις τῆς ὠραίας της κεφαλῆς, περιμένων πάντοτε ὥστε νὰ προδῶσῃ τὸ μυστικόν, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο λησμονεῦσα.

Γ.

Ἡ Μαριάννα ἦτο τότε 26 ἐτῶν. Τὸ ὕψηλόν της ἀνάστημα ἔκλινα πολλάκις πρὸς τὴν γῆν, ὡς ἡ ἰτέα. Ἡ ὠραιότης της εἶχε τὸν χαρακτήρα καλλονῆς Ἰσπανίδος, ἡ ζωηρότης τῆς φυσιογνωμίας της ὑπεχώρει εἰς γλυκεῖαν τινα μελαγχολίαν. Ὁ μέλας καὶ ζωηρὸς ὀφθαλμὸς της ἔλαμπεν κἀποτε παραδόξως, ἀλλ' ἦτον ὡς λάμψις εἰς ἐν μέσῳ τῆς νυκτὸς, ὡς φλόξ ἡραιστείου σβεσθέντος· ἡ φωνὴ της καθαρὰ, ἡρεμὸς, ἡχητικὴ, ἐστενοχωρεῖτο πολλάκις ἐν μέσῳ τοῦ δαιδάλου τῶν διαλογισμῶν της, ὁ λόγος ἐξέπνεεν εἰς τὰ χεῖλη της· αἱ παρειαὶ της ἐγίνοντο πορφυραὶ· ἔχαμηλωνε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ στήθος της· βιαίως ἀναπνέων, ἀνεσῆκωνε τὸν χρυσοῦν σταυρὸν της. Ποῖα θορυβῶδεις συγκινήσεις τὴν ἐτάραττον λοιπὸν οὕτω;

Κατ' ἀρχὰς τὴν εἶδον μὲ κακὸν ὄμμα εἰς τὸ χωρίον, ἀλλ' ἡ δυσπιστία ἐμελλε νὰ ὑποχωρήσῃ ἐνώπιον τῶν δειγμάτων τοῦ σεβασμοῦ τῶν δημοσίων ἐπιδημιολογισμῶν εἰς αὐτὴν παρὰ τοῦ ἐφημερίου. Οὗτος ἐξέλεξε τὴν Μαριάνν διὰ νὰ φέρῃ τὴν σημαίαν τῆς Παναγίας, κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν πανηγύρεων. Εἶχεν ἐντολήν νὰ ἐπαγρυπνῆ εἰς τὸ θυσιαστήριον, νὰ πλύνῃ ἢ ἰδία τὰ ἱερά ἄμρια, καὶ νὰ ψάλλῃ τὸν ὠραῖον ὕμνον τῆς ὑψώσεως τῆς λειτουργίας. Ἐνώπιον τῆς πανδήμου ταύτης ἐπανορθώσεως, ὅλαι αἱ ὑποψαίαι ἔπρεπε νὰ σιγῆσαι, καὶ αἱ πλέον ἄγραι ἀρεταὶ νὰ κλίνωσι. Καὶ ἔπειτα, ἐφαίνοντο μὲν ἰχνη θλίψεων εἰς τοὺς ὠραίους χαρακτήρας τῆς Ὀδερνίας, ἀλλ' οὐδὲν ἴχνος τύψεως συνειδότος· ἡ γαλήνη παιδικῆς ψυχῆς διέλαμπεν, ἐξ ἐναντίας, ἐπὶ τοῦ μετώπου της.

Ἄλλως, κατασταθεῖσα ξένη εἰς τὸν τόπον τὸν ὁποῖον ἐκατοίκει· οὐδῶλως μιγνυομένη μὲ τὰς ἄλλας γυναῖκας, εἰμὴ κατὰ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς· οὐ-

σα εἰς τὸν ὕψηλόν κόσμον ἐκ τύχης, καὶ ζωσα ὄλη ἐν Θεῷ, δὲν δάγειρεν οὔτε ζηλοτυπίαν, οὔτε δυσἀρεσκίαν. Εἰς τὴν οἰκογένειάν της τῆς ἀπέδιδον λατρείαν καὶ σεβασμὸν, ὡς πρὸς ὃν τι ὑπέροχον· τὰ παίγνια καὶ οἱ ἀστεῖμοι ἔπαυον εἰς τὴν προσέλευσίν της· τὴν ἐσυμβουλευοντο εἰς πάντα, καὶ τὰ παιδιά ἐξωμολογοῦντο εἰς αὐτὴν τὰ σφάλματά των, τὰ ὁποῖα κατώρθωνε νὰ τοῖς συγχωρῶνται.

Εἰς μόνος ἠκολούθει πάντοτε περιέργως τὴν Μαριάνναν, καὶ ἐπειρᾶτο νὰ διανοίξῃ τὸ μυστηριώδες κάλυμμα τῆς ζωῆς της. Ἦν δ' οὗτος ὁ Ὁσκάρ· αὐτὴ τὸ ἐμάντευσε· καὶ ἐσπέραν τινα, ὅτε τὴν ἐθεώρει μὴ τὸ ἑταστικὸν ἐκεῖνο βλέμμα, τὸ ὁποῖον τὴν ἐστενοχώρει, τοῦ λέγει μειδιῶσα,

— Ὅταν μάθῃς τί μὲ συνέβη κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου ἐκ τοῦ χωρίου, θὰ εἶσαι πλέον εὐτυχῆς;

— Ναι, ἀπεκρίθη οὗτος χωρὶς νὰ διστάσῃ αὕτη ἐκίνησε τὴν ὠραίαν της κεφαλὴν, κ' ἐπανάλαβεν.

— Ἐστὼ! ἐγὼ, ὅσον παράδοξος καὶ ἂν μὲ φαίνεται ἡ παρουσία σου ἐδῶ, δὲν ἠρώτησα ποτὲ περὶ τούτου τὴν ἀδελφὴν μου· ποτὲ δὲν μὲ ἤλθεν εἰς τὸν νοῦν ν' ἀνερευνησῶ τὸ μελαγχολικὸν βλέμμα σου, ν' ἀφαρπάσω οὐδὲν μυστικὸν ἐκ τοῦ πικροῦ μειδιάματος σου. Μὲ εἶπον, πάσχει, ἔπαθε· καὶ παρεκάλεσα τὸν Θεὸν νὰ σοὶ χορηγήσῃ χάριν καὶ ἔλεος εἰς τὴν ἀπειρον ἐσπλαγγχίαν του. Τί μὲ μέλλει ποθεν ἔρχεσαι καὶ ποῦ πηγαίνεις; δὲν εἶσαι πάντοτε ἐν τῶν ἀσθενῶν τούτων μελῶν τῆς χριστιανικῆς οἰκογενείας, τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς μᾶς προστάζει νὰ συμπαθῶμεν, νὰ παρηγορῶμεν καὶ νὰ ὑποστηρίξωμεν;

— Μαριάννα, εἶπεν ὁ νέος, ἤθελον ὑποθέσει· διτι εἶσαι ἄγγελος, ὁμιλοῦσα οὕτως, ἂν δὲν ἐμάνθανον ἐδῶ πόσον μία γυνὴ εὐλαβῆς προσεγγίζει εἰς τὰ οὐράνια πλάσματα. Εἶναι λοιπὸν ἀληθές, ὅτι δύναται τις νὰ πιστεύσῃ ἀκόμη, ν' ἀγαπήσῃ, νὰ δεηθῆ, ἀφοῦ ὑπέστη πάντα τὰ βασανιστήρια, πάσας τὰς ἀδικίας. Λοιπὸν, ἐγὼ, τέκνον, ἐγὼ, ὃν ἡ μήτηρ μου παρῖστα ὡς πρωτότοπον εἰς τοὺς συνληϊκίωτας μου, μόλις ἤγγισα τὸ ποτήριον τοῦ βίου, καὶ τὸ δηλητήριον διεισέδυσεν εἰς τὰ φλέβας μου· ἀποτυχίατι τινες μὲ ἀφήρεσαν τὴν πρὸς Θεὸν πίστιν. Ἐβως τις ἀπατηθεὶς, ἡ τιμὴ, ἡ πρὸς τὰς γυναῖκας ὑπόληψις, ἀδυναμίατι τινος, ἡ φιλοδοξία τοῦ μεγαλείου, ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ γείνω ὠφελίμος, καὶ νὰ καταστήσω διάσημον τὴν διάβασίν μου ἐπὶ τῆς γῆς δι' ἐνὸς ἀγαθοῦ ἔργου. Εἰκοσαετῆς μόλις ὠνειροπόλησα τὸν θάνατον, τὸν ἐζήτησα, τὸν προητοίμασα, διότι πάντα τὰ περὶ ἐμὲ μ' ἐνέπνεον ἀηδίαν, ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἐζήσα ἡδῆ παραπολύ.

— Εἶπέ, κύριε, διέκοψεν ἡ νέα κόρη μὲ λεπτὸν μειδίαμα, διτι δὲν ἔζησες ἀκόμη. Ἐγὼ, ὑπέφερα τόσον, ὅσον δύναται τις νὰ ὑποφέρῃ, καὶ ποτὲ δὲν ἀπελπίσθην, ποτὲ δὲν ἀμείβωλλον. Καὶ τοῦτο, διότι ἤμην εὐτυχῆς εἰς τὴν παιδικὴν μου ἡλικίαν, εὐτυχῆς διὰ τῆς καρδίας· καὶ ἔλεγον διτι ἐκεῖνος, ὅστις μ' ἐχορηγήσῃ τὴν εὐτυχίαν, τόσας ὠραίας ἡμέρας εἰς τοὺς ἀγρούς, τόσας ἀγνάς συγκινήσεις ἐντὸς τοῦ ναοῦ, θα μὲ ἀνταμειψῆι ἀναλόγως τῶν βασάνων, τὰ ὁποῖα ἀγογγύστας ἤθελον δοκιμάσει. Καὶ ἔπειτα, ἡμέραι τινες πλειότεραι ἢ ὀλιγώτεραι ἐπὶ τῆς γῆς, ἡμέραι τινὲς νεότητος μαρτυρεῖσαι, τί σημαίνουσι παραβαλλόμενα πρὸς τὴν αἰωνιότητα;

— Ὁ! Μαριάννα, εἶπεν οὗτος μετὰ μικρὰν σιωπὴν ὠφελίος νὰ μὲ εἶπῃς τὴν ἱστορίαν σου. Ἰσως, ἤθελεν (ΤΟΜ. Δ'. Φυλλάδ. 83)

αὕτη ἐνεργήσῃ ἐπ' ἐμὲ πλειότερον παρ' ὅλας τὰς διδασκαλίας τοῦ ἐφημερίου σας· καὶ βεβαίως οὐ θέλω διατηρήσει αἰωνίως τὸ μυστικόν.

— Ὅχι, εἶπεν αὕτη, δὲν δύναμαι νὰ σὲ τὴν εἶπω· ἀλλὰ πῆγαινε εἰς τὴν πόλιν, ἐκεῖ ὑπάρχει ἄνθρωπος, ὅστις τὴν γνωρίζει, ὅστις τὴν ἔγραψε. θὰ ἐπιτρέψω εἰς αὐτὸν νὰ σὲ τὴν διακονήσῃ.

Ταχέως ὁ Ὁσκάρ ἐγνωρίσει τὴν θλιβεράν ταύτην ἱστορίαν χυδαία ὡς ἐκ τῶν γεγονότων, ἐλάμβανεν ἐκ τοῦ χαρακτήρος τῆς Μαριάννης μεγαλείον ὑπέρτατον. Πρὶν τὴν τελειώσει, ὁ Ὁσκάρ ἔκλαυσεν, ἔκλαυσεν ὡς δὲν ἐδυνήθη νὰ κλαύσῃ διὰ τὸν θάνατον τῆς μητρός του, ἔκλαυσε δάκρυα θευμασμοῦ καὶ τρυφρᾶς ἰσυμπαθείας, δάκρυα ἀπολυτρώσεως.

Δεκαεξαετῆς τὴν ἡλικίαν, ἡ Μαριάννα, ἥτις ἔμαθε ν' ἀναγινώσκῃ εἰς τὰ βιβλία τοῦ ἐφημερίου, καὶ ἤσθάνετο εἰς ἑαυτὴν περισσοτέραν ἰσχὺν πνεύματος παρὰ σώματος, εἶχε λάβει ἀποστροφὴν πρὸς τὴν ἐργασίαν τῶν ἀγρῶν.

Γυνὴ νέα ἐκ Παρισίων ἀπαντήσασα αὐτὴν καθ' ὥραν θερινήν τοῦ ἔτους, τὴν ἠδρεν ὠραίαν, γλυκεῖαν, κοσμίαν, καὶ τῆ ἐπρότεινε νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ.

Ἡ πτωχὴ κόρη συγκατετέθη ἡ κυρία της κατὰ δύο μόνον ἔτη τὴν ὑπερέβαινε, καὶ ἔζη εἰς ἐρημίαν ἐν μέσῳ τῶν Παρισίων. Ὁ σύζυγός της ἤρχισεν ἡδῆ νὰ τὴν ἐγκαταλίπῃ ἦτον ἄνευ οἰκογενείας, ἄνευ φίλων· ὅθεν προσεκολλήθη πρὸς αὐτὴν εἰς ἀδελφὴν. Εἰργάζοντο εἰς τὰ ἐργόχειράτων, ἀνεγίνωσκον, ἐδιδάσκοντο ὁμοῦ, καὶ ἡ Ὀδερνία ἤθελεν εἶναι πολλὴ εὐτυχῆς, ἂν ἐλάμβανεν ἀπαντήσεις εἰς τὰς πολλὰς ἐπιστολάς της, τὰς ὁποίας ἐστολλεν εἰς τὸν τόπον της, καὶ ἂν ἡ νέα φίλια, ἥτις ἐπλήρου τὴν καρδίαν της δὲν ἐταράττετο ἀπὸ τὴν φρίκην, ἦν ἐπροξένοι εἰς αὐτὴν ἡ ἐμφάνισις τοῦ συζύγου. Μετὰ δύο ἔτη ἡ νέα γυνὴ ἤρχισε νὰ μαραίνεται· εἶχε πάντοτε τὸ προαίσθημα, ὅτι θ' ἀποθάνει πρὸ τῶν εἰκοσι ἐτῶν.

« Δὲν εἶναι ἀληθές, ἔλεγεν αὕτη πάντοτε, διτι δὲν θέλεις μ' ἐγκαταλείπει, διτι θὰ δεχθῆς τὸν τελευταῖόν μου στεναγμὸν, θὰ ἐκτελέσεις τὰς τελευταίας θελήσεις μου; Δὲν ἔχω παρὰ σὲ εἰς τὸν κόσμον; σὲ εἰς τὴν ὁποιαν νὰ ἐλπίζω. »

Αὕτη ἀπέθανε μετὰ μακρὰς ἀλγηδόνας εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Μαριάννης, ἀφοῦ ἀπέκτησε τὴν βεβαιότητα διτι ἐπέκυψεν εἰς δραστηκωτάτην ἐνεργεῖαν τοῦ δηλητηρίου, τὸ ὁποῖον χεῖρ ἐπιδέξια καὶ ἄλλοτε προσφίλης τῆς ἔδωκεν· ἄφινεν υἱὸν, ὅστις ἐμελλε νὰ φέρῃ τὸ ὄνομα τοῦ ἐνόχου, τοῦ ὁποίου ἡ φιλοχρηματία καὶ ὁ ἔρως ἀναξίας γυναικὸς ὠδήγησαν εἰς τὸ ἐγκλημα· οἱ τελευταῖοι λόγοι τῆς θνησκούσης, ἦτον παραγγελία εἰς τὴν φίλην της νὰ πνίξῃ εἰς τὴν καρδίαν της τὸ φρικῶδες τοῦτο μυστήριον, καὶ νὰ σώσῃ δι' ὄλων τῶν μέσων τὴν τιμὴν τῆς οἰκίας της.

Ἐντούτοις, μόλις τὸ θῆμα ἐτάφη, καὶ ὑπόνοιαι διηγέρθησαν εἰς τὸ πνεῦμα πολλῶν· διάφοροι περιστάσεις ἐπρόδοσαν τὸ ἐγκλημα· καὶ, ποταπὸς ὅσον καὶ διεσθαρμένος, ὁ αὐτουργός του δὲν ἐδίστασεν, ὅπως ἀποστρέψῃ ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ἐκδίκησιν τῆς δικαιοσύνης, νὰ κατηγορήσῃ τὴν Μαριάνναν. Αὕτη ἐδύνατο εὐκόλως νὰ τὸν ἐξελέγξῃ· αἱ ἀποδείξεις ἦσαν ἀμπληθεῖς εἰς χεῖράς της· ἀλλ' ὠρκήσθη, παρὰ τὴν κλίνην τῆς ἐκπνεούσης ἐβεργετριάς της, νὰ σώσῃ τὴν τιμὴν τοῦ ὀνόματος τοῦ υἱοῦ της. Αὕτη δὲν ὑπερασπίσθη ἑαυτὴν, παρ' ὁσον ἐδυνήθη νὰ πράξῃ τοῦτο, χωρὶς οὐδένα νὰ ἐνοχοποιήσῃ· ἀλλ' ὑπερασπίσθη μὲ τόσων εὐγένειαν, πεποι-

θησιν, εὐθύτητα, ὥστε εἰ δικασταὶ συγκληθέντες, τὴν ἀπέδειξαν ἀθῶαν.

Ἄλλ' ἡ κλοπή, ἣτις ἦτο, κατὰ τὸ σύστημα τοῦ κατηγοροῦ, ὁ σκοπὸς τῆς δηλητηριάσεως, ἀπεδείχθη εὐκλέως· εὗρον ἐπὶ τῆς Μαριάννης λιθοκέλλητα κοσμήματα καὶ ἀδάμκτας τῆς κυρίας τῆς, ὅθεν κατεδικάσθη εἰς πέντε ἐτῶν φυλάκισιν. Διὰ τινος εὐτυχούς συμπτώσεως, τὰ γράμματα τῆς Μαριάννης δὲν εἶχον φθάσει εἰς τὴν οικογένειάν τῆς· ἡ κυρία τῆς τὰ ἔκρυπτε διὰ τὴν προσηλωσὴν ἀποκλειστικῶς εἰς ἑαυτήν, ὡς τὸ ὠμολόγησε ψυχρῶραγοῦσα· τὴν ἐθεώρουν λοιπὸν ἀποθαιμένην εἰς τὸν τόπον τῆς, καὶ δὲν ἐφρόντισε ν' ἀναίρεσθαι τὴν πεποιοῦσιν ταύτην.

Δὲν δύνατά τις νὰ φαντασθῆ ὁπόσῃν κατὰ τὴν πενταετη εἰρκτὴν τῆς ἀπέδειξεν ἰσχύϊν, γενναιοφυχίαν, αὐταπαρνήσιν. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα, ἔλεγεν αὐτῇ εἰς τὸν τεταραγμένον Ὁσκάρ, δὲν ἦμην καθ' ἑλοκλήριαν δυστυχῆς· εἰς τὴν φυλακὴν μου ἦτο μικρὰ ἐκκλησία διὰ νὰ δέωμαι, εἰς ἀγαθὸς ἱερεὺς διὰ νὰ μ' ἐνοθρῶνῃ, καλογραφαίαι, αἰτινες μ' ἐθεώρουν μὲ ὄμμα συμπαθείας.

— Ἄλλὰ, ἀνέκραξεν, ὁ νέος, πῶς ἐδύνασο ἀκόμη νὰ δέσαι πρὸς τὸν Θεόν, ἔως συγχωρεῖ, ὡς ὁ δικαίος νὰ λαμβάνῃ τὴν τιμωρίαν τοῦ κακούργου.

— Ὁ δικαίος Θεὸς ἔχει τὰ μυστήρια του, ἀπεκριθὴ ἀφελῶς ἡ νέα κόρη, καὶ εἶμαι ὀλιγώτερον περιεργος ἀπὸ σέ· ἂν ἠθέλησε νὰ μ' ἐπέλθουν τσσαῦται δυστυχίαι, θεβαίως ἦμην ἀξία αὐτῶν, διὰ νὰ ἀγνισθῶ ἀπὸ τὰ γήινα αἰσθηματα, ἐπειδὴ τῶρα δὲν θέλω νὰ γεινω καλητέρα ἑμαυτῆς, καὶ ὀφείλω νὰ ὀμολογήσω ὅτι ἄλλοτε ἐβλεπόμην μὲ πολλὴν φιλαρέσκειαν εἰς τὰ κάτοπτρα τῆς κυρίας μου, καὶ ἄλλοι διαλογισμοὶ παρὰ τοῦ οὐρανοῦ ἀπησχόλουν τὸ πνεῦμά μου. Ὅσον δὲ διὰ τὴν τιμωρίαν ἦν ὑπέστην, κύριε, καθεὶς ὑπέστη τὴν ἐδικὴν του· ἐγὼ μὲν εἶχον τὴν αἰσχύνην, ἀλλ' ἐκεῖνος εἶχε τὰς τύψεις τοῦ συνειδότος. Ἡ ζωὴ τοῦ ἐγενεν ἀφόρητος, καὶ ἐπέσπευσε τὸ τέρμα τῆς διὰ βιαίου θανάτου.

— Διατί λοιπὸν ἀπεράσιες νὰ ἐπανελθῆς ἐδῶ, ἠρώτησεν ὁ νέος;

— Κατὰ τὴν ἐξοδὸν μου ἐκ τῆς εἰρκτῆς, ἐδημιούργησα ἑμαυτῇ ἦτοχον τινὰ ὑπαρξίν, εἰργαζόμενην εἰς τὸ ἐργόχρειον τῶν τριχάπτων ὅσον μόνον διὰ νὰ πορίζωμαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν, καὶ οὐδεὶς μὲ ἐγνώριζεν, ἦμην σχεδὸν ἀγνωστος· ἀλλὰ νύκτα τινὰ ἤκουσα φωνὴν, ἣτις μὲ ἔκραξε. « Μαριάννα, ὁ πατὴρ σου σὲ περιμένει διὰ ν' ἀποθάνῃ. »

Τότε ἀνεχώρησα μόνη, βαδίζουσα περὶ ἕκαμα μακρὸν δρόμον. ἀλλὰ τὸ σῶμά μου μόνον δὲν ἀπέκαμην. Εἶχα τοιοῦτον τρόπον διὰ τὴν ὀργὴν τοῦ πατρός, διὰ τὴν καταφρόνησιν τῶν γειτόνων! Ἄλλ' ὁ Θεὸς διευθέτησεν, ἐσυμβίβασεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰ πάντα, καὶ ἰδοὺ εἶμαι εὐτυχῆς.

Οὐδεὶς ποτὲ ἠθέλε μάθει ταῦτα παρ' ἐμοῦ, ἀλλὰ μὲ εἶπες ὅτι ἡ ἱστορία μου θέλει φέρει πλειότερον ἀποτέλεσμα εἰς ἐσά, ἀπὸ τὰς διδασκαλίαις τοῦ ἐρημερίου, καὶ δὲν πρέπει οὐδέποτε νὰ ὀπισθοδρομῶμεν ὅτε, πρόκειται νὰ σώσωμεν μίαν ψυχὴν.»

Πολλοὶ ἡμέραι περῆλθον, καὶ ὁ Ὁσκάρ δὲν εἶχεν ἐπανελθεῖ εἰς τὴν καλύπην. Ἀνέβη εἰς τὰ ὑψηλότερα ὄρη· τὴν πρωίαν, περιεπλανήθη εἰς τὰ δάση, ἐκρύβη εἰς τὰς γωνίας τῶν βράχων· τέλος μετὰ πολλῶν ἡμερῶν πάλιν, σκέψιν, τὸν εἶδον ἀναβαίνοντα ἐλαφρῶς καὶ

βραδέως τὸν λόφον, ὅστις φέρει εἰς τὴν εὐκλίαν τῆς Μαριάννης.

Τὰ παιδία ἐξέβαλον φωνὰς χαρᾶς· οἱ ἄνδρες τοῦ προσέφερον, εἰς τὴν προσέλευσίν του, ἐδαφίαιον χαιρετισμόν. Ὁ ἐσπερινὸς ἐσήμανεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου, εἰ ποιμένες ἔκραζον μὲ τοὺς αὐλοῦς των τὰς βραδυπορούσας δαμάλεις· ἦτον ἡ ὥρα τῆς προσευχῆς.

Ἡ οἰκογένεια ἐγονυπέτησεν εἰς τὸ δωματίον, ὅπου εἰσέδουε διὰ τῆς θύρας φῶς ἀμυδρὸν καὶ μελαγχολικόν· ἡ μήτηρ ἀνέγνωσε τὸ εὐαγγέλιον τῆς μετανοίας· ἀλλ' ἡ Μαριάννα ἐψάλε, μὲ φωνὴν, ἣτις δὲν εἶχε πλέον τι ἀνθρώπινον, τοὺς ὕμνους τῆς Παναγίας. Ἡ νέα κόρη εἰσώπησεν ὁ Ὁσκάρ ἔκλινε γόνυ· εἶχεν καθῆ, προσηυχῆθη.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Α. Τ.

Ἡ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

Ο ἌΡΤΟΣ ΤΗΣ ΓΟΝΕΣΣΗΣ.

(Ἀπόσπασμα ἱστοροῦματος.)

(Συνέχεια, ἴδε ἀριθμὸν 82.)

Ε'. — Καὶ πάλιν οἱ σωτήρες τοῦ Κράτους.

Ἡ εἰδησις περὶ τῆς φυγῆς τῆς αὐλῆς καὶ τῆς ἐπικαιμένης πολιτοκρίας τῶν Παρισίων ἐνεκοίησε τρόπον τὸσον μείζονα ὅσον, τοῦναντίον θριαμβευτικῆ ἦτον ἡ ἐκ τῆς πρώτης εἰδήσεως χαρὰ.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ κατάπληξις ἦν πάνδημος, διότι ἀνευ βασιλέως καὶ κυβερνήσεως ἡ πόλις τῶν Παρισίων ἦν σῶμα ἀνευ ψυχῆς· ἐνεβλεπον ὅθεν ἀγγέλους εἰ πολῖται ἐν σιωπῇ, καὶ συνηρωτῶντο χαμηλῇ τῇ φωνῇ ἠκροῦντο μετὰ φοικιάσεως, καὶ ὑπελάμβανον τὸν ἐλάχιστον κρότον ὡς τὴν βροντὴν τοῦ τηλεβόλου τοῦ Πρίγγιπρος.

Εἶτα δὲ, τῆς ἀνάγκης τῆς ὑπερασπίσεως ὀτρυνούσης πᾶν θάρρος, ἐννεβί ἕκαστος εἰς πρῶτον μέτρον ἦν νὰ ἐξασφαλισθῶσι πρὸς τὴν ἐπανάκαμψιν τῶν φυγάδων· ἔδραμον λοιπὸν ἅπαντες εἰς τὰς πύλας, ἐνίσχυραν τὴν πυλωρίαν καὶ μὴ βλέποντες ἀπικνουμένην οὐδεμίαν στρατιάν, ἀπὸ γελοιώδους τρόμου μετέστησαν εἰς γελοιωδέστεραν πίστιν, ἐπιστευσαν ἑαυτοὺς κυρίους τοῦ παντός... ἔψαλλον τὴν ἀπελευθέρωσιν των—Καὶ κατέστρωσαν σχέδια κυβερνήσεως ὠραιότερα τὸ ἐν τοῦ ἄλλου.

Τὸ δὲ συλλαλητήριον ἵνα ὑποκαλύψῃ τὸ ἀμήχανον αὐτοῦ, προσεποιήσατο τὴν ἐμβριθεσέραν μεγαλοφροσύνην, διέταξε νὰ τείνωσι τὰς ἀλύσεις ἐπὶ τῶν ἐδῶν, νὰ κατὰσχῶσι τὰ ἐφόδια, ν' ἀπωθήσωσι τοὺς ἄνδρας τῆς μάχης εἰκοσι λεύγας μακρὰν πρὸς τὰ πέριξ κ. τ. λ. κ. τ. λ. — καὶ ἦν μὲν τοῦτο πράξις πολλὰ ἠρωϊκῆ· ἐπὶ τοῦ χάρτου. ἀλλ' ὁ τῆς Λένσης στρατὸς οὐδὲ σταθμὸν παρήργατο.

Καὶ οἱ πρίγγιπες, τί ἐπραττον οἱ πρίγγιπες; ἔπαιζον ἕκαστος τὴν μικρὰν αὐτοῦ κωμωδίαν.

Ἄπαντες διὰ τὴν πρωίαν ἔλαβον τὴν διαταγὴν νὰ ἐνωθῶσι μετὰ τοῦ Βασιλέως εἰς ἄγ. Γερμανόν.

Ὁ Πρίγγιπ Κόντις, εἰ δοῦκες Ἐλδὲφ, Σεβρέξ, Βρισάκ, Λούνης, ὁ Στρατάρχης Λαμότ κ. λ. ἐγκατέλιπον τοὺς Παρισίους ἀσφαλιζόμενοι οὕτω περὶ τοῦ μέσου τῆς ἐπανόδου· ὁ Δοῦξ Βουλιών, ἡ Δούκισσα Δογκβίλ καὶ ὁ ἀρχιδιάκονος ἔπραξαν ἐτι καλῆτερον.

Ὁ Δοῦξ Βουλιών προητοίμασθη ἐπισήμως ν' ἀναχωρήσῃ, ἀλλ' ἐφρόντισε συχρότως νὰ καταληθῇ ἀπὸ παροξυσμὸν ποδάγρας τὸσῶ φοβερὸν ὥστε ἠναγκασθῆσαν νὰ τὸν θέσωσιν εἰς τὴν κλινὴν μᾶλλον ἢ εἰς τὸ ὄχημα, καὶ ἅμα ὁ ἀπεσταλμένος τῆς βασιλείσεως ἔστρεψε τὰ νῶτα ἐγράψε πρὸς Τυρένον τὸν ἀδελφόντου, « Ἴδου ἐγὼ κύριος τῶν Παρισίων, ἔλα μὲ τὴν στρατιάν σου νὰ καταβάλλῃς τὸν Πρίγγιπα. »

Ἡ πρίγγιπέσα Κονδὲ ἐπειράθη νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτῆς τὴν Κ. Δογκβίλ τὴν θυγατέρα τῆς μετὰ τῶν λοιπῶν αὐτῆς δύο τέκνων, τὸν Κόντιν καὶ τὸν νικητὴν τῆς Λένσης· ἀλλ' ὁ ἀρχιδιάκονος φθὰς ἐν καιρῷ, ἀπεκάλυψεν εἰς τὴν ὥρειαν δούκισσαν τὴν θέσιν ἣν ἠδύνατο νὰ καταλάβῃ ἐν τῇ ἐπαναστάσει, κ' ἐκεῖνη ἀπέδειξε τὴν πρότασιν παράφορος ὑπὸ τῆς χαρᾶς τὸσῶ πλέον, καθόσον ἡ βασιλίσα, ἡ ἀντιζήλος τῆς εἶχεν ἐλκύσει τὸν Πρίγγιπα Μαρσιλιὰκ εἰς ἄγ. Γερμανόν.

Ἐν δὲ τούτοις, ἡ ἀντιβασιλίσα καὶ ὁ Κονδὲ ἐγρηγόρουν ἀδαλειπτικῶς ἀπὸ τοῦ σταδίου τῆς βασιλείσεως, ὅπου ὄλοισι συνηλθον γατὰ τὴν ὥραν τὴν ταχθεῖσαν, ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια μετέβη εἰς ἄγ. Γερμανόν· ἐκεῖ δὲ πάντες οἱ λαμπροὶ ἐκείνοι φυγάδες εὐρέθησαν ἀνευ κλινῆς, ἀνευ ἀξιοματικῶ, ἀνευ ἐπίπλων, πανικῶν, τέλος στερημένοι· καὶ τῶν ἀναγκασιότατων, ἡ βασιλίσα κατεκλίθη ἐπὶ μικρὰς κλινῆς προετοιμασθεῖσης ἐπὶ τούτῳ· ὡσαύτως δὲ εἶχον προπαρασκευάσει ἑμοίαν διὰ τὸν βασιλέα. κ' εὐρέθησαν προσέτι δύο ἄλλαι μικραὶ κλῖναι, ἐξ ὧν ἐχρησίμευσαν ἡ μὲν εἰς τὸν Δεσπότην (τὸν δούκα Ὁρλεάνς), ἡ δὲ εἰς τὸν Μαζαρίνον. Ἡ δούκισσα Ὁρλεάνς κατεκλίθη ἐπὶ τοῦ ἀχύρου, ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ κόρη Μονπασιέ· πάντες ὅθεν οἱ συνοδευτῆνες τὴν αὐλὴν τῶν αὐτῶν ἔτυχον, ὥστε ἐν ὀλίγῳ τὸ ἀχυρὸν ὑπερετιμήθη τοσοῦτον εἰς ἄγ. Γερμανόν, ὥστε οὕτω δι' ἀδράς πληρωμῆς εὐρίσκετο, καὶ περυσίαν τότε εἰς πολλοὺς περιεποίησε λαμπρὰν τὸ τοῦ ἀχύρου ἐμπόριον.

Ἄλλ' ὁ Κονδὲ, εἰς τοιαῦτα μικρολόγα ἀτυχήματα ἀδιαφορῶν, διέθεσε τὰ ἐκ Λένσης ἀφιχθέντα τάγματα του, τοποθετήσας αὐτὰ καθ' ὅλας τὰς εἰς Περισίους ἀγούσας, ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ νὰ στερηθῇ τὴν πόλιν οὐχὶ μόνον τοῦ ἄρτου τῆς Γονέσσης, ἀλλὰ καὶ παντὸς ἄλλου ἐδωδίου. Κατέλαβεν, ἰσχυρῶς ὀχυρώσας τὸν ἄγ. Διονύσιον ἄγ. Κλαύδιον, τὸ Λανυ, τὸ Κορβεῖλον, τὰ στενά τῆς Ἀθιμόνης τὰ τόσον γραφικῶς ἐγκλειόμενα, τὸ Πανάσσου, τὴν Ποντοῦδην κλ. καὶ κυρίως τὴν συνοχὴν τοῦ Σηκουάνα καὶ τῆς Μάρνης περιδοξον διὰ τὸν Μύλον τῆς μάχης παρ' ὧ μάχῃ διάσημος ἐγένετο.

Εἰς οὕτω δὲ φοβεράς προετοιμασίας οὐδὲ δύο ἡμέρας θὰ διήρκει ἡ τῶν Παρισίων ἐξέσις, ἂν ὁ πολύμητις ἀρχιδιάκονος ὑποθάλλων εὐμηχάνως τὴν

φιλοδοξίαν τῶν πριγκήπων, ἐπιστραφέντων εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει τῆς ἀρχῆς παρ' αὐτοῦ δοθῆσαι, δὲν ἐδίδε τροφὴν εἰς τὴν ἐξαψιν ταύτην, διότι κατώρθωσε διὰ πλάνου τινὸς ἐχεμυθείας νὰ καταστήσῃ πέντε ἀρχιστρατήγους τῶν Παρισίων, ὧν ἕκαστος ἐπιστεῦετο πρῶτος· ἀλλὰ τέλος ἐν τῷ Συλλαλητηρίῳ, ἐπειδὴ ἡ φιλοπρωτεία κωμωδηθεῖσα, ἐμελλε νὰ προκαλέσῃ δεινὴν σύγκρουσιν, ἀνηγορεύθησαν διὰ συμβιβασμοῦ ἀρχιστρατήγος μὲν ὁ Κόντις (ἀδελφὸς τοῦ Κονδὲ), σιτρατηγοὶ δὲ ὁ Βελάνδης, Δογκβίλ, Ἐλδὲφ καὶ Λαμότ.

Ἄλλ' εἰ πέντε οὗτοι εὗρον δύο ἐτι στρατηγεὺς ἀναγορευθέντας ὑπὸ τοῦ ὄχλου· καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἦν ὁ Δοῦξ Βωφόρ, ἐκγονος Βόρρικου τοῦ Δ'. εἰδῶλον δημῶδες μὲ τὴν ξανθὴν μακρὰν αὐτοῦ κόμην, ὁ αἰχμάλωτος τοῦ Μαζαρίνου, δραπέτης τῆς Βασιλλῆς, ἐν ἐνὶ λόγῳ καὶ κατὰ τὸ κύριον αὐτοῦ ὄνομα, ὁ περιφήμος βασιλεὺς τῶν ἀγορῶν.

Δεύτερος ἦν ὁ Μαστρογούλιέλος Δεβουάλ, γνωριμία ἡμῶν ἀρχαία οὐχ ἦττον διάσημος, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ὄχλου τῆς Δημοκρατίας, ὁ εὐλαὸς διοικητὴς τῶν ὀχυρωμάτων, ὁ ἀτυχῆς ἀντίπαλος τοῦ Δαμαλδύ, ὁ μόνις ἀρπαχθεὶς ἀπὸ τῶν εἰρκτῶν ἀρωγῇ τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν φίλων τοῦ χαμαιτυπείου τοῦ Κοινοῦ Κாலῶ.

Μὴ λησμονώμεν δὲ νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὁ Βροῦσσελ κατώρθωσε νὰ ὀνομάσῃ τὸν υἱὸν του διοικητὴν τῆς Βασιλλῆς, ἀποζημιῶν αὐτὸν οὕτω διὰ τὸ παρὰ τῆς βασιλείσεως ἀποποιηθῆν.

Καὶ ὁ Δεβουάλ πρώτην χρῆσιν τῆς δυνάμεως, ἣν παρείχεν αὐτῷ ὁ γυμνόχειρ στρατὸς του, ἕκαμε κατελαβῶν καλῇ τῇ πίστῃ ἡ διὰ βίας τὴν φρουρὰν τοῦ Συλλαλητηρίου, ἐφ' οὗ προὔθειτο νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ἑαυτοῦ θέλησιν, καὶ τὴν φρουρὰν τοῦ Βουχερά καὶ τῆς κόρης του περὶ ἧς ἔσπευσε νὰ βεβαιωθῇ προσωπικῶς.

Καὶ τῶντι τὴν αὐτὴν ἐσπέραν, τοῦ Συλλαλητηρίου λαβόντος διαταγὴν τῆς βασιλείσεως νὰ παύσῃ ἀμέσως τὰς συνεδριάσεις αὐτοῦ καὶ μετενεχθῇ εἰς Μορταργέ, ἐπὶ ποινῇ τοῦ νὰ ἴδῃ τὴν διαταγὴν ταύτην ἐκτελουμένην ὑπὸ εἰκοσι πέντε χιλιάδων ἀνδρῶν, ὁ Δεβουάλ γινώσκων ὅτι οἱ τελέοντες (magistras) ἀμφιταλαντεύοντο, ἐχειραφέτητε μέχρι τῶν βαθμίδων καὶ τῶν αἰθουσῶν τοῦ Βουλευτηρίου, πληθῶν μανιώδη, ἣτις ὑπηγόρευον εἰς τοὺς βουλευτὰς τὰ δύο ταῦτα ψηφίσματα. 1) Διάταγμα πρὸς τὸν Μαζαρίνον νὰ καταλίπῃ ἐντὸς τῆς ἡμέρας τὴν αὐλὴν, κ' ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν τὸ βασιλεῖον, ἐκπροθέσμου δὲ γενομένου διαταγῇ εἰς πάντας τοὺς ὑπηκόους τοῦ βασιλέως νὰ τὸν καταδιώξωσι καὶ νὰ τὸν συλλάβουσιν. 2) Πρόσκλησις εἰς ὅλα τὰ Συλλαλητήρια τῆς Γαλλίας ν' ἀκολουθήσουσιν τὸ Παρισινὸν εἰς τὴν ἀνταρσίαν του...

Κ' ἑκατοντάδες ταχυδρόμων ἐξισφενδόνισαν εἰς τὰς τέσσαρας ἄκρας τοῦ Κράτους τοὺς δύο αὐτοὺς πυρπολιστικὸς δαυλοῦς.

Ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἐκηρύχθη.

ΣΤ. — Αἱ τέσσαρες Κυβερνήσεις.

Τὴν ἐπαύριον ἐνῶ εἰ μὲν ἀρχοντες χρυσοστόλιστοι ἐπεδείκνυντο ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἀγορὰν, ὁ δὲ λαὸς κλείσας τὰ ἐργαστήρια του ἔπινεν εἰς τὰ χαμαιτυπεῖα

αδων τον της αγαλλινου ελευθερίας του θούριον, και θαρβών οτι εν ελλείψει εργασίας δρτύκια θα τοίς ερρίπτεν ο ουρανός, ωπλιζοντο δ' εκείνοι δσους εν καιρῷ ειρήνης ἀφοπλίζει ο νόμος, τούτέστιν οι λησται, οι δεσμῶνται, οι εξόριστοι, τέλος του Βεβουάλ τα μεγεθυνόμενα στήθη, εξαπίνης δημόσιοι κύρυκες ἀπεσταλμένοι του Συλλαλητηρίου διεκοίνωσαν εν ήχω σάλπιγγος, τὸ ἐξής ψήφισμα.

« Διά τὰ ἐξόδα του πολέμου, δια τὸν ἐφοδιασμὸν των Παρισίων, δια τὰς ἀνάγκας της Κυβερνήσεως κτλ.

1) Τ' ἀναγκαῖα γήπεδα δια τὰ χαρακτηρισμάτα θ' ἀφαιρεθοῦν ἀπὸ τοῦς ἰδιοκτητίας ἀποζημιωθησομένων μετὰ ταῦτα.

2) Ἐκαστος οἶκος, ἔχων πύλην αὐλῆς θά χρησθήσῃ ἕνα ἵππεα ἐφοδιασμένον ἢ 450 λίτρας.

3) Ἐκαστος οἶκος ἔχων ἀπλῶς θύραν εἰσόδου, ἕνα πεζὸν ἢ τριάκοντα λίτρας.

4) Ὅλα τὰ καθυστερήματα του δημοσίου θά εἰσπραχθῶσι δια κατασχέσεως και θά μετενεχθῶσιν εἰς τὰ κιδώτια του Δημαρχείου. »

Ἦρχετο δὲ ὑπὸ τσοῦτον αἰσίους αἰωνοῦς ἡ ἐπανάστασις, διότι ἀντί μιᾶς τέσσαρας συνεστήθησαν κυβερνήσεις, ἐξ ἐκείνων οἵτινες τὸ φίλημα του Ἰούδα ἔδωκαν πρὸς ἀλλήλους ὑπὸ τὴν ἐρυθρὰν της Σφενδόνης σημαίαν, και τετραπλῆ ἐχρηζε δαπάνη πρὸς τὴν δημωφελῆ αὐτῶν συντήρησιν ἐκ τῶν κυβερνήσεων τούτων.

Πρώτη μὲν οὖν ἡ ἐδρεύουσα ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ και συνισταμένη ἐκ του Βροῦσελ και τῶν φίλων του, οἵτινες ἤθελον νὰ ὦσι βασιλεῖς, ἀντιπρόσωποι τῶν βασιλέων, και ἐκ του Ματθαίου Μολέ και τῶν θιασωτῶν του, οἵτινες ἤλπιζον νὰ συνδιαλάξωσι τὸ Συλλαλητήριον μετὰ της βασιλείας και, οἱ μὲν του Βροῦσελ διενουῶντο ν' ἀναμορφώσωσιν ὅλον τὸν κόσμον (ὡς οἱ σημερινοὶ ριζοσπάσται) και ἀναποδογυρίζοντες οὕτω τὸ πᾶν, τούλάχιστον δὲ συνεπῆ φρονούντες, οἱ δὲ του Μολέ, ὡς συντηρητικοὶ, ἐφαντάζοντο νὰ κατορθώσωσιν ἐπανάστασιν χωρὶς τιποτε νὰ μεταβάλουν, νὰ συνδύασουν δηλ. τὸ πῦρ μετὰ του ὕδατος, τὸ λευκὸν μετὰ του μελανοῦ και τοὺς θέλοντας νὰ λάβωσι τὸ πᾶν με τὸς θέλοντας νὰ μὴ παραιτηθῶσιν οὐδενὸς ἐν τούτοις, προσθῶμεν ὅτι πολλοὶ του Συλλαλητηρίου συνεδριάσεις διελύοντο με χ ο ν θ ρ α ε λ ε ξ ε ι ς. ὅτι συχναίς ἐνοπλοῖ συνεδρίαζον οἱ βουλευται, και οἱ οἱ Γόνδες ὁ προκαθήμενος τριῶν Κυβερνήσεων παρ' ὀλίγον ἐδολοφονήθη.

Ἡ δευτέρα Κυβέρνησις ἐγκαθιδρύθη ἐν τῷ μεγάρῳ Κονδὲ ὑπὸ τον πρίγγιπα Κόντιν, κ' ἐκεῖ ἕκαστος ἦν ὁ κύριος, ἐξαιρέσει του φέροντος τὸν τίτλον αὐτόν. ἤθελον δὲ ὁ μὲν νὰ πελεκῆσῃ τὸ Συλλαλητήριον, ὁ δὲ νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτοῦ· αὐτὸς μὲν νὰ ἐξώσῃ τὸν ὄχλον ἐξω τῶν τεχνῶν, ἐκεῖνος δὲ νὰ σχηματίσῃ ἐξ αὐτοῦ στρατὸν τακτικόν· ὁ ἄλλος ἐπρότεινε νὰ καλέσωσι τοὺς Ἰσπανοὺς, και ὁ ἄλλος νὰ ζητήσωσι τὸν Τυρέννον μετὰ τὸ στρατευμά του· ἕτερος δὲ νὰ συνδιαλαγῶσι μετὰ της μοναρχίας ἐπὶ τῇ προσφορᾷ ποσοτήτων μυθωδῶν και νὰ ἀπαναφέρωσι τὰ ἀρχαῖα τιμάρια· ἀλλὰ προκειμένου τις ν' ἀρχίσῃ τὸ πραγματικὸν τοῦ ἀγῶνος μέρος, ἐπειδὴ ἕκαστος ἤθελε μετὰ τὸ θ ο ν τ ι α νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν γνώμην του, ἀπεχώρει δυσσεστῆ.

μένος, ἀπελλισμένος, μανιώδης, ἔτοιμος νὰ λαμποκοπήσῃ κατὰ τὴν πρώτην εὐκαιρίαν.

Ἡ τρίτη κυβερνήσις διέμενε, ἢ μάλλον ἐπανηγύριζεν ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ· συνίστων δ' αὐτὴν αἱ δέσποι ναι μετὰ τῶν ὑπασιπιστῶν αὐτῶν, ὁ πρίγγιπ Μαροιλιάκ ἀνακληθεὶς ἐξ ἁγίου Γερμανοῦ παρὰ της δούκισσης Λογκβίλ, ὁ ἀρχιδιάκονος ὅστις τῷ διεφιλονίκει τὸ μείδιμα της διασήμευ ἡρωίδος, και ὁ δούξ Βωφὲρ, οὐτινος ἐπελήφθη ἅμα εἰσελθόντος εἰς Παρισίους.

« Εἶχον ἀνάγκην, λέγει ὁ Γόνδις, ἐνὸς φαντάσματος, ἀλλὰ μόνον φαντάσματος. Κατ' εὐτυχίαν μου δὲ εὐρέθη ὅτι τὸ φάντασμα τοῦτο ἦν ἐκγονοῦ Ἐρρίκου τοῦ μεγάλου, ὅτι ὠμίλει ὡς ὀμιλοῦν εἰς τὰς ἀγορὰς, πρᾶγμα οὐχὶ σὺνηθες εἰς τοὺς ἐκγόνους Ἐρρίκου τοῦ Μεγάλου, και ὅτι εἶχε μακρὰν και πολλὴν τὴν κόμην και ξανθὴν· δὲν δύνασθε νὰ νοσήσῃτε ὅποιαν ἐντύπωσιν ἔφερον ὅλα ταῦτα εἰς τὸν λαόν· διότι ἐξεληθέντες ὅπως μεταδῶμεν εἰς τὸ Δημαρχεῖον ἐπέδῃμεν της αὐτῆς ἀμάξης, ἐστάθημεν εἰς τὰς ἐδοῦς ἁγ. Διονυσίου και ἁγ. Μαρτίνου, ἐγὼ ὠνόμασα, ἐξεθείασα, και ἐδειξα τὸν Κ. Βωφὲρ, τὸ δὲ πῦρ ἤναψεν ἐν μιᾷ στιγμῇ αἱ γυναίκες ὅλαι τὸν ἐνηγκαλίσθησαν και μόλις ἠδυνήθημεν νὰ διασχίσωμεν τὸ πλῆθος. »

Ὁ Γόνδις ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ εἰς τὸν Βωφὲρ τὸ ξίφος του μεγάλου ναυάρχου της Γαλλίας, και ὁ Βωφὲρ εἰς τὸν Γόνδιν τὴν τίβενον και τὴν θέσιν του Μαζαρίνου· ἀμφότεροι δὲ μετεχειρίζοντο πρὸς τοῦτο τὴν δούκισσαν Λογκβίλ ἐπιβάλλοντες αὐτῇ τὴν ὑπόκρισιν τοῦ προσώπου της ἀντιβασιλείσης.

Και τοῖς ἤρκει πρὸς τοῦτο νὰ τὴν ἐπιδεικνύωσιν εἰς τὸν λαόν· τὰ δὲ μετὰ τὰ διοικητικὰ τῶν τριῶν τούτων μεγάλων ἀνδρῶν ἦσαν αἱ λύραι, οἱ χοροὶ, αἱ ἱππασίαι, αἱ φωτοχυσίαι, τὰ συμπόσια, οἱ ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες...

Τέλος ἡ τετάρτη κυβερνήσις συνεκινετο ἐπὶ της τριόδου και εἶχεν ἀρχηγὸν Γυλλιέλμον τὸν Δεβουάλ· ἀνέμενε δὲ, βαρύνουσα ἐπὶ τῶν ἄλλων δι' ὅλης της κτηνώδους αὐτῆς ἰσχύος, τὴν πρώτην ἀφορμὴν τοῦ νὰ ὑψώσῃ τὴν ἐρυθρὰν της σημαίαν· ὁ θρόνος αὐτῆς ἦν τράπεζα του καπηλείου, οὐκ ἔπτερον της τὸ πρεσβόλον ἢ τὸ ἐγγχειριδίον· χαρακτηριστικὰ της τὰ βράχη, ἢ τὰ της στάσεως σύμβολα, ὅπλον της πάντες οἱ ποταποὶ τῶν Παρισίων και ὅσοι συνέρρον ἐξώθεν ὡς εἰς γενικὴν εὐωχίαν, ὑπουργοὶ της και ρήτορες, και ψηφισματά της, ὅλοι οἱ φιλόδοξοι φλόαροι, ὅλοι οἱ λυσῶντες σάτυροι, πᾶν κακὸς και καταστροφῆς ἄγγελος προκήρυγμα δὲ οὐ κατεκάλυπτον τοὺς τοίχους.

Και ἡ κυβερνήσις αὐτὴ ἦν ὁ ἀληθὴς κύριος τῶν Παρισίων, διεχέτο δὲ καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν θύουσα και ἀπολλύουσα κατὰ τὸ ἀρέσκον, και ἀξιοῦσα τὴν κατάργησιν του τακτικοῦ στρατοῦ και της φρουρᾶς. Δεβουάλ ὁ ἀρχηγός του ἀπηγγέλιζε πάντα ὑποπτον βασιλισμοῦ, και ὅταν περατῆρῃ τυχὸν ὕψισιν του ἀδιαλείπτου ἐκείνου κυρετοῦ της κακοηθείας, ἐνεργῶν τὸ της συνανθροισεως δ ι κ α ι ω μ α, συνεκάλει ἐν ταῖς χαμαιτυπείοις τὴν μανιώδη αὐτοῦ στρατιάν, και διὰ νέας δόσεις ελευθερίας συνέφερον αὐτὴν ὑπὸ τὸ κράτος του, καθὸτι ἐξέθετε τὰ περὶ γενικῆς εὐδαιμονίας σχέδιά του· ἐκυβέρνα δ' οὕτω τὸ Συλλαλητήριον διότι τὸ κατηνάγκασε νὰ διατάξῃ τὸν γενικὸν ἐφοπλισμὸν, ὑπεβάλλον οὕτω τὴν ζωὴν τῶν τιμίων εἰς τὴν διάθεσιν τῶν κακοῦργων, και πάντοτε δετῆς ἀποτρόποιος τῷ συντάρασε τὸν ἐγγεφάλλον, ἔτρεχεν ἐκεῖ μετὰ τὰ ἐνοπλια στήθη του και τὴν με-

τέβαλλον εἰς ψήφισμα του Συλλαλητηρίου. Τοιαύτῃ ἦν ἡ τῶν Παρισίων κατάστασις ὑπὸ τέσσαρας κυβερνήσεις.

Ἐπανέλωμεν ἤδη παρὰ τῷ Βροῦσελ ὅπως ἀνεύρωμεν Ἰωάννην τὸν Βουχερά και τὴν κόρην αὐτοῦ ἐποπτευομένους ὑπὸ του Δεβουάλ, ὅστις σκευραεὶ νὰ γενῆ κύριος διὰ μιᾶς, του Συλλαλητηρίου, του Δημαρχείου, του μεγάρου του Κόντι, και της Λουίζης.

Ἄν δὲ ποτὲ μεγαλειότερος κίνδυνος δὲν ἠπήλησε τὴν ἡρωίδα ἡμῶν και τὸν πατέρα της, ὁ Βουχερά ἐμπειρος ἀνὴρ περὶ τὰ τοιαῦτα ὑπεξέφυγεν εὐμηχάνως τὴν ἐπισφαλῆ αὐτὴν σύρτιν· διότι εὐτυχῶς εἶχεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ ξίφος του Κονδὲ τὸ γυμνόν, τὸν ἄρτον της Γονέσσης τὸν μὴ εἰσφερόμενον πλέον εἰς Παρισίους, και ὠρατον ἱματισμὸν πολιτοφύλακος χορηγηθέντα αὐτῷ ὑπὸ φίλου του Κόμητος δ' Ἀμαλδύ.

Ζ'. — Ἡ μάχη του Χάρεντον.

Ἰωάννης ὁ Βουχερά μετὰ της κόρης αὐτοῦ ἦσαν ἐγκλειστοὶ εἰς τὸ βάθος του οἰκήματος του Βροῦσελ ἐντὸς δύο συνεχόμενων δωματίων και μὴ ἐχόντων ἄλλην ἐξοδον εἰμὴ ἕνα διάδρομον ὅπου νυκθημερὸν οἱ φύλακες των ἔμενον προσηλωμένοι· οἱ φρουροὶ δ' οὗτοι, τὸ εἶπομεν, ἦσαν ἄνθρωποι του Δεβουάλ και αὐτὸς ὁ ἔδωκε διέμενεν εἰς θάλαμον γειτονικὸν ἀφ' οὗ ἐπέδλεπε συγχρόνως τοὺς κρατουμένους και τοὺς κρατούοντας.

Ἐπεχείρησε δὲ πρῶτον νὰ ἐρελκύσῃ τὴν καρδίαν της Λουίζης και του πατρὸς αὐτῆς, φερόμενος πρὸς αὐτοὺς μετὰ γλυκύτητος και σεβασμοῦ. Εἰσῆχθη λοιπὸν παρ' αὐτοῖς και διέτριψεν ὥρας μακρὰς διασκεδάζων τὴν ἀνίαν αὐτῶν δια τῶν ὠραίων ἀφηγησέων του και πειρῶμενος νὰ τοὺς πείσῃ ὅτι ὁ Μαζαρίνος και ἡ βασιλισσα ἀπώλυντο, ὑπεδεικνύων ἅμα τὴν ἰδίαν αὐτοῦ δύναμιν, ἣτις δῆθεν θά καθίστατο ὁ μόνος αὐτῶν ἀρωγός ἀπέναντι της φρενιτιδος του ὄχλου και ἀποδελειπῶν δια χιλίων θωπεῶν εἰς τὴν ἀνάρρωσιν της νεάνιδος.

Ἄλλ' ἡ νεάνις ἐθεώρει πρὸς τὸν ἁγ. Γερμανέν... Τέλος δὲ, ἡμέραν τινα (ἡ Βουχερά ἦν τότε εἰς ἐντελῆ ἀνάρρωσιν) ὁ Δεβουάλ φθὰς εἰς τὸ τέμα τῶν παρασκευῶν του, ἐκάλεσε τὸν τοποτηρητὴν του εἰς τὸ γραφεῖον του· και

— Μεθαύριον, τῷ εἶπεν, ὁ στρατὸς του Συλλαλητηρίου ἐξέρχεται κατὰ του Χάρεντον δια ν' ἀσφαλίσῃ τὴν ὁδὸν εἰς τοὺς κομιζοντας τοὺς καρπούς, οἱ ὅποιοι μᾶς ἔρχονται ἀπὸ διάφορα μέρη· μέχρι τότε δὲν θ' ἀφῆσαι οὐδὲ στιγμὴν τὸν Βουχερά· ἐπειδὴ δὲ ὁ στρατὸς θ' ἀναχωρήσῃ πρὸ της ἡμέρας θά ἔλθουν νὰ τὸν παραλάβωσι τὴν νύκτα δια νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὄδηγός εἰς τὴν ἐκστρατείαν, διότι καλῆτερος τοιοῦτος δὲν ὑπάρχει, και διὰ τὸν στρατὸν και δι' ἐμέ· ἀφοῦ τὸν παραδώσῃς εἰς τὸν λοχαγὸν ἐπιτηρητὴν, θά περιμείνεις μόνον ὡραν εἰς τὴν θύραν της Λουίζης· τότε ἐνῶ ὁλος ὁ κόσμος θά κοιμᾶται εἰς τὴν οἰκίαν, τὴν λαμβάνεις μετὰ τὴν μεγαλητέραν γλυκύτητα και τὴν καταβιάσεις δια του παραθύρου του δωματιου της και τὴν ὄδηγείς δια του κήπου και της πύλης εἰς τὴν ἐν Βάλτω μικρὰν μου οἰκίαν ὅπου θά ἔλθω νὰ σᾶς εὐρω ἀφου λάβω κυριότητα ἐπὶ του Συλλαλητηρίου και του Δημαρχείου...

Ὁ τοποτηρητὴς ἐκυψε μετὰ θαυμασμοῦ τὴν κεφαλῆν.

Ὁ δὲ λοχαγὸς ἐπιτηρητὴς τὴν νύκτα της 7 Φεβρουαρίου, ἔθεσεν ἐφ' ἵππου τὸν Βουχερά τὸν ὀδηγόν του στρατοῦ ἐν μέσω τῶν πολιτοφυλάκων του, και ὁ Βουχερά, ὁ μυλωθρός της Γονέσσης, φαίδος και φιλόγελλος, κατέστη φίλος ἄριστος τῶν πολιτῶν στρατιωτῶν, ἄγων αὐτοὺς δια τῶν μύλων και τῶν ἀποθηκῶν του ἀλεύρου.

Ἐγέλων δὲ πάντες τὸ φαίδρον αὐτοῦ, ἐξαιρομένου ἐνδὸς μόνου, ὅστις μόλις τὸν ἤκουε βαδίζων χωρὶς ἐν τῷ σκάτει μετὰ τὴν κεφαλὴν τυλιγμένην ἐντὸς του μανδύα, ὅλος σύννους περισκοπῶν, και μελετῶν βαθύ! ὁ στρατιώτης αὐτὸς συνήλασεν ἐνίοτε βλέμμα ταχὺ και κρῦφον μετὰ του Βουχερά· ἐγνωρίζοντο λοιπὸν.

Αἴφνης εἰς τὴν προσπέλασιν δάσους, ὁ σύννους πολιτοφύλαξ παρετήρησε νέον βλέμμα του Βουχερά, ἐσαμάτησε τὸν ἵππον του ὡς νὰ διέθετε τὸν ἀναβολέα, ἀφῆκε τὸν λόχον νὰ προβῆ ἐπὶ τινα βήματα, και στρέψων τὸν χαλινὸν ἀθέατος ὑφ' ὄλων, ἐγένετο ἀφανὴς μέγα καλπάζων ἐντὸς τῶν πυκνῶν δένδρων.

Ὁ ἀστὸς ὅστις τὸν ἠκολούθει προσεκτικώτερον παρὰ ποτε δια της ἄκρας του ὀφθαλμοῦ, ἀνεπνευσεν ἤδη ὡς ἐλαφρυνθεὶς ἀπὸ βάρους θλιβεροῦ, και ἐπανέλαβε τὸ φαίδρον αὐτοῦ ἤθος.

Ὁ δὲ του Συλλαλητηρίου στρατὸς οὐτινος τοὺς βακηνδύτας στρατιώτας και τοὺς χρυσοφόρους μόνον στρατήγους περιγράφει πιστῶς ἡ ἱστορία, συμπεραίνουσα ὅτι πᾶν ἄλλο ἦσαν ἡ στρατὸς και στρατηγός· ὁ στρατὸς οὗτος ἐφθασε τὴν 7 | 2 της πρωίας πέραν του Πικπου ὅπως ἀντιπαραταχθῆ πρὸς τὸν ἡρώα του Φριδούργου και της Λένσης· εἶχε δὲ ἡ σημαία των ἀλλοκότου ἀληθείας ἐπιγραφὴν. Querimus regem nostrum (ζητοῦμεν τὸν ἡμέτερον βασιλέα)· τούτέστι, διώξαντες Λοὺ τὸν ἸΔ' ἤρχοντο τώρα εἰς προὔπαντήσιον του.

Κατὰ δὲ τὰς στρατηγικὰς προπαρασκευὰς του Κονδὲ, ὁ ἀντάρτης στρατὸς τῶν τριόδων ἐπεχείρησεν ἐκδρομὰς τινὰς καθ' ἃς μὴ βλέπων τὸν ἐχθρόν, διότι δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἴδῃ, ὅτε μὲν ἔλεγεν ὅτι ὁ δειλὸς Κονδὲ ἀποφεύγει τὴν μάχην, καθόσον δηλαδῆ, ὄντος ἐκείνου πρὸς ἀνατολὰς οἱ σφενδονισταὶ ἤλαυον πρὸς δυσμὰς δια νὰ τὸν εὐρῶσιν, ὅτε δὲ ἀντὶ ἐχθροῦ ἐμάχοντο ἡ κατὰ της βροχῆς, ἣτις τὸν ἐτιμῶρει δια του ρευματισμοῦ, ἡ κατὰ ἀγέλης χοίρων, οὗς ἔφερον ἐν θριάμβῳ εἰς τοὺς Παρισίους πρὸς εὐωχίαν.

Ἄλλ' ἐπειδὴ σκουδαίτεροι μάχαι ἐχρηζον πρὸς εἰσαγωγὴν του ἄρτου της Γονέσσης ἐδάησε νὰ τοὺς εὐρῃ ὁ Κονδὲ ἀντὶ τὰ τὸν εὐρωσι, διότι ἐπρόκειτο ἤδη νὰ εἰσαχθῆ ὁ ἄρτος, και τοῦτο ἤθελον μὲν οἱ Παρισίνοὶ ὡς μέσον σωτηρίας, δὲν ἤθελον ὁμως οἱ βασιλικοὶ ὡς μέσον ἐκπορθήσεως.

Πολυάριθμοι λοιπὸν Σφενδονισταὶ ἐφρούρουν κατέχοντες τὸ Χάρεντον, ὅπερ τοῖς εἶχε καταλάβει ὁ Κονδὲ, και ὁ στρατηγὸς Κλαυδῆς διοικητὴς της θέσεως εἶχεν ἐκεῖ συνενώσει ἀμάξας σίτου και τροφίμων εἰς ἀριθμὸν ὑπερπεπᾶ. Διότι τὸ σχέδιον τῶν Παρισίων ἦτο νὰ φθάσωσιν αὐτὰς κατὰ σωρείας μέχρις ἐκεῖ, δι' ἐδῶν ἀσφαλῶν, κ' ἐκεῖθι προστατεύμεναι πανταχῆθεν νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' οἱ κατασκόποι του Μαζαρίνου τῷ ἀπεκάλυψαν τὸ λαμπρὸν αὐτὸ σχέδιον ὁ

Μαζαρίνος τὸ διεκοίωσεν εἰς τὸν Κονδὲ, οὗτος εἰς τὸν Δαμαλδὺ κ' ἐκεῖνος εἰς τὸν Βουχερά, ὥστε οἱ Παρισιοὶ πιστεύοντες νὰ ἐπιτύχωσι διὰ τοῦ ἐμπείρου ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀχμαλώτου αὐτῶν, ἐξετίθεντο τούναντιον εἰς τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ πέσωσι δι' αὐτοῦ εἰς τὸν φάρυγγα τοῦ λύκου, καὶ εἶν' ἀληθὲς ὅτι ὁ Βουχερὰ ἐπαίξεν αὐτὸς οὕτος φοβερὸν παιγνίδιον, διότι οἱ πολιτοφύλακες οἱ συνοδευόντες αὐτὸν, ἀνακρίνοντες τὸν διὰ τοῦ πιστολίου, ἐστραμμένον κατὰ τῶν κροτάφων του, εἶχον διαταγὴν νὰ συντρίψουν τὴν κεφαλὴν του κατὰ τὴν ἐλαχίστην ὑπόνοιαν περὶ συννενοήσεως μετὰ τοῦ ἐχθροῦ· ἀλλ' εὐτυχῶς ἦτον αὐτὸς ἀνὴρ ἀξίος ν' ἀπατήσῃ τοὺς δευνοστέρους, καὶ ἤλπιζε πολὺ εἰς τὸν ἀστέρα του, ὅστις ἔσωσεν ἤδη κεφαλὴν ἀκριβεστέραν τῆς ἰδικῆς του.

Καὶ τῶνόντι, οἱ Παρισιοὶ τὸ ἥμισυ μόλις τῆς ὁδοῦ εἶχον διέλθει, ὅτε ἰππεὺς, φέρων στολὴν πολιτοφύλακος, ὑπερπηδῶν πᾶν ἐμπόδιον· ἀψηφῶν πάντα κίνδυνον τῆς νυκτός, ἐξαπατῶν τοὺς σφενδονιστὰς ὄλους διὰ τοῦ ἱματισμοῦ, ἔφθασεν ἀπνευστὶ εἰς τὸ κεντρικὸν στρατόπεδον τοῦ Κονδὲ παρὰ τῷ Μέδωνι μετὰ δυνατῶν ἀποσπασμάτων τῶν στρατοπέδων τοῦ ἁγίου Κλαυδίου καὶ ἁγ. Διονυσίου.

Ὁ ἰππεὺς δὲ οὗτος ἦτο νεανίας θελκτικοῦ ἐξωτερικοῦ μὲ μακρὰν μέλαιναν κρικωτὴν κόμην ὑπὸ τὴν περικεφαλαίαν, μὲ ὀφθαλμοὺς σπινθοβόλους ἀλλὰ καὶ δειλίαν ἀμύχανον ὑπεμφαίνοντας, μὲ χροιάν θαυμασῶς ῥοδόλευκον· τὸ πυροβόλον δὲ καὶ τὸ στρατιωτικὸν ἔνδυμα ποτὲ δὲν ἔφερεν ἄλλος μετ' ἀπειρίας μεγαλητέρας ἐνταυτῷ καὶ χαριεστέρως καὶ πλεον ἀτρόμου.

Οἱ σκοποὶ οἱ σταματήσαντες αὐτὸν εἰς τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν ἐξεπλάγησαν, καὶ μόλις ἠδυνήθησαν νὰ προσφέρωσι τίς εἶ;

— Φίλος τοῦ βασιλέως, ἀπαντᾷ ὁ ἰππεὺς φαιδρᾷ τῇ φωνῇ, καὶ ζητεῖ νὰ ὀμιλήσῃ παρὰ χρεῖμα εἰς τὸν κόμητα Δαμαλδύ.

Ὁ Κόμητς συνεδρίαζεν ἐν τῷ συμβουλίῳ μετὰ τοῦ Πρίγκηπος καὶ τῶν ἀντιστρατήγων.

— Δοιπὸν, ὑπολαμβάνει ὁ ἰππεὺς· ὀδηγήσατέ με εἰς τὸ Συμβούλιον· φέρω εἰδήσεις σπουδαίας· καὶ ἰδοὺ ἐν σημείον ἀναγνωρίσεως πρὸς τὸν Κόμητα Δαμαλδύ.

Ἐξέφερε δὲ τὸν κόλπου του, ζωηρῶν πάλιν, μικρὸν νομισματόσημον παριστῶν Ἄγγων τὴν Αὐστριακὴν.

— Ἀναμφιβόλως, ἀνέκραξαν οἱ στρατιῶται, ὡς Σφενδονιστῆς δὲν ἔχεις εἰμὴ τὸ ἔνδυμα, διότι ἰππεὺς τὴν εὐμορφὸς πρέπει νὰ φορῇ τὴν βασιλικὴν στολὴν.

Καὶ ἐν μείδιᾳ τοῦ νεαροῦ ἰππεὺς ἐβάσκανε τοὺς φρουροὺς, οἵτινες τὸν ὠδήγησαν εὐθὺς πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ Κονδὲ.

Βλέπων δὲ τὸ νομισματόσημον ὁ Δαμαλδύ, ἐξέφερε κραυγὴν χαρᾶς, ἀνερχομένη παρὰφορος πρὸς τὸν ἰππέα, ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατά του πρὸς μεγάλην ἐκκληξίν τῶν περιεστώτων κ' ἐφίλησε μετὰ τρυφερότητος, μέγαν σεβασμὸν ἐμφανισούσης, χεῖρα λεπτοφυᾶ χιονώδη βασιανισμένην ὑπὸ τοῦ σιδηροῦ πυροβόλου . . .

— Λουίζα! Λουίζα ἐδῶ! ἐσώθησθε Λουίζα!

Καὶ ἦτον ἡ Λουίζα Βουχερὰ, καὶ τὸ νομισματόσημον ἦν τὸ αὐτὸ ὅπερ ἔλαβε παρὰ τοῦ κόμητος . . .

Ἐξέθεσεν ἡ Λουίζα εἰς τὸν Κονδὲ, τὸ σχέδιον τῶν Παρισίων, ὁ δὲ Πρίγκηψ κανονίζων τὸ ἑαυτοῦ ἐπὶ

τούτου διεύθυνε τὰς δυνάμεις του πρὸς τὸ Πίικπον καὶ τὸ Χάρεντον.

Μεθ' ὧρας δὲ δύο ὁ στρατὸς τῆς Σφενδόνης προέβαινε ἀδων τὴν νύκτον τοῦ ἄρτου τῆς Γονέσεως κατὰ τὴν ἐντευξίν τῶν σιταγωγῶν, ὅτε διέκρινεν εἰς τὸ βάθος τοῦ ὀρίζοντος εἰδὸς τι νέφους διασχισμένου ὑπ' ἀστραπῶν.

— Ἰδοὺ αἱ ζωοτροφίαι μας συνωδευμέναι ὑπὸ τοῦ Κλαυδαίου, ἀνεφώνησαν ἐν θριάμβῳ ὁ Βωφὸρ καὶ ὁ Γόνδις.

Ἀλλὰ καθόσον τὸ νέφος προσεπέλαζε, παρήλασσε καὶ σχῆμα καὶ διαστάσεις· αἱ σιταγωγαὶ ἄμαξαι μετεμορφούντο εἰς τηλεβόλα, καὶ ἡ στολὴ τῶν Σφενδονιστῶν εἰς βασιλικὸς ἐπενδύτας· ἦτον ὁ στρατὸς τοῦ Πρίγκηπος . . .

Τότε δὴ καὶ τὰ ἄσματα τῶν Σφενδονιστῶν ἔπαυσαν· οἱ ἀντάρται ἐνεδύκοντο ἀλλήλους καὶ οἱ τελέοντες στρατηγοὶ ἐδίσταζον νὰ σύρουν τὸ ξίφος ἢ δὲ τροπὴν θὰ ἤρχιζε πρὸ τῆς μάχης, ἀν' ὁ Βωφὸρ καὶ ὁ Γόνδις ἀνυπόμονοι νὰ δεῖξωσι τὴν ἀνδρείαν τῶν δὲν ἀνέκραζαν ἀποφασιστικῶς.

— Ὁ οὐρανὸς εἶναι ὑπὲρ ἡμῶν· ὁ βασιλικὸς στρατὸς θὰ εὐρέθῃ μεταξὺ δύο πυρῶν διότι οἱ τοῦ Χάρεντον φίλοι μας θὰ τὸν προσβάλλωσιν ὀπισθεν ἐνῷ ἡμεῖς θὰ πρᾶττωμεν τὸ αὐτὸ κατὰ μέτωπον· ἐμπρὸς λοιπὸν καὶ—Ζήτω ἡ Σφενδόνη!

Ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ ἐμψυχωθεῖσα ὤρμησε κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν λευκῶν πτερῶν τοῦ Βωφὸρ, καὶ τῆς φλογοβόλου ῥομφαίας τοῦ Ἀρχιδιακόνου· ἀλλ' ὅτ' ἐφθασαν παρὰ τῷ διασῆμῳ μύλῳ, περὶ οὗ εἰπομεν ἤδη, ἀπαίσιοι εἰδήσεις ἐπάγωσε τὸ στιγμιαίως θερμανθὲν αἰμά των· «ὁ Κονδὲ εἶχεν ἐπαναλάβει τὸ Χάρεντον ἐξ ἐφόδου, φονεύσει τὸν Κλαυδαίου ἀντιστάντα, καὶ χιλιτομήσει τὴν φρουρὰν του. Τότε δὴ καὶ τῶν δειλῶν οἱ δειλότεροι ἐκ τοῦ βασ. στρατοῦ ἀνεδείχθησαν Καίσαρες καὶ Ἀλέξανδροι πρὸς τοὺς ἀρίστους στρατιώτας τῶν Παρισίων· διότι τούτων τὰ τρία τέταρτα ἐτρέπησαν εἰς φυγὴν εὐθὺς μετὰ τὴν πρώτην ἐκπυροσκόρησιν, ῥίψαντες τὰ ὄπλα ὅπως ταχύτερον σωθῶσιν· οἱ δὲ βουλευταὶ τοὺς ἠκολούθησαν ἐπὶ προφάσει νὰ τοὺς ἐπαναφέρωσι διὰ τῆς εὐγλωττίας των· μόνον δὲ ἀνέστησαν ἐπὶ βραχὺ ὁ Βωφὸρ καὶ ὁ Γόνδις μὲ τὰ τάγματά των, ὁ μὲν τὸ τῆς ἀγορᾶς, ὁ δὲ τὸ τῆς Κορινθοῦ, ὡς ἐπεκάλων αὐτά· ὁ δὲ Βιδλὸς ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλαλητηρίου παρασυστρεφθεὶς ὑπὸ τοῦ ἵππου του ἔστη παρ' αὐτοῖς ἐκὼν ἀέκων, καὶ κατὰ δυστυχίαν του εὐρέθῃ ἀπέναντι τοῦ Κόμητος Δαμαλδύ.

— Κύριε Πρόεδρε, τῷ εἶπεν ὁ λοχαγὸς· ἡ συνεδρίασις ἤρχισε· μίαν στιγμὴν ἀκροάσεως, παρακαλῶ ἡ ἀγόρευσις μου δὲν εἶναι μακρὰ. Ἰδοὺ ἡ μείζων πρότασις.

Κ' εἰτίναξεν εἰς τὸν ἀέρα τὸ ξίφος τοῦ Κ. Πρόεδρου.

— Ἰδοὺ ἡ ἐλάσων.

Καὶ τῷ ἐπέφερε βαρὺ κτύπημα διὰ νὰ κενώσῃ τοὺς ἀναβολεῖς.

— Τέλος Ἰδοὺ τὸ συμπέρασμά μου.

Καὶ τὸν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ περιλαιμίου αἰχμαλωτίζων αὐτὸν, καὶ ἐξηκολούθησε λέγων.

— Θελετε διατάξει εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὑμῶν νὰ

μοῦ παρουσιάσωσιν ἐντὸς τετάρτου ὧρας ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς σώων καὶ ὑγιᾶ τὸν Κ. Ἰωάννην Βουχερὰ, τὸν ὁποῖον ἔχουσιν ὀδηγῶν των καὶ δμῆρον. Θὰ σὰς κρατήσωσι δὲ μέχρι τῆς ἀφίξεώς του εἰς τὸν μύλον αὐτόν· ἐὰν δὲν ἔλθῃ θὰ συστήσῃτε τὴν ψυχὴν σας εἰς τὸν Θεόν. Ἐὰν ἦναι ποῦ πληγωμένος, θὰ σὰς πληγώσωσιν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, ἐφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. Συμμορφωθεῖτε πρὸς ταῦτα καὶ μὴ χάνετε οὐδὲ στιγμὴν.

Ἐννοεῖται δὲ ἂν ὁ Βιδλὸς ὑπήκουσεν ἢ ὄχι.

Ἀλλὰ τί ἀπαίσιον τέταρτον ὧρας παρήλαθε . . . οἱ στρατιῶται λοιπὸν ἐμελλον ἤδη νὰ σκοπεύσωσιν τὸν Κ. Πρόεδρον, ὅτε τέλος ὁ ἀστὸς τῆς Γονέσεως ἐφάνη ἐντελῶς ἀθικτος καὶ γελῶν τὰ μάλιστα ἀπλῆτως ἐπὶ τῶν βραχιόνων τοῦ Σφενδονιστοῦ, οἵτινες τὸν ἔφερον ἐν θριάμβῳ.

Ὁ Τελέων ἀπελύθη καὶ ὁ Δαμαλδύ ἐγκολπούμενος τὸν Βουχερὰ ὀδήγησεν αὐτὸν εὐθὺς πρὸς τὸν Πρίγκηπα.

Ἐνῷ δὲ μωρία ἐπληροφόρει ὁ Βουχερὰ περὶ τῶν δυνάμεων, τῶν θέσεων καὶ τῶν συναγωγῶν, ὁ λοχαγὸς ξιφουλκῶν πάλιν ἔδραμε νὰ μετρηθῇ μετὰ τοῦ Ἀρχιδιακόνου, ὁ Γόνδις ὑπερασπίζετο μᾶλλον ἢ ὁ Βιδλὸς, ἀλλὰ τοῦ Κορινθίου συντάγματος μικρὰ βοηθοῦντος, παρεσύρθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν γενικὴν καταστροφὴν.

— Δέσποτα, τῷ ἀνέκραξεν ὁ Φίλιππος, ἤξεύρετε τὰς ἐπιστολάς τοῦ ἁγίου Παύλου· αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη πρὸς Κορινθίους.

Τὸ λογοπαίγνιον αὐτὸ ἐζήμωσε τὸν Κ. Γόνδιν πλεόν ἢ ξίφος πληγῆ ἀπόδειξις τὸ ὅτι δὲν ἀναφέρει τοῦτο εἰς τ' ἀπομνημονεύματά του· ἄλλοι δμως ἐφρόντισαν, καὶ ὁ λόγος ἐγένιν ἱστορικὸς.

Αἱ δὲ πληροφορίες τοῦ Βουχερὰ πρὸς τὸν Κονδὲ ἦσαν τόσῳ ἀκριβεῖς, ὥστε ἐντὸς δύο ὧρῶν αἱ σιταγωγαὶ ἄμαξαι κατησχέθησαν ὑπὸ τοῦ βασιλικῦ στρατοῦ, ἐνῷ ὁ τῆς Σφενδόνης ἐν μεγίστῃ ἀταξίᾳ εἰσῆρχετο εἰς Παρισίους, ὅπου εὗρε τὴν ὀπισθοφυλακὴν του ἐπὶ τῆς βασιλικῆς πλατείας, μὴ ἰδοῦσαν, τούτῃστιν ἐχθρὸν ἄλλον εἰμὴ τὸν ἀνδριάντα Λουί τοῦ ΙΓ'.

Οἱ Παρισιοὶ στατηγοὶ διεσύρθησαν καὶ αὐτοὶ ἀπειροκάλως ὑπὸ τῶν ἀστῶν διὰ τοιαύτην τῆς μάχης ἐκβασιν, καθ' ἣν τὸ πᾶν ἦν δυστυχία διὰ τοὺς Παρισίους· οὐδὲ κόκκος σίτου εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, ἢ θέσις Χάρεντον ἀπωλέσθη, οἱ στρατηγοὶ ἐπροπηλακίσθησαν ὑπὸ τῆς πολιτοφυλακῆς· ὁ δὲ Βουχερὰ καὶ ἡ κόρη του ἀποδράντες ἤλθον ὑγιεῖς καὶ σώοι εἰς ἁγ. Γερμανὸν μετὰ τοῦ Κόμητος.

H. — Π' Ἐρυθρὰ Σημαία.

Τί δ' ἐπράττεν ἐν τούτοις Γυλλιέμος ὁ Δεβουέλ; Ὁρμησεν εἰς τὸ Συλλαλητήριον μετὰ τριάκοντα χιλ. ὄχλου, κατηγορῶν τοὺς βουλευτὰς ὅτι δολίως ἐσυνηκολόγησαν μετὰ τῆς αὐτῆς, προσκαλῶν αὐτοὺς ν' ἀποθέσωσι τὴν ἐξουσίαν, ἐντιποιηθεῖσαν ὡς ἡ τοῦ Μαζαρίνου, καὶ ἰδρῶν τὴν ἐρυθρὰν σημαίαν μετὰ τοῦ ἐπιγράμματος vox populi vox Dei, (φωνὴ λαοῦ φωνὴ κυρίου) ἄγγελον τῆς δημοκρατίας, τούτῃστι τῆς μεταπολιτεύσεως ἣν ἐζητεῖ.

Κυκλωμένον ὑπὸ ἐγχειριδίων καὶ πυροβόλων τὸ Συλλαλητήριον ἐμελλε νὰ ἐνδῶσῃ, σύρον οὕτω εἰς τὴν πτωσίαν τοῦ τῆς Δημαρχεῖον καὶ τοὺς Πρίγκηπας, ὅτε εἰς μόνος ἀνὴρ ἐτόλμησε ν' ἀντιστῇ κατὰ τριάκοντα χιλιάδων, καὶ προέβη ἐπὶ τῆς μεγάλης κλίμακος τοῦ Βουλευτηρίου.

Καὶ οὗτος ἦν ὁ Ματθαῖος Μολέ, τὸ ἀνδρειότατον πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, μετὰ τὸν Πρίγκηπα, ὡς ὁμολογεῖ ὁ ἀρχιδιακόνος.

Ἠγόρευσε δὲ αὐτὸς ἑκατοσὶν ἤδη πρὸς τὸν λαὸν μετ' εὐγλωττίας ὑπερανθρώπου· ἀνεκάλεσε τὰ δίκαια καὶ τὰ εὐεργετήματα τῆς βασιλείας, ἣν ἐπρόκειτο νὰ διετηρήσωσιν, οὐχὶ νὰ καταστρέψωσιν.

— Ἡ βασιλεία! ἀνέκραξε τότε ὠρῶμενος ὁ Δεβουάλ, ἡ βασιλεία εἶναι ἔργον τοῦ λαοῦ ὡς τὸ Συλλαλητήριον, ὁ λαὸς λοιπὸν, ὁ λαὸς εἶναι ὑπεράνω καὶ τῆς μῖας καὶ τοῦ ἄλλου.

Καὶ ἡ μυριόστομος κραυγὴ Δημοκρατία ἐπνίξε τὴν φωνὴν τοῦ πρώτου Προέδρου.

Εἶτα, ἐνῷ ἡ σιγὴ ἐπανήρχετο,

— Θάνατον, θάνατον, εἰς τὸν μακρογέννη, ἐβρυχήσαντο οἱ λυσσώδεστοι.

Καὶ εἰς κακοῦργος ἀναπηδῶν ἐκ τοῦ πληθους ἔθεσε τὸ ἐγχειριδίον του ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ βουλευτοῦ· ἀν' ἐκτύπα, ἡ Μοναρχία ἀπώλετο.

Ἄλλ' ὁ Μολέ ἐβάσκανε τὸν Τίγγριν διὰ βλέμματος ἠρωϊκοῦ καὶ διὰ τῶν ἀπλῶν αὐτῶν λέξεων, τὰς ὁποίας τὸ μέλλον διετήρησεν ὡς διατηρεῖ τὴν δόξαν.

— Ὅταν μὲ φονεύσῃς, φίλε μου, τῷ εἶπε, μόνον ἐξ πόδες γῆς θὰ μοὶ ἀρκέσωσι, καὶ οὐ τίποτε περισσότερον δὲν θὰ εἶσαι εἰμὴ ἓνας δολοφόνος.

Ὁ λαὸς ἀπεσύρθη τότε ἀπειλῶν, ἀλλ' ὁ Δεβουάλ ἠτήθη καὶ δεύτερον, καὶ ἡ σημαία του ἡ ἐρυθρὰ ἀνετρέπη διὰ πνοῆς ἀνωθεν ἐπελθούσης.

— Θὰ τὴν ὑψώσω πάλιν, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, ἀκολουθῶν τὰς διαλυομένας τῶν κακοῦργων καὶ τῶν ὀκνηρῶν φάλαγγας του· ἔδραμε δὲ νὰ ζητήσῃ ἀποζημιώσιν τινα εἰς τὴν ἐν βάλτῳ μικρὰν του οἰκίαν, ὅπου ἐπίστευε νὰ εὕρῃ τὴν Δουίζην Βουχερὰ, ἀρπαχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ὑπάσπιστοῦ· ἀλλ' ἀντ' αὐτῆς ἤκουσε τὸν ὑπάσπιστον διηγούμενον τὴν ἀπάτην ἣν ἔπαθε . . .

Κατέπεσε βαρὺς μετὰ δεινῶν νευρικῶν σπασμῶν.

Θ. — Τὰ ἐκ τῆς ἱστορίας μαθήματα.

Τὸ Συλλαλητήριον λοιπὸν εὐρίσκετο μετὰξὺ δύο πυρῶν, τῶν τηλεβόλων, τούτῃστι τοῦ Πρίγκηπος ὅστις ἐκεραυνοβόλησε τοὺς ἀντάρτας στρατηγούς, καὶ τῆς λύσεως τοῦ ὄχλου, ὅστις τὸ ἠπειλεῖ πᾶσαν στιγμὴν νὰ τὸ χιλιτομήσῃ· τῆτε δὴ ἀπεφάσισε νὰ κλείσῃ εἰρήνην μετ' Ἄγγων τῆς Αὐστριακῆς καὶ πρὸς τοῦτο ἀπέστειλε πρεσβεῖαν εἰς ἁγ. Γερμανόν.

Ἄλλ' οἱ πρίγκηπες ἤθελον μὲν τὴν εἰρήνην, τὴν ἤθελον ὅμως ἕκαστος δι' ἑαυτὸν, οὗτος διὰ τὸ τιμᾶριόν του, ἐκεῖνος διὰ τὴν στρατιωτικὴν ἰστίαν του. ἄλλος διὰ τὸν ἐρυθροῦν πῖλον του, ὁ τέταρτος διὰ τὸ μικρὸν ἑκατομμύριόν του· ἄλλοις λοιπὸν πρεσβεῖων ἰδιαίτερων ἐξετυλίχθη μέχρι τοῦ ἁγ. Γερμανοῦ.

Ὁ Μαζαρίνος βλέπων ἀληθεῶς τὸ προσίμῳ αὐτοῦ ὅτι «ὁ χρόνος εἶναι ἀνὴρ ἐλευθέριος» ἀπεδέχετο μετὰ πολιτικῆς ἐμπειρίας πᾶσαν πρεσβεῖαν, ἐνῷ ὁ Κονδὲ

συνέσφιγγεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὰς ἐπὶ ἀλαγγά-
του περὶ τοὺς Παρισίους, ὅπως τέλος ἀπνευστί εἰσορ-
μῶν καταθραύσει διὰ μιᾶς τὸ τέρας τῆς ἀνταρσίας.

Καὶ ἡ μὲν σιτοδεία καθίστατο φοβερὰ εἰς τὴν πόλιν,
αἱ δὲ βαρβαρότητες τοῦ ὄχλου προήγγελλον καταστρο-
φὴν δεινὴν· ὁ ἄρτος τότε ἀντεσταθμίζετο πρὸς χρυσόν.
Πρὸς δὲ ταῦτοις ὁ Σηκουάνας ἐπλημμύρισε, καὶ οἱ Πα-
ρισίαι ἐγέναν Βενετία, διότι οἱ κάτοικοι διήρχοντο τὰς
ὁδοὺς ἐπὶ λέμβων.

Ἄλλ' οἱ ἀδιόρθωτοι Σφενδομισταὶ τοῦ Συλλαλητη-
ρίου, οἱ πρίγγιπες οἱ μὴ κρατοῦντες εἰσέτι τὴν λείαν
αὐτῶν, ὁ Δεβουάλ μὲ τὰ τάγματα τῶν μανιακῶν του
λυσσῶδων ἐκ τῆς πείνης καὶ τῆς πεισματώδους ἀρ-
γῆς, ἐσεισθήσαν δις ἔτι ἀγωνιωδῶς ἵνα καταστήσωσι
τὴν ἐκπόρθοισιν τῆς πόλεως ἀδύνατον.

Καὶ πρῶτον μὲν ἠθέλησαν νὰ προκαλέσωσι τὴν βοή-
θειαν τῶν Ἰσπανῶν, διὰ τοῦ ἐν Παρισίοις πρέσβεως
του, ὅστις (ἀντὶ πρέσβεως ἦν οὗτος ἀπλοῦς πράκτωρ,
ὁ Ἄρνολφίνης) ἐν πλήρει συνεδριάσει τοῦ Συλλαλη-
τηρίου ἐπαρουσιάσθη κατὰ χρυσὸν καὶ ἀγορεύσας ὑπε-
σχέθη τὴν συνδρομὴν τοῦ στρατοῦ Ἰσπανοῦ, στρατοῦ
ξένου, ὁ δὲ Βροῦσελ ἐξέθεσε ὡς συμπέρασμα ὅτι ἐ-
φθασεν ὁ καιρὸς καθ' ὃν τὸ Βουλευτήριον τῆς Γαλλίας
πρέπει νὰ συγκατανῶσιν εἰς αὐτὸ τὴν ἐξουσίαν ὡς τὸ
τῆς Ἀγγλίας.

Καὶ θ' ἀπεδέχοντο οἱ ἀντάρται τὸν ξένον στρατὸν
ἐκεῖ καὶ πάλιν ὁ ἀτρόμητος Μολέ δὲν ἐγείρετο ἀντι-
μέτωπος τῆς ὄχλοκρατίας ὕδρας.

Καὶ τὸ σπῆθος αὐτοῦ ἐπαλλε δεινὸν καὶ ἀγωνιω-
δες, ἀλλὰ καυσχῶν τῆς δικαίας ἀργῆς τῆς γενναιο-
φροσύνης εἶπε μετριάων τὸ ζῶηδὸν τῆς φωνῆς.

— Κύριοι! πρὶν λάβητε πρὸς σύστασιν Κυβερνή-
σεως τὸ ὑπόδειγμα τῆς Ἀγγλίας, ἀκούσατε πρῶτον
τὴν μικρὰν ταύτην ἱστορίαν ἐκ τῶν χρονικῶν αὐτῆς.

Καὶ λεπτομερῶς λέγων ἀφηγήσατο εὐγλώττως τὴν
πτῶσιν καὶ τὸν φόβον Καρόλου τοῦ Δ'. ὅστις *συγκε-
τρώσαντος τοῦ Συλλαλητηρίου τὴν ὄλην ἐξουσίαν*
*εἰς αὐτὸν, ἐγένετο αἰχμάλωτός του· ἀλλ' ἐκ τῶν με-
λῶν τοῦ Συλλαλητηρίου αὐτοῦ τὸ μὲν 196 διεσκόρ-
πισεν ἢ ἔθεσεν ὑπὸ κράτησιν ὁ ἀμαξήλατης Πιρδ, τὰ
λοιπὰ ἀφοῦ κατέστησεν ὁ Κρόμουελ δικαστὰς καὶ φο-
νεῖς τοῦ βασιλέως... ὁ κόσμος ἤξευρε τι ἀπέγιναν·
τέλος δ' ἐπέειπεν ὁ ῥήτωρ· «Nunc erudimini qui
judicabis» (διδάχθητε τοῖσιν οἱ δικασταί).*

Τὸ Συλλαλητήριον τότε ὡς εἰς μόνος ἀνὴρ ἠγέρθη
κατὰ τῆς προτάσεως τοῦ Βροῦσελ καὶ πρεσβευταὶ νέοι
ἐστάλησαν εἰς ἄγ. Γερμανόν.

Μετὰ δὲ τοιαύτην ἀποτυχίαν, τί ἔμενε πλέον εἰς τοὺς
ἐμφυλίους μαχητάς; ὁ Τυρέννος.

Ἄλλ' ὁ Τυρέννος διὰ τοῦ χρυσοῦ τοῦ Μαζαρίνου
ἐπαθεν ἀνῆκουστέν τι εἰς τὰ χρονικά τῶν μεγάλων
στρατηγῶν, διὰ πρῶτην ἄνω καὶ τελευταίαν φορὰν,
διότι οἱ ἀντιστράτηγοι, συνταγματάρχαι καὶ λοχαγοὶ
τῆς Γερμανικῆς στρατιάς, ἦς ὁ μέγας Γάλλος ἠγάτετο,
τῶ ἱστράφην μετ' αὐτῆς τὰ νῦτα «θεξιδὸν ἐμπρός»
ἅμα τοὺς παρήγγειλε νὰ βαδίσωσιν «ἀριστέρῶν ἐμ-
πρός» ὁ στρατηγὸς λοιπὸν μετὰ τῆς θεραπείας αὐ-
τοῦ μόνος δραμῶν εἰς Ὀλλανδίαν εὔρεν ἄσυλον παρὰ
τῷ θεῷ του Πρίγγιπι Νασού.

Οὕτως ἄρα τὴν ἀγν. Ἀπριλλίου τὸ Συλλαλητη-

ριον ὑπετάγη εἰς τὴν βασιλισσαν κλεισθείσης τῆς
εἰρήνης μεταξὺ Παρισίων καὶ ἄγ. Γερμανοῦ.

Γενικὴ λοιπὸν ἐπανόρθωσις ἐπῆλθεν· ὁ Μαζαρίνος
ἔρριψεν εἰς τοὺς ἀντάρτας τιμαριούχους ψυχία τινα
τοῦ βασιλικοῦ ἄρτου· ὁ δὲ ἄρτος τῆς Γονέσεως ὁ ἐπὶ
ποσοῦτον ποθούμενος εἰσῆλθεν εἰς Παρισίους ἐν θρι-
άμβῳ ἐπὶ μυρίων ἀμαξῶν κατασκευάστων διὰ ση-
ραίων στολισμένων ἀπὸ ἐπιγράμματα.

Ὁ δὲ λαὸς, ὁ κράζων θάνατον εἰς τὸν Μαζαρίνον,
ἐκραζεν ἤδη « Ζήτω ὁ Καρδινάλιος »

Καὶ ἠσπάζθη τὴν φοβερὰν χεῖρα τοῦ Πρίγγηκος,
καλύπτων πρὸς τοῦτοις τοὺς τοίχους μὲ εἰκονογρα-
φίας, ἐκδοθείσας πρὸς τιμὴν αὐτοῦ.

Ἡ εὐχὴ πρὸς τοῦτοις ἀντὶ νὰ τιμωρήσῃ, ἐσυγχώ-
ρησε, περιποιησαμένη, ὑποβλήθη, οὕτως εἶπεῖν, τοὺς
πρίγγιπας.

Γενικὴ ἀπνευστήθη ἀμνηστία· ἀνὴρ δὲ τις μικρὸς,
γέρον ἐγκλειστος εἰς τὴν ἀγροτικὴν οἰκίαν του,
μετὰ τὴν διακήρυξιν τῆς ἀμνηστίας, εἰσῆλθεν εἰς
Παρισίους, κ' ἐπειδὴ μετὰ ὑποκλίσεων μυρίων ἐπα-
ρουσιάσθη εἰς τὴν αὐλήν, ἡ αὐτὴ διετήρησε τὸν
ὄβον του εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Βασιλείας· ἦν δ' οὗτος
ὁ βουλευτὴς Βροῦσελ.

Τὴν νύκτα δὲ τῆς 1—2 Ἀπριλίου ἀνὴρ ἔλεος
ἐπέτυχε, νὰ δλισθῆσθαι ἐκ τῶν ἐνύχων τῆς δικούσης
αὐτὸν ἀστυνομίας, καὶ νὰ λάβῃ τὴν λεωφόρον τῆς
Γονιάνης, ὅπου δὲν εὐρίσκετο οὐδεὶς Ματθαῖος Μολέ,
καὶ ὅπου θὰ τὸν ἴδοιεν ποτε ὑψώνοντα τὴν ἐρυθρὰν
του σημαίαν, ἦν δὲ Γυλλιέλμος ὁ Δεβουάλ.

Καὶ τινὰς ἐβδομάδας μετὰ τὴν εἰρήνην, ἐτελέσθη
γάμος εἰς τὸν Ναὸν τῆς Παναγίας· ἡ βασιλισσα
ὑπογράφουσα τὸ συμβόλαιον, προσέθηκε χρυσόβουλλα
εὐγενείας καὶ τὸν τίτλον τοῦ Βαρόνου τῆς Γονέσεως,
ὁ τίτλος δ' οὗτος ἐστόλισεν Ἰωάννην τὸν Βουχερὰ
καὶ κατέστησε σχεδὸν μανιώδη τὸν Βροῦσελ.

Γ'. — Ἡ ἠθικὴ τοῦ Μύθου.

Τὴν ἡμέραν δὲ τῶν γάμων τῆς, ἡ κόμησσα Δα-
μαλθὺ εἰσῆλθεν ἐπισήμως εἰς τὴν αὐλήν, ὅπου μω-
στηριωδῶς εἶχεν ὑποκρίθῃ μέρος ἐπίσημον κατὰ τὴν
ἡμερῶν καὶ τὴν ἐφίλησεν ἐπὶ τῆς ἐλαφρῆς οὐλῆς τοῦ
μετώπου, τῆς μενούσης ἐπὶ ἀπὸ τοῦ ἐνδόξου αὐτῆς
τραύματος· εὐθὺς ἄρα ἀνεγνωρίσθη ὁ ἡγεμῶν, ὅστις
ἔμελλε νὰ καταστῆ ὁ ἀνὴρ τοῦ αἰῶνος ὁ κομψότερος,
ὁ ἐρωτικότερος πρὸς τὴν δόξαν, καὶ ὁ ἐμπειρότερος
πρὸς τὸ νὰ γίνῃται ἀξίος τῆς ἀνθρωπίνης ἀφοσιώσεως.

— Μεγαλειότατε! τῷ ἐπιθύρισε τότε εἰς τὸ οὖς ὁ
πατὴρ Βουχερὰ, ἐνίκησατε, ἀλλὰ δὲν εἶθε ἀκόμη κύ-
ριος· Βροῦσελ ὁ γυναικάδελφός μου δὲν θὰ διορθωθῆ
εἰμὴ ὅταν γενόμενος Μέγας Ἐφορος τῶν Παρι-
σίων καταπατηθῆ τὴν ἐπαύριον ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων, οἱ-
τινες θὰ τὸν ὑψώσωσι. Τὴν ἡμέραν δὲ ταύτην ἐνθυμη-
θῆτε τὸ ταπεινὸν σύστημά μου· ἀφετε τὴν ἐπανástησιν
νὰ ἐκτείνῃ τὸ πῦρ αὐτῆς μέχρις οὐ σβασθῆ ἐντὸς τῶν
Παρισίων, καὶ προκαλῶν τὴν ὀρθὴν κρίσιν καὶ τὴν πί-
στιν τῶν ἐπαρχιῶν ὑμῶν, δείξατε εἰς τὴν μεγάλην πό-
λιν ὅτι ὅσα μεγάλα ἂν ᾖ, δὲν εἶναι ἄνωγ' ἢ Γαλλία.
Ἐὰν δὲ ποτε ἠδύνατο οἱ Παρισίαι νὰ εἴπωσιν· Ἡ

Γ α λ λ ι α ε ἰ μ' ἐ γ ὦ, ἀπόλωτο, Μεγαλειότατε, οὕτω
βεβάζω, ὅσα βεβαίον εἶναι ὅτι ἐγὼ ἐπιστρέφω εἰς τοὺς
ἐν Γονέσῃ μύλους μου.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.) E. I. Σ.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΛΕΒΕΡ.

Ὁ ἦχος τῆς στρατιωτικῆς μουσικῆς ἤδη μακρῶθεν
ἀντήχει, αἱ σημαῖαι ἐμακρύνθησαν, τὸ θορυβῶδες πλῆ-
θος μετὰ πατριωτικῶν ἀσμάτων βραδέως ἀνεχώρει·
ὁ δὲ εὐγενὴς ἀνδρὶὰς ἐφαινετο ὅτι διὰ τοῦ βλέμματος
παρηκολούθει τοὺς τελευταίους τοὺτους τυφῶνας τῆς
ἐσφίτης.

Πάραυτα, ἄλλοι περὶ αὐτὸν δὲν ἔμεναν, εἰμὴ παι-
δία τινα, μὲ τοὺς ἐκ δάφνης στεφάνους παίζοντα, τοὺς
ἐπὶ τῆς βάσεως αὐτοῦ κρεμαμένους, καὶ τινες γέροντες,
θεωροῦντες αὐτὸν μετ' ἐρωτικῆς καὶ κατανοκτικῆς προ-
σοχῆς.

— Τέλος, εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν, τὴν ἀχρωτηριασμένην
χεῖρά του ἐκτείνων πρὸς τὸν ὄρειχαλκον, τέλος, ἰδοὺ
αὐτὸς εἰς τὴν θέσιν του! Ὅταν οἱ Αἰγύπτιοι περιδια-
βάσωσιν ἐνταῦθα τὴν ἐσπέραν, θὰ εὐρωσι διαβαινοντες
τοῦ στρατηγῶν τῶν τὸ ὑπερήφανον μέτωπον, καὶ δύνα-
ται νὰ κάμωσιν πρὸς αὐτὸν τὸν στρατιωτικὸν χαίρειτι-
σμόν!

— Ὁ ἀπλοῦς ἐξ ὄρειχαλκου ἀνδρὶὰς ὁμοιάζει πραγ-
ματικῶς μ' ἐκεῖνον, πεντηκόνταρχε; ἠρώτησέ τις τῶν
γερόντων, τὸν ὁποῖον ἐκ τῶν ἀργυρῶν πορπῶν τῶν σαν-
δαλιῶν του, τοῦ λεμποτύχου καὶ τῶν πρασίνων διό-
πτρων του ἐξελάμβανες ὡς πρέσβυν, βεβαίως δὲ
θὰ ἦτον ἔμπορος τις ἀποσυρθεὶς πλέον τοῦ ἐμπορίου.

— Ἐὰν τοῦ ὁμοιάξῃ; ἀπεκρίθη ὁ ἀπόμαχος, ἐκτὸς
τοῦ χρώματος, νομίζω ὅτι βλέπω αὐτὸν τὸν Κλέβερ.

— Λοιπὸν, ἦτο πολὺ ὠραίος ἀνθρωπος; ἠρώτησεν
ὁ ἔμπορος, περιτρέχων διὰ θαυμαστικοῦ βλέμματος τὴν
ἰσχυρὰν μορφήν τοῦ ἀγάλματος.

— Ἐξωτερικὸν μεγαλοπρεπὲς πολίτου, μετέχοντος
ἐκ τοῦ γένους τοῦ ληστοῦ Μουράτου,

— Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἦτο μέγας στρατηγός;

— Ὁ ἀπόμαχος καὶ οἱ συνεταῖροι αὐτοῦ ἐθεώρησαν
ἀλλήλους μυκτηρίζοντες.

— Μάλιστα, εἶπεν ὁ ἀπόμαχος, ἀλλ' ὅμως δὲν
εἶχε κακὸν χαρακτήρα, ὠδήγησεν ἡμᾶς εἰς μέρη,
ἐνθα δὲν ἔπρεπε νὰ προσκόψῃ.

— Ὑπηρετήσατε μετ' αὐτοῦ;

— Ἀπὸ τὸ 1792 μέχρι τοῦ 1800.

— Τῆ ἀληθεία; τότε λοιπὸν διηγήθητε μας τὴν ἱ-
στορίαν αὐτοῦ, πεντηκόνταρχε, εἶπεν ὁ μὲ τὸν λαϊμό-
πτυχον γέρον, πλησιάζων πρὸς τὸν ἀπόμαχον μετ'
ἀπλοκτικῆς περιεργείας.

— Ἡ ἱστορία αὐτοῦ, πολῖται, ἐπανελάβεν ἐκεῖνος,
ἤθελεν ἔχει χρεῖαν ἄλλου τινός, μᾶλλον γεγυ-
μνασμένου ὡς πρὸς τὸ λέγειν, ἵνα ἐκθέσῃ ταύτην καθα-
ρῶς. Τούτῳ δὲ μόνον δύναμαι νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι « Ὁ

(ΤΟΜ. Δ'. Φυλλάδ. 83)

Ἰωάννης πατὴρ» (1), ὅστις ἐγίνωσκε τοὺς ἀνθρώπους,
ἔγραψε περὶ αὐτοῦ τὸ « ὅταν ὁ Κλέβερ ἐπορεύετο εἰς
τὸν πόλεμον, ὁμοιάζε τὸν Θεὸν τῶν μαχῶν. »

— Καὶ ἐγεννήθη εἰς Στρασβούργον;

— Ἐν ἔτει 1754. Πολλάκις ἤκουσα αὐτὸν νὰ
διηγῆται, ὅπῃ ἦτον ἐπιλοχίας εἰς τὸ σῶμα, ὅτι κατ'
ἀρχὰς ἐσπούδασεν εἰς τινα γέροντα ἐφημέριον, ἐπει-
τα εἰς ἕνα ἀρχιτέκτονα, ὅστις ἠθέλησε νὰ τῷ διδά-
ξῃ τὴν τέχνην του. Ἡμέραν δὲ τινα εὐρισκόμενος εἰς
τι καφενεῖον ἤκουσεν ἕξ φιλαρέσκους νέους ἐξυβρίζον-
τας δύο Γερμανοὺς κυρίους, οἵτινες εἰς μίαν γωνίαν
ἔπινον ζῦθον. Ὁ στρατηγός, ὅστις εἶχεν ἀνάστημα ἐξ
ποδῶν καὶ ἐξωτερικὸν ὄχι τὸσον κακὸν, ἠνάγκασε τὰ
παιδάκια ταῦτα ἀλλαχῶ νὰ φάλλωσι τοὺς δνειδισμούς
των. Ἄλλ' ἀντετάθησαν τόσον, ὥστε ὁ Ἰωάννης Βα-
πτιστὴς ἠναγκάσθη νὰ τοῖς δώσῃ ἕν καλῶς ἐφηρμοσμέ-
νον μάθημα. Οἱ κύριοι, οἵτινες εἶχον, φαίνεται, βαθμὸν
τινα εἰς τὴν πατρίδα των, τὸν ἔλαβον μεθ' αὐτῶν εἰς
τὸ Μόναχον, χάριν εὐγνωμοσύνης, καὶ εἰσῆξαν αὐτὸν

(1) ὄνομα τὸ ὑποῖον οἱ παλαιοὶ στρατιῶται εἶδον εἰς τὸν Να-
πολέοντα.

εις το στρατιωτικὸν σχολεῖον, ἀφ' οὗ ἐξήλθεν ὑπολοχαγός. Πάραυτα ἔμωσ ἐννόησεν, ὅτι ἡ προαγωγή του ἦτον ἀλλαγῶν καὶ ἐπανήλθεν εἰς Βεζόρτ.

Συνεπεία τῆς ἐπελθούσης ἐπαναστάσεως, ἠννόησεν ὅτι τὸ ἔργον του ἦτο νὰ διδῆ καὶ νὰ λαμβάνῃ πληγῆς. Ἦρχισε δὲ προκαλέσας εἰς μονομαχίαν, τοὺς δύο συνταγματάρχας, ἐκ τοῦ συντάγματος τοῦ βασιλικοῦ Λουδοβίκου, ὅστις κατὰ τοῦ λαοῦ ὠπλίσθη, καὶ ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ ἐπαναφέρωσιν ἐντὸς τῶν στρατῶνων τὰ στρατεύματα.

Κατὰ τὸ 1792 κατετάχθη εἰς τὸ τέταρτον Τάγμα τοῦ νομοῦ τοῦ Ἀνω-Ὶίνου ἔτυχε δὲ νὰ εὐρεθῶ εἰς τὸ αὐτὸ σῶμα, καὶ τότε τὸν ἐγνώρισα.

— Τὸν ἠκολουθήσατε παντοῦ, Πεντηκόνταρχε;

— Παντοῦ ἐστάλημεν κατ' ἀρχάς διὰ νὰ ὑπερασπισθῶμεν τὴν Μαγουντιάν, ὃ δὲ Ἰωάννης, ὅσον ἠνδραγάθησεν, ὥστε ἀμέσως διωρίσθη ταγματάρχης, ἐπέτυχεν μιᾶς ἐντιμοῦ συνθήκης, καὶ πάντες ἐπιστεύαμεν ὅτι χάριν εὐγνωμοσύνης ἢ δημοκρατία ἤθελε τῷ πέμψῃ, ἀν' ὅχι ἄλλο τι, τοῦλάχιστον μίαν σπάθην πρὸς τιμῇ, ἀλλ' αὐτὴ ἐξαπέστειλεν αὐτῷ δύο χωροφύλακας, οἵτινες τὸν ὠδήγησαν εἰς Παρισίους, ἐπὶ προδοσίᾳ κατηγορούμενον! Ἦτον ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν τοσοῦτον ἐφρόνιζον περὶ τῆς κεφαλῆς ἑνὸς ἀνθρώπου ὅσον διὰ τὸ ἐπίπωμα κενῆς φιάλης. Ὁ Ἰωάννης Βαπτιστῆς μολοντοῦτο ὑπέστηρίχθη. Ἀπελύθη, διωρισθεὶς στρατηγὸς ἑνὸς σώματος ἐκ διαφόρων ὄπλων καὶ ὠδήγησεν ὄλους ἡμᾶς εἰς Βανδέαν, ἔνθα οἱ χωρικοὶ διεσκέδαζον καρφώνοντες τοὺς φιλοπάτριδας εἰς τὰς θύρας τῶν δημορῶνων ἐν εἴδει ποντικῶν.

Ἦτο μάχην τὴν ὅποιαν δὲν εἶχομεν ἰδεῖ ἄλλοτε· εἰ λησται ἐμάχοντο μέχρι θανάτου, ὁπότε δὲ ἐτύχωνον ὑπὸ τὴν λόγχην μας, ἐκραζον, «ἀπόδος μοι τὸν Θεόν μου,» ὡς νὰ εἴχομεν αὐτὸν εἰς τὰ θυλάκια ἡμῶν.

Ὁ Κλέβερ ἐδεβαίου, ὅτι ἦσαν τοσοῦτον ἐξηγγιωμένοι, διότι οἱ κυανοὶ τοὺς ἀπῆλπισαν· πάντοτε ἐπαναλάμβανε νὰ μὴ τοὺς κακοποιῶμεν· οἱ συστρατιῶται δὲ μωσ ἐδίψων αἷμα ἀριστοκρατικόν, καὶ τοιοῦτοτρόπως εἶχεν ἀρκετὴν ἐργασίαν. Ἐπαύθη, διωρίσθη, μετεπαύθη, καὶ πάλιν διωρίσθη εἰς τὸ Τορφό· πάντες ἠθέλαμεν ἀπωλεσθῆ, ἐλλείποντες τούτου, καὶ αὐτὸς ὁ λοχαγὸς Σκουαρδίνος ὁ φίλος του. Ἐμελλον νὰ κατακερματίσωσιν ἡμᾶς, ὁπότεν ὁ Κλέβερ ἐκάλεσε τὸν λοχαγὸν, καὶ,

— Σκουαρδίνε, εἶπα, πρέπει νὰ ἐμποδίσῃς τὸν ἐχθρὸν, ἐν τέταρτον τῆς ὥρας, διὰ νὰ σωθῆ τὸ στρατεύμα. Δάξε ἐν σῶμα τῶν ἐπιλέκτων καὶ φονεύσου μετ' αὐτῶν πρὸ τῆς φάραγγος.

— Μετὰ χαρᾶς, στρατηγέ μου, ἀπεκρίθη ὁ ἀξιωματικός.

— Ἐτάχθη ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ σώματος, καὶ πάντες ἀνευ παρατηρήσεως κατεσφαγήθησαν, ἐνῶ ἡμεῖς ἐσωζώμεθα.

Εἰς μάχην τινα παρὰ τοῦ Φρούρων Γοντιέρ, ὁ Ἰωάννης Βαπτιστῆς ἠθέλησε νὰ ἐμποδίσῃ τὸν στρατάρχην νὰ προσβάλῃ δὲν εἰσηκούσθη, καὶ μᾶς κατηφάνισαν. Ὁ Μορῶ ἔλαβε τέλος τὴν διοίκησιν ὅλης τῆς ἀποσκευῆς, εἶπε δὲ τότε πρὸς τὸν Κλέβερ·

— Ἐμπροσθέν σου δὲν εἶμαι παρὰ νήπιον. Διεύθυνον σὺ τὸ στρατεύμα, ἐγὼ δὲ θέλω ὑπηρετεῖ ὑπὸ τὰς διαταγὰς σου.

Ὁ Κλέβερ τὸ ἐδέχθη καὶ οἱ Βανδιάνοι κατεσφαγήσαν ἐν πρώτοις εἰς τὸ Μᾶνς καὶ ἀκολούθως εἰς Σαβενάι.

Δὲν ἦτον ἔμωσ αἰμοδόρος· ἐχάρισε τὴν ζωὴν τεσσάρων χιλιάδων βασιλικῶν συλληφθέντων εἰς τὸν Ἅγιον Φλωρέντιον, ἤρκει δὲ τοῦτο πρὸς καθαίρεισίν του.

— Καὶ δὲν ἀνεκλήθη πώποτε; ἠρώτησεν ὁ ἔμπορος.

— Ἀργότερα κατὰ τὸ 1794 τὸν ἀπέστειλαν εἰς τὸ πρὸς βορρᾶν στρατόπεδον. Διέβη τὴν Σάμβρην ἀπ' ἐμπροσθεν τῶν συμμάχων, συμμετέσχε τῆς μάχης τοῦ Φλερῶς, καὶ πάλιν προσέβαλε τὸν ἐχθρὸν εἰς Μαρκιάνης, ἀκολούθως κατέλαβε τὸ περιχαρακωμένον στρατόπεδον τοῦ Πολισέλ τῆς πόλεως τοῦ Μοῦς, Λουβαὲν καὶ Μαστριφ. Κατὰ τὸ 1796 δὲ, διέβη τὸν Ὶίνον διὰ νὰ προσβάλῃ τὰ ἐχθρικά στρατεύματα, ἀλλ' οὗτοι συνεστράφησαν ὡς νιφὰς χιόνος.

Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ὑποχωρήσωμεν. Ὁ Μορῶ διετάχθη νὰ πυρπολήσῃ τὴν τοῦ Νεβιάδ γέφυραν, ἅμα τῷ διαβιάσῃ ἡμῶν, εἰς τὰ ὑπῆρξε σύγχυσις, καὶ ἡ γέφυρα ἐπυρπολήθη πρὶν ἢ διαθῶμεν· ὁ δὲ Μορῶ ἤθελε νὰ φονευθῆ.

— Ἦσυχά, εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ Κλέβερ, κατ' ἀρχὰς ὑπάγε μετὰ τοῦ ἱππικῆ σου νὰ ὑπερασπισθῆς τὴν διάβαση, καὶ ἐπομένως βλέπομεν,

Διέταξε ν' ἀνακτῆσωσι τὴν γέφυραν καθ' ὃν καιρὸν ἡμεῖς ἠθέλαμεν πολεμεῖ τὸν ἐχθρὸν, τὸ ὅποιον εἰς τινὰς ὥρας καὶ ἐγεινεν, ὥστε διέβημεν τὸν Ὶίνον ἀβρόχοις ποσὶ· ὡς διηγούνται, ὅτε εἰ Ἰσραηλιταὶ τὴν ἐρυθρᾶν θάλασσαν διέβησαν ἄλλοτε.

Βραδύτερον ὁ Ἰωάννης Βαπτιστῆς ἐπανάφερεν ἡμᾶς εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐνίκησαμεν εἰς Δουσελδέρρ, κατ' ἐπομένως εἰς Ἀλπίρσεν.

Κάρλος ὁ Ἀρχιδούξ, ἔδραμεν καθ' ἡμῶν μετ' ἐξηκοντα χιλιάδων ἀνδρῶν· ἡμεῖς δὲ εἶμεθα εἴκοσι! Εἰς Γάλλος κατὰ τριῶν Αὐστριακῶν, τούτος ἦτον ὁ λοχαγιστὸς· με βῆμα ταχὺ διήλθομεν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, καὶ εἰσῆλθομεν εἰς Φραγκφόρτ.

— Ἄλλ' ὁ στρατηγός, εἶχεν ὀπισθὲν του περικινδυνώδεστον τοῦ τῶν Αὐστριακῶν, ἀπὸ ζηλοτύπους καὶ φλυαρίους, οἵτινες παρέπεισαν τὴν κυβέρνησιν, ὅτι αἱ νίκαι τοῦ Ἰωάννου Βαπτιστοῦ συνέβησαν ὡς ἐκ τῆς ἀπειθαρχείας· ἀνεκάλεσαν αὐτὸν εἰς Παρισίους, ἔνθα ἐζήτησε καὶ ἐπέτυχε τὴν διαθεσιμότητά του.

— Καὶ ἐνταῦθα ἀπέθανε; ἠρώτησεν ὁ μετ' ὁ δὲ σπυρον ἀνὴρ.

— Σιγὰ, μὴ σπεύδεις, φίλε πολῖτα· διατρέχετε τὴν ἱστορίαν, ὡς καὶ ὁ Ἰωάννης Βαπτιστῆς, ὠδήγει τὰ στρατεύματα εἰς ἔροδον, εἰσέτι εὐρισκόμεθα εἰς τὴν δευτέραν πρᾶξιν. Μετὰ τὴν γενομένην εἰρήνην τοῦ Κάμπο Φορμίου, ἐσκέφθησαν ὅτι καλὸν ν' ἀποστειλῶσιν ἡμᾶς ἵνα ἴδωμεν τὸ τι συμβαίνει πρὸς τὸ μέρος τῶν Πυραμιδῶν τῆς Αἰγύπτου. Ἡ δὲ ἐκστρατεία ἀνετέθη εἰς τινα κρυψίνοα, τὸν ὅποιον εὐχαρίστως ἀπέστειλλα ἵνα περιδιαβάσῃ τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου. Ὁ δὲ Κλέβερ, ὅστις ἐπεθύμει νὰ ἴθῃ ζῶντας Κροκοδείλους, ἐζήτησε ν' ἀναχωρήσῃ, καὶ ἐπέβη μετὰ τοῦ στρατάρχου· ἐπληγῶθῃ βραδέως εἰς τὴν κεφαλὴν διὰ κλίμακος, τὰ πρῶτα τεῖχη τῆς Ἀλεξανδρείας ἀναβαίνων· συνώδευσε τὸν Βοναπάρτην εἰς τὴν Συρίαν ὅπου ἐκυρίευσεν τὸ Ἐλ-Ἄριτζ, τὴν Γάζαν καὶ Ἰάφφαν. Ἀκολούθως ἔβη κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν, οἵτινες ἤρχοντο εἰς βοήθειαν τῆς Πτο-

λεμαίδος. Ἡμεῖς εἶμεθα διαχιλιοὶ, ἰδρωμένοι, ἀποκαμωμένοι, καὶ τὴν γλῶσσαν δύο σπιθαμὰς ἔχοντες, ὡς λυσσασμένοι κύνες, ὅταν παρὰ τὸ δρος Θαβῶρ συνητήσαμεν εἰκοσαχιλιούσις κιδारेοφόρους, παντοειθεῖς, ἐκ διαφόρων χρωμάτων, ὀλίγη ὥρα ἤρκησεν ἵνα τοὺς καταστρέψωμεν καὶ τοὺς ἀποστειλῶμεν εἰς τὴν ἔρημον. Ἐκεῖθεν ὠδήγησεν ἡμᾶς ὁ Κλέβερ εἰς Ἀβουκίρ, ἔνθα ἀποπερατώσαμεν τὴν κατάργησιν τῆς Ὀθωμανικῆς δυναστείας.

Ἄλλ' ὁ στρατηγὸς Βοναπάρτης ἤρχιζεν ἀπαυδῶν ἐκ τῆς μεγάλης θερμότητος· καὶ τῶν Μαμαλούκων εἶχε τὴν ἰδέαν, ὅτι τὰ τῆς πατρίδος του πράγματα δὲν εἶχον καλῶς, καὶ ὅτι ὡς νέος μετ' οὖν, εὕρισκε τὴν περίστασιν νὰ προαχθῆ. Ἀνέβητο λοιπὸν τὸ στρατεύμα πρὸς τὸν Κλέβερ, καὶ κρυφίως ἀνεχώρησε διὰ τὴν Γαλλίαν.

Κατὰ κακὴν τύχην, καὶ ὁ Ἰωάννης Βαπτιστῆς ἦτον ἐπίσης θεβαρημένος, καθὼς καὶ ὁ ὑποστράτηγος, ἐκ τῆς ψάμμου, τῶν καμῆλων καὶ τῶν Πυραμιδῶν.

Πάντες ἐσκεπτόμεθα περὶ τῶν δημορῶνων καὶ μαγειρίων μας εἰς τρόπον, ὥστε ἤρχισαν νὰ συνθηκολογῶσι μετὰ τῶν Ἀγγλῶν, ἵνα παραιτηθῶμεν τῆς Αἰγύπτου. Συνεφωνήθη λοιπὸν νὰ ἐπαναφέρωμεν ἡμᾶς εἰς τὴν Γαλλίαν μετ' ὄλων τῶν ὄπλων, τῶν ἀποσκευῶν καὶ τῆς ἀνεραίου τιμῆς μας, καθὼς αἱ προκηρῦξεις ἔλεγον. Ὁ Ἰωάννης Βαπτιστῆς, ὅστις εἶχε τὸ σφάλμα νὰ διάζεται ὀλίγον, ὅταν συνελάμβανε τὴν ἰδέαν ἑνὸς πράγματος, ἀπέδωκε πρὸς τοὺς τούρκους τὸ Δαμιάτον καὶ πολλὰ δχυρώματα, ἐξίσοσ καὶ ἡμεῖς ἐμέλλομεν νὰ κενόσωμεν τὸ Κάίρον, καὶ ὁ καθεὶς ἐμάζωνε τὰ πλυμμένα του κατὰ τὴν κοινὴν παρομίαν, ὁπότεν ἡμερησίᾳ τις διαταγῆ μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι, ἐναντίον τῶν συνθηκῶν, ὁ Ἀγγλος ναύαρχος ἠθέλε νὰ μᾶς βιάσῃ νὰ παραδώσωμεν τὰ ὄπλα.

«Οἱ στρατιῶται, ἔγραψεν ὁ Ἰωάννης Βαπτιστῆς,» ὑπὸ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ναύαρχου, δὲν ἀποκρίνονται εἰς παρομοίᾳς αἰτήσεις, παρὰ μόνον διὰ τῆς νίκης. Ἐτοιμασθετε λοιπὸν εἰς μάχην!»

— Κόπιασε νὰ πολεμήσῃς! ἐλέγαμεν καὶ ἡμεῖς· ἐπομένως καθεὶς ἐξετάσας τὴν πῆραν καὶ τὸ τηλεβόλον του, ἔβημεν πρὸ τῶν Αἰγυπτίων. Φθάσαντες παρὰ τὸν Ὀβελίσκον τῆς Ἡλιουπόλεως, εἶδομεν τοὺς ἐχθροὺς εἰς θέσιν μάχης τεταγμένους. Ἦσαν δέκα ἐναντίον ἑνὸς, καλῶς ὠπλισμένοι, μετ' ἀποσκευῶν, καὶ ἀποφασισμένοι εἰς πῦρ καὶ εἰς θάνατον· ἀλλ' ἡμεῖς ἐμαχόμεθα διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν τιμὴν μας, δύο πράγματα ἰδίων προσφιλῆ εἰς πάντα Γάλλον. Ὅτω λοιπὸν οἱ Ὀθωμανοὶ κατετροπώθησαν πανταχῶθεν· ἐκυρίευσαν τὸ στρατόπεδον δελ-Χούκα, ἐπομένως τὸ Σαλαλιέχ· ἔνθα εὐρωμεν, τόσα λάφυρα τὰ ἐπίτᾳ, πᾶσαι αἱ τοῦ τόπου κάμηλοι, δὲν ἠδύναντο νὰ φέρωσι.

Μετὰ ταῦτα ἐπανάφερεν ἡμᾶς ὁ Κλέβερ εἰς τὸ Κάιρον, τὸ ὅποιον ἐπρεπε νὰ καταλάβωμεν ἐκ δευτέρου, καθ' ὅτι οἱ χαλκόχροοι εἶχον ἐπαναστατήσῃ, ἐν τῇ ἀπουσίᾳ ἡμῶν. Οἱ Βείδες, ὡς παρ' αὐτοῖς καλοῦνται, εἰ διοικηταὶ, ὑπετάχθησαν εἰς τὰ Γαλλικὰ ὄπλα, καὶ ἐπεμείναμεν κύριοι τοῦ παντός.

Ἐδῶ ὁ ἀπόμαχος ἐσταμάτησεν, εἰ δὲ θάλαμοι τοῦ

ἐστράφησαν πρὸς τὸ ἀγαλλμα, τὸ ὄποιον διὰ στιγμῆς τινὰς ἐθεώρει μετὰ κατανύξιν.

— Ἐ! λοιπὸν! ἠρώτησεν ὁ πολίτης, μετὰ ταῦτα πεντηκόνταρχε;

— Μεταταῦτα εἶναι τὸ τέλος, εἶπεν ἀποτόμως· τὴν 14 Ἰουνίου 1800 ὁ στρατηγὸς Κλέβερ ἐδολοφονήθη, ἐκ τοῦ δώματος τοῦ κήπου του παρ' ἑνὸς Τούρκου, ὅστις ἐνόμιζεν ὅτι κερδίξῃ τὸν παράδεισον, φονεύων ἕνα χριστιανόν.

Ἐν τοσοῦτῳ ἐσιώπησεν. Οἱ γέροντες στρατιῶται, οἵτινες παρ' αὐτῷ εὕρισκοντο, καὶ οἵτινες μετὰ κόθου ἤκουαν τὴν διήγησιν, ἐφαίνοντο ὅτι συνεμερίζοντο τὴν συγκινήσιν του· καὶ αὐτὸς ὁ ἔμπορος ἔμεινεν ἐπὶ τινος στιγμῆς ἀκίνητος.

— Τὰ δὲ λειψανά του διεσώθησαν; ἐπανέλαβε μετὰ μικρὰν σιωπὴν.

— Μετεφέρθησαν εἰς Μασσαλίαν, καθ' ὃν καιρὸν ἐκενώθη ἡ Αἰγύπτος, διέμειναν εἰς τὸ φρούριον τοῦ Ἰρ μεχριστότου ὁ ἀγαθὸς Λουδοβίκος δέκατος-ὄγδος διέταξε νὰ μετακομίσωσι ταῦτα καὶ τὰ θεῶσων ἐντὸς μνημείου εἰς τιμὴν τοῦ Βαπτιστοῦ ἀνυψωμένου. Πρὸ πολλοῦ καιροῦ ἤκουον περὶ τοῦ μνημείου τούτου, ἀπὸ τὸ 1818. Ἄλλ' ἰδοὺ αὐτὸ τέλος πάντων, ἰδοὺ, καὶ τολμῶ νὰ εἶπω, ὅτι ὁ κατασκευάσας αὐτὸ δὲν ἦτον ἀτεχνος.

— Εἶναι συμπατριώτης, παρετήρησεν ὁ ἔμπορος.

— Οὕτως ὁ ἦρωσ καὶ ὁ τεχνίτης συνενοήθησαν, ἐμπροσθεν ὁ πεντηκόνταρχος. βλέπει τις λοιπὸν ὅτι ἦσαν τῆς αὐτῆς ζύμης.

— Παρατηρήσετε δὲ τὰ ἐπὶ τῆς θέσεως κάτωθεν ἀνάγλυφα;

— Μάλιστα, τοῦτο μὲν παριστᾶ τὴν μάχην εἰς Ἀλτενσίρσεν, ἀπέναντι τοῦ δχυρώματος, ἐκεῖνο δὲ παριστᾶ τὴν μάχην τῆς Ἡλιουπόλεως. Καὶ πραγματικῶς ἀπαράλλακτα ἐβαδίζαμεν πρὸς τὸν ἐχθρὸν, ἀναγνωρίζω δὲ καὶ τοὺς Αἰγυπτίους μου.

— Ὅτω λοιπὸν εἴθε εὐχαριστημένος, πεντηκόνταρχε;

Ὁ ἀπόμαχος ἐθεώρησε καὶ πάλιν τὸν ἀνδριάντα χωρὶς ν' ἀποκριθῆ, ὤψωσε δὲ, εἰς σημεῖον σεβασμοῦ, τὸν πῖλόν του καὶ στρέψας μετὰ δακρυσμένους πρὸς τοὺς συνεταίρους του ὀφθαλμούς.

— Βῆμα ταχὺ, εἶπε.

Καὶ ἐγεινεν μετ' αὐτῶν ἀφαντος ὑπὸ τὰ δένδρα.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Δ. Β.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.

Φεβρουάριος.

Παρήλθε καὶ ὁ μῆν Ἰανουάριος, δι' οὗ ἤρξατο τὸ νέον τοῦτο ἔτος. Ἦρξατο δὲ τοῦτο εὐθυμον, εἶτι καὶ ἕτερον, μετ' ἠχοῦ, μετ' ὄψης, μετ' ἀστρον, μετ' εὐθυμίας! Ἡ Ἐλλάς ἀποκτήσασα πάλιν Θέατρον Ἰταλικόν, με-

τὰ παρέλευσιν ἐξ μακρῶν ἐκκευμένων, ὠθεύου μέγα βήμα πρὸς τὸν πολιτισμόν. Είναι ἡδὴ ἡ Ἑλλάς τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Εὐριπίδου καὶ τοῦ Ἀριστοφάνους· δὲν ὑπάρχει πλέον εἶδος μὴ ἐκβαρβαρωθῆ νέαν τινα βαρβαρότητα, ὡς τὴν συμβῆσαν μετὰ τὸ σύνταγμα.

Τὸ μελόδραμα, φοιτῶμενον ὑπὸ τῶν Βουλευτῶν, Γερουσιαστῶν, καὶ ἐν γένει ὑπὸ τῶν ἀρχόντων μας καὶ πολιτικῶν μας, συμπολιτευομένων τε καὶ ἀντιπολιτευομένων. θέλει συγκινῆ καὶ διακλῆ τὴν καρδιαν ἐκάστου διὰ τῆς μουσικῆς καὶ τοῦ ἄσματος, καὶ θέλει τοῖς ἐμπνέει εὐγενέστερα καὶ πατριωτικώτεραι αἰσθήματα, καὶ ἴσως, ἴσως ἀπαλλύει διὰ τῆς τραγῳδικῆς καὶ παθῆσεως καὶ αὐτὰς τὰς ἀναλγεῖς καρδίας τοῦ ὠραίου μας φύλου. Γνωστὸν ἐστὶ Θεάτρον ὑπάρχει καὶ εἰς Πάτρας, καὶ τοῦτο ἀπὸ πέρυσι, ὥστε καὶ τὸ ἄγριον τῶν ἀττικῶν ἡθῶν ἐξέλιπεν ἐκεῖθεν ἀρχήτερον ἢ εἰς τὴν μεγαλύνουμον ταύτην πρωτεύουσαν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Ὁ Πίνδαρος εἶπεν,

« ἃ μὴ πεφίλικε Ζεὺς, ἀττίζεται θοῶν Πιερίων αἰόντα »

καὶ διὰ τοῦτο πεφίλικε πρὸ πάντων ὁ Ζεὺς τὸν ἐκλεκτὸν αὐτοῦ λαόν, τοὺς Ἕλληνας, παρ' οἷς ἐβλάστησε καὶ τέθειλεν ἡ ποίησις καὶ ἡ μουσική.

Ἄλλ' εἶναι ὠφέλιμον εἰς λαόν τινα τὸ Θεάτρον; Τὸ τοιοῦτον εἶναι ζήτημα σκοτεινὸν εἰσέτι, ὅπερ οὐδ' αὐτοὶ οἱ δεινοὶ φιλόσοφοι τοῦ ἸΗ' αἰῶνος Δαλαμβέρτος καὶ Ῥουσσώ εἰσαν καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν μετὰ τοῦ Σεξπέρου περὶ τοῦ ἐντικειμένου τούτου, οἱ ἐλεξεν αὐτὸς περὶ ζωῆς καὶ θανάτου,

that is the question.

Εἰς σύγγραμμα ἑλληνικὸν, ἐκδοθὲν νεωστὶ, ἀποδείκνυται ἐκ τούτων, ὅτι τὸ Θεάτρον οὐδεμίαν ἔχει ἐπιβρόχον ἐπὶ τῆς ἡθικῆς τοῦ ἀνθρώπου μερρώσεως, ἀν θέλετε δὲ, μάλλον βλάστην προξενεῖ διὰ τῶν παραδειγμαμάτων τῆς κακίας, πρὸς ἃ ὁ θνητὸς ἄνθρωπος εἶναι ἐπιβρῆπέστερος, ὡς ἡ ἀνάγνωσις τῶν μυθιστορημάτων ἢ προτιθεμένη μὲν τῆς χρηστοθείας τὴν διδασκαλίαν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπιφέρει τὴν λειψιότητα, τὴν διαφθορὰν τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς καρδίας.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἐπαύσαμεν, ζητοῦντες ἐκ τῶν θεατρικῶν παραστάσεων διδασκαλίαν καὶ σωφρονισμόν, ἀλλὰ μόνον τέρψιν καὶ διασκεδασιν. Ἄλλὰ τίς δύναται ν' ἀρνηθῆ, ὅτι ἐκ τῶν δύο μέχρι τοῦδε παρασταθέντων μελοδραμάτων δύναται τις εὐκόλως νὰ πορισθῆ καὶ ἡθικὸν διδάγμα.

Οἱ Πουριτάνοι μᾶς διδάσκουσι τίνι τρόπῳ πρέπει νὰ συμπαθῶμεν τοὺς δυστυχεῖς καὶ μὲ ἄρνησιν ν τῆς ἰδίας ἡμῶν εὐτυχίας. Τοιοῦτος ὁ λόγος ἐκεῖνος Ἀρθούρος, ὅστις εἰσὶμος νὰ συζητηθῆ τὴν ὠραίαν μνηστῆν του, ἀγίνει αἰφνης αὐτὴν εἰς τὰ κρῦα τοῦ λουτροῦ, τὸ δὴ λεγόμενον, διὰ νὰ σώσῃ τὴν ἐκθρονηθεῖσαν βασιλισσάν του Ἐρρίεταν. Ἡ δυστυχὴς Ἐλβίρα παραφρονεῖ ἐκ τῆς θλίψεώς της, ὡς ἐγκαταλειμμένη τις Ἀριάδην ἢ Διδῶ, καὶ μυρία ἀραί πίπτουσι κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἄσματος καὶ ἀπίστου ἔραστοῦ. Τότε δὴ τότε ὁ ἀντραστὴς καὶ ὁ θεῖος τῆς νέας ἐμπνέοντες ὀργῆς καὶ μίσους, ἀρ-

πάζουσι τὰς σημαίας τῆς βρετανικῆς δημοκρατίας, καὶ ὀπαδοὶ ἐνθερμοὶ τοῦ τρομεροῦ Κρομβόλλου, τοῦ Προσάτου, ἐν τῇ ἀγανακτήσει καὶ τῷ ἐνθουσιασμῷ των ψάλλουσι τὸ ἐμβατήριον ἐκεῖνο,

Suona la tromba, intrepido
Jo pugnerò dà forte,
Bello è affrontar la morte
Gridando Liberta!

κατὰ τὸν ἦχον τοῦ ὁποίου, ὁ ποιητὴς μας Κ. Π. Σούτσος ἔγραψε τὸν ἐξῆς θούριον εἰς τὸν Παπαεὐθύμιον τοῦ, δρᾶμα ὁσονοῦπι ἐκδοθησόμενον καὶ μέλλον ν' ἀναδείξῃ πᾶσαν τὴν δύναμιν καὶ τὴν καλλονὴν τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς ποιήσεως.

« Τὰ ὄπλα πάλιν λάθωμεν
Ὁ παῖδες τῶν Ἑλλήνων,
Κ' ἐν μίση τῶν κινδύνων
Ἡ τὰν, ἢ ἐπὶ τὰν.
Ἐνδόξως ἀποθάνωμεν
Ἐπάνω τῆς ἀσπίδος,
Καλὸν ὑπὲρ πατρίδος,
Καλὸν τὸ τελευτᾶν. »

Ν' ἀκούσετε δὲ τότε, προφερομένης τῆς μαγικῆς ταύτης λέξεως τῆς ἐλευθερίας, τὰς ἐνθουσιώδεις, τὰς μανιακὰς χειροκροτήσεις. . . τῆς πλατείας καὶ τοῦ ὑπερώου!

Ὅρθως λοιπὸν ἐλέγομεν προλαβόντως, ὅτι εἰς μόνην τὴν Ἑλλάδα κατέφυγεν ἡδὴ καὶ ἐνθουσιᾶ ἡ ἐλευθερία, ἐσάκις μάλιστα παρίσταται ἐπὶ τῆς θεατρικῆς σκηνῆς.

Ἄλλ' ὄχι, ἡ λέξις τῆς ἐλευθερίας μετέβη ἀπὸ τῆς σκηνῆς καὶ εἰς τὸ Βουλευτήριον, ὅπου ἐσχάτως ἀντήχησε τὸ ὄνομα αὐτῆς εἰς τὴν περὶ τοῦ δημοτικῶ νόμου συζήτησιν.

Ὅταν ὁ Κικέρων ἀπήγγειλε τὸν κατὰ τοῦ Κατιλίνα ἀξιωματικὸν λόγον του, αἱ ἐλευθερίαι τῆς Ῥώμης ἐκινδύνευον βεβαίως τὸν ἔσχατον κίνδυνον· ὁ τολμηρὸς συνωμότης δὲν ἐδίετασε νὰ ἐμφανισθῆ ἐν τῷ αὐτῆς τῆς Συγκλήτου, καὶ ὁ δαιμόσιος βήτωρ ἡδύνατο δικαίως νὰ διαβρῶξῃ τὰ ἱμάτια του ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος.

Ὅταν ὁ Δημοσθένης ἐξεφώνει τοὺς Ὀλυμπιακοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς Φιλιππικοὺς, ὁ πανοῦργος Μακεδὼν κατέλυε βαθμηδὸν τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος. Οἱ ὑπαρκτοὶ οὗτοι κίνδυνοι ἀνεδείξαν τοὺς δύο ἀθανάτους ἐκεῖνους ῥήτορας καὶ πολιτικοὺς.

Ἡδὴ δὲ τίς Καυλίνας, τίς Φίλιππος ἦν πρὸ τῶν θυρῶν τῆς Ῥώμης καὶ τῆς Ἑλλάδος; Ἐν νομοσχέδιον τοῦ ὑπουργοῦ λίαν ἀκαχον καὶ ἀνώδυνον, ἀλλὰ περὶ τὸ ὅποιον, ὡς περὶ τὸ πῦμα τοῦ Ἐκτορος, συνεκροτήθη ἡ πενθήμερος ἐκεῖνη μάχη, ἡ διασεισασα τὰ θεμέλια τοῦ Βουλευτηρίου καὶ προκαλέσασα εἰς τὸ πεδῖον τοὺς Δημοσθένεας καὶ τοὺς Κικέρωνας ὄλους τῆς Βουλῆς, ἡ δὲ ν' ἀναφέρωμεν σύγχρονον ἑλως συμβάν, τοὺς Βερριέρος, τοὺς Βαρύτους, τοὺς Θιέρους, τοὺς Δαμαρτίους τῆς Ἑλλάδος.

Δὲν ἀμφιβάλωμεν παντάπασιν ὅτι τοιοῦτους ῥήτορας δὲν περιέχει καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Βουλὴ, ἀπαγε τῆς βλαστηρίας! ἀλλ' ἐπειθὴ ἡ ἐρις ἦν περὶ σκίας, οὐδ' εἰ

ῥήτορες μας ἡδυνήθησαν νὰ φθάσωσιν εἰς τὸ ὕψος τῆς δεινότητος των.

Ἄλλ' ἐπανελθωμεν εἰς τὸ προκείμενον.

Ἡ Ἐλβίρα ὡς πιστὴ καὶ εὐαίσθητος μνηστῆ, δὲν παύει θρηνοῦσα, ὀλοφυρμένη, τίλλουσα τὴν ὠραίαν κόμην της διὰ τὴν φρικτὴν ἀπιστίαν τοῦ Ἀρθούρου. Ἡ λύπη τὴν κατατῆχει, κλείεται μόνη εἰς τὸ μέγαρον της καὶ ψάλλει τὰ ἄσματα τοῦ μνηστοῦ της. Οὗτος δὲ, τοῦ ὁποίου ὁ Κρόμβελ καὶ τὸ κοινοβούλιον κατεψήφισαν θάνατον, ἀφοῦ, ὡς πιστὸς καὶ φιλόανθρωπος ὑπήκοος, ἔσωσε τὴν πρῶην βασιλισσάν του, σπεύθει νὰ ἐπιστρέψῃ ἄγνωστος εἰς Ἀγγλίαν, κ' ἐνῶ περιμένει τὴν ἀπώλειάν του, αἰφνης καὶ ἀπροσδοκῆτως ἀνταρμειβεται παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ Ἐρωτος διὰ τὴν καλὴν πράξιν του, συγχωρούμενος καὶ νυμφευόμενος τὴν Ἐλβίραν. Ἔχει λοιπὸν καὶ τὸ δρᾶμα τοῦτο τὸ ἡθικὸν συμπέρασμα, ἀλλ' ἔχει πρὸ πάντων τὴν ἐξαισίον μουσικὴν του.

Ὁ δὲ Ἐρνάνης, τὸ ἀριστούργημα τοῦτο τοῦ ποιητοῦ Βίκτορος Οὐγκώ καὶ τοῦ μουσικοῦ Βέρδη, διέκρινεται κυρίως διὰ τὸ δραματικόν του, διότι ὁ Ἐρνάνης, ὁ ἀπὸ νεότητος πῶν ἰσχυροὺς τὸ ποτήριον τῶν βρασάνων καὶ τῶν θλίψεων, ὁ μυρίους διαφυγῶν κινδύνους, ἀναγκάζεται, ὁ δυστυχὴς! ἐπὶ τέλους εἰς τὸν κλοσφῶνα ἀναβᾶς τῆς εὐδαιμονίας, διότι αἱ λαμπάδες τοῦ ὕμεναίου ἀνήθησαν οἱ αὐτὸν καὶ τὴν Ἐλβίραν του, ἀναγκάζεται, λέγομεν, μόνος του νὰ καταστρέψῃ πᾶσαν του εὐτυχίαν, αὐτόχειρ γενόμενος. . . διατί; διότι ἔδωκε τὸν καστιλιανὸν λόγον του εἰς τὸν ἐρωτόληπτον καὶ κακότροπον γέροντα Δὲν Σιλδαν, ὑποχρεθίς αὐτῷ ν' ἀποθάνῃ ἅμα τῇ αἰτήσει του. . . Καὶ τοῦτο λοιπὸν τὸ δρᾶμα μᾶς διδάσκει νὰ μένωμεν πιστοὶ εἰς τὸν λόγον μας, καὶ μὲ κατὰ σφοδρὴν τῆς ἰδίας ἡ μὲν ν εὐτυχίας.

Ναὶ μὲν, τοιοῦτον ἄκρον καὶ ἀνόητον, οὕτως εἶπειν, αἰσθημα πιστεως πρὸς τὸν δεθέντα λόγον εἶναι παρὰ φύσιν, ἐνῶ τὸ φυσικὸν εἶναι ν' ἀθετῶμεν αὐτὸν καὶ νὰ ἐπιπορῶμεν· ἀλλὰ μὴ λησμονήσωμεν, ὅτι τὸ δρᾶμα ἀνήκει εἰς τὴν Ῥώμαν τῆς σχολῆς, τὴν παραγωγούσαν πολλὰ ἄλλα ἐπι παραδοξότερα. Ὅλα ὁμως τὰ παράδοξα μᾶς κάμνει νὰ λησμονῶμεν ἡ γλυκεῖα φωνὴ καὶ ἡ περιπαθὴς παράστασις τῆς πρώτης τραγωδιστρίας μας Βιργίνιας Μαρκεζίνης, τῆς ὁποίας τὰ προτερήματα ἀναπτύσσονται καθεκμάτην. Διὰ τοῦτο ἰδέτε πῶς σπεύδουσι οἱ φιλοθεάμονες Ἀθηναῖοι εἰς τὸ Θεάτρον, πῶς δὲ πρὸ πάντων ἀρέσκειται εἰς τοῦτο τὸ ὠραῖον φῶλον, τὸ ἀπολαύον δύο ἐνταυτῷ ἀπολαύσεις, τὴν μὲν, ν' ἀκούῃ ὠραίαν μουσικὴν συγκινούμενον, τὴν δὲ νὰ βλέπεται θαυμάζομενον ὑπὸ διωγίλων ὀμμάτων, καὶ ἐκ τῶν θεωρειῶν του νὰ θριαμβεῖ πολλὰκις κατὰ τῆς σκηνῆς.

Παραλείποντες τὰς ἄλλας παραστάσεις, καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν πρώτην, κατὰ τὴν ὀλίγον δεῖν συνέθησαν, ὅσα καὶ εἰς τὸ Νεσεβράκον τῆς Ἀμερικῆς, παριστώσης τῆς Ζένην Δινδ, ἀναφέρωμεν μόνον τὴν ἐσπέραν τῆς 25 Ἰαννουαρίου, ἧτις ἦν ἡ λαμπροτέρα πασῶν, διὰ τὴν συμπεσοῦσαν βασιλικὴν ἐορτὴν τῶν ἀποβατηρίων τοῦ Σεπτέμου ἡμῶν Ἀνακτος, καὶ τὸν πλήρη φωτισμόν τοῦ Θεάτρον, τοῦ ὄντος συνήθως σκοτεινοῦ μὲ τὰν ἄσφωτον πολυέλαιον του. Ὅπως καὶ κατὰ τὴν ἐναρξιν, καὶ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, οὐδὲ σπιθαμὴ τόπου ὑπῆρχε κενῆ, ἅπαντα δὲ τὰ θεωρεῖα ἐβρυσθη

καλλονῶν καὶ ἀθηροτάτων καλλωπισμῶν. Τὰ πάντα δ' ἐλάμπρυνε καὶ ἐπέστρεφεν οὕτως εἶπειν, ἡ παρουσία τῆς χαριεστάτης ἡμῶν Βασιλισσῆς, εἰσελθούσης κατὰ πρῶτον εἰς τὸ κατὰ μέσον Β. θεωρεῖον τὴν Α. Μ. ἐδέχθη τὸ ἀκρατήριον μετὰ ζητωκραυγῶν, ἡ δὲ μουσικὴ καὶ εἰ τραγωδισται εἰς τιμὴν αὐτῆς ἀνέκρουσαν δις τὸν Β. ὕμνον.

Ἡ διατηρηθεῖσα εὐπρέπεια καὶ τάξις κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἦν ἀξιοπαρατήρητος. Ἄν πρὸ ἡμῶν ἡδὴ ἐξύμνησέ τις, διὰ ποιήσεως, τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν δόξαν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Θεάτρον, ἀλλὰ χρεωστοῦμεν καὶ ἡμεῖς, εἰς ὧν τὴν ἀρμοδιότητα ὑπάγεται τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, νὰ συνομολογήσωμεν, ὅτι ἀφοῦ τὰ ἀξίωσιμα μέλη αὐτῆς κατέβαλλον πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἀναστήσωσιν ἐκ τοῦ μηδενὸς τὸ πρὸ ἐξαιτίας ἀπωλεσθὲν Θεάτρον, οὐδὲν καὶ τώρα παραμελοῦσι πρὸς τέρψιν τοῦ ἐκλεγεμένου κοινου τῶν Ἀθηνῶν, οὐ μεγίστην ἢ εὐγνωμοσύνην πρὸς αὐτούς.

Ἀπὸ τὰ θεατρικὰ δίκαιον ἡδὴ νὰ μεταβῶμεν εἰς τὰ τῆς πολιτικῆς, τῆς τοσαῦτα πρὸς τὰ πρῶτα ἐχούσης σχέσιν.

Ἄλλ' εἰς τὴν πολιτικὴν τὰ πάντα ἥρεμα καὶ γινώδη, ὡς ἡ παρούσα ὠρα, ἀλλὰ καὶ τὰ πάντα λίαν καλὰ. Ἐπὶ τῆς Βουλῆς ἔπεσε χάλαρα νομοσχέδιον, ὡς τὸ μάννα τοῦ οὐρανοῦ, τὸ θρέψαν τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ. Διὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ ὑπὸ τοῦ μάννα τούτου τρεφομένη, γίνεται ὡσεὶ μόσχος τις σιτευτός.

Ἡ δὲ Γερουσία διεκρίθη καὶ κατέλιπεν κλέος ἀμάραντον, νομοσχεδῖόν τι ἀπεβρῖψασα, καὶ ἀφαιρέσασα οὕτω τὸν ἐπιούσιον ἄρτον ἀπὸ τέσσαρα δύσμοιρα δροφανά καὶ τὴν μητέρα αὐτῶν. Ἄλλὰ τῶν ὄφρα τῶν τούτων ἀνεδείχθη ἀνεκάθεν μήτηρ ἡ Σπυτὴ ἡμῶν Βασιλισσα· δὲν θέλουσι μείνει ἄσιτα, ἄστεγα καὶ γυμνά.

Πολλοὶ θάνατοι κατέθλιψαν τὸν παρελθόντα μῆνα τὴν πόλιν μας, καὶ ἡ νεκρολογία αὐτοῦ ἤθελε πληρῶσει δλόκληρα ἡμῶν τὰ ἔργα, ἀλλὰ περὶ τῶν ἐξῆς μόνον ὀδυνῶν θέλωμεν ἀναφέρει.

Ὁ σκληρὸς καὶ ἀδυσώπητος Χάρων μεθυσθεὶς ἀπαξ ἀπὸ τὰ ἀγγομαχητὰ τῶν θυμάτων του, ὡς ὁ λύκος ὁ εἰς ποιμνὴν ἐμπεσὼν ἀπὸ τὰ αἵματα τῶν σφαγίων του, θύει, θύει, μεχριστὸ κορέσει τὴν ἀκόρεστον καὶ αἰμωρόρον λύσαν του. . .

Πρῶτον θυμὰ του ἔπεσε, νέος τις εὐγενῶν αἰσθημάτων, ὅπερ σπάνιον κατὰ τὴν παρούσαν ἐποχὴν, ἀποθανὼν εἰς Ναύπλιον, ὁ Ἀλέξιος Παπαλεξόπουλος.

Ἐνταῦθα δὲ κατέθλιψε πάντας ὁ ἄωρος θάνατος χαριεστάτης καὶ νεαρωτάτης νέας, τῆς Εὐρυδικῆς, ἧτις ἀφηρησάθη σκληρῶς ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τοῦ σεβασμίου καὶ εἰς τοὺς πάντας προσφιλοῦς πατρός της. τοῦ σοφοῦ Καθηγητοῦ Ἀσωπίου καὶ τῆς θεολιμμένης καὶ ἀναρέτου μητρὸς αὐτῆς. Ἀθωότης, πνεῦμα, κάλλος ἐστόλιζον τὴν κόρην ταύτην ἡγάπα ὁμως τὴν ποιήσιν, καὶ διὰ τοῦτο λύραι τοιαῦτα ἐθρήνησαν τὸν θάνατόν της.

Κατέθλιψε δὲ ἐπίσης τοὺς πάντας ἡ ἄωρος τελευτὴ τῆς συζύγου ἀνδρὸς ὡσαύτως διακεκριμένου ἐν τῇ κοινωνίᾳ μας, τοῦ ἐφέτου Κ. Χριστοπούλου.

Ἄλλὰ φεῦ! πρὸς τοσοῦτους θανάτους εὐλόγα εἰσέ-

τι ἔχομεν ν' ἀντιτάξωμεν συνοικέσια, ἀλλ' ἄς ἐλπίζωμεν ὅτι ὁ χειμῶν οὗτος, κατὰ τὸν ἔποσον τοσαῦται ἀνήθησαν νεκρικοὶ λαμπάδες, θέλει σπεύσει νὰ πολλαπλασιάσῃ τοὺς γάμους, καὶ ἀνάψει ἤδη πολυπληθεῖς τὰς δᾶδας τοῦ Ὑμεναίου.

Ὁ σήμερον ἀρχίζων Φεβρουάριος μὴν μᾶς παρέχει χρηστὰς περὶ τούτου ἐλπίδας, διότι ὁ ἀστερισμὸς αὐτοῦ εἶναι δύο δελφίνες, ἤτοι ἡ δυὰς, τὸ ἀπαραίτητον τοῦτο σύμβολον πάσης συζυγίας· καὶ διὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἀναβάλλομεν καὶ ἡμεῖς τὰς ἐπιθαλαμίους ψᾶδας μας καὶ ὅσα σκανδαλώδη καὶ εὐάρεστα ἔχομεν συνειλεγμένα. Ἄν σιωπῶμεν δὲ ἤδη περὶ τοῦ προσφίλους καὶ ὠραίου φύλου, ὦ! πόσα τότε δὲν θὰ ἔχωμεν νὰ εἰπῶμεν καλὰ καὶ ἀγαθὰ, καὶ πόσα ἀνθη μυρίπνοα καὶ εὐώδη, ὅποια φύονται

κατὰ τὴν παρεῦσαν ὥραν, δὲν θέλομεν σκορπίσει ὑπὸ τοὺς ἀδρούς πόδας του·

Ἐνθρονοὶ τοῦ Θεοῦ Ὑμεναίου θιασῶται, θέλομεν πλέξει ἀσμένως τὸν νυμφικὸν στέφανον πάσης νέας, τῆς ἑποίας τὸ μέτωπον θέλουσιν κοσμήσει τὰ ἀγλάα ῥόδα τοῦ συζυγικοῦ δεσμοῦ. Δὲν ἀναγέρομεν δὲ περὶ τῶν πολιτικῶν συμβάντων τοῦ κόσμου, διότι τί πρὸς τὰς κόρας πάντα ταῦτα. ἐνῶ ἄλλα ἐγκαρδιώτερα ἀντικείμενα τὰς ἐπασχολοῦσι. Τὰ πολιτικὰ δύνανται τὸ πολὺ νὰ διαφέρωσι τὰς ἐστερευμένους καρδίας τῶν ἐγγάμων δι' ὅσας ἔδυσσε διὰ παντός ὁ ζωηφόρος καὶ φωτεινὸς ἀστὴρ τῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς ἐλπίδος.

Τὴν ἐπέτειον ἡμέραν τῶν Ἀποβατηρίων τοῦ Σεπτεῦ ἡμῶν Ἀνακτος, ἡ Βασίλισσα ἐδωρήσατο πρὸς τοὺς ὑπουργοὺς νομισματόσημόν τι ἀργυροῦν, πρῶτον ἔκ-

τυπον τὴν προτομὴν τῆς Α. Μ. ἐξ ἑνὸς, καὶ ἐξ ἑτέρου τὸ πτηνὸν φοῖνικα καὶ τρία δένδρα τοῦ φοίνικος μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν « Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει » τὸ γυμνασιόσημον τοῦτο παριστᾷ καὶ ἡ παρούσα εἰκονογραφία μας.

ΕΛΕΓΕΟΝ.

Ὁ θάνατος τῆς Εὐρυδικῆς Ἀσωπίου.

Ἡ πολυθρήνητος Εὐρυδικὴ
Χωρὶς αἰσθήσεις, χωρὶς παλμούς,
Ὅταν ἀπλώθη ἐπὶ τῆς κλίνης
Κ' ἔκλεισε χεῖλη καὶ ὀφθαλμούς·

Καὶ μὲ στενάγματα καὶ μὲ θρήνους
Καὶ μαῦρα δάκρυα ἐνταυτῷ,
Ἐζώσαν πάραυτα τὸ νεκρὸν τῆς
Μήτηρ καὶ φίλοι τῆς ἑκατό.

Ὁ πολυτλήμων πατὴρ τῆς τότε,
Μ' ἀναστενάγματα καὶ κλαυθμούς,
Αὐτὰ ἐλάλησε πρὸς τὸν Πλάστην,
Ἐψώνων χεῖρας καὶ ὀφθαλμούς.

« Κί αὐτὴν, ὦ Ὑψίστε, μὲ ἀρπάξεις ;
• Κί αὐτὴν! τί Σ' ἔπταισα ; Διὰ τί
• Ἡ φοβερὰ σου ὀργὴ νὰ πέσῃ
• Ἐπὶ τῆς κόρας μου δυνατῆ ;

« Τοὺς ἀδελφούς μου, τοὺς συγγενεῖς μου,
• Ὅλους ἐσῆκωσες ἐκ τῆς γῆς,
• Καὶ μόνον μ' ἀφῆρες νὰ στενάξω
• Ἐπὶ τοῦ κόσμου βαρυαλγῆς.

« Μίαν μοι ἔδωκες τέλος κόρην,
• Μίαν ὁ τάλας νὰ στηριχθῶ,
• Τὰ θάσανά μου νὰ λησμονήσω
• Καὶ εἰς τὸ γῆρας ν' ἀνακλυθῶ.

« Ἀλλὰ κ' ἐκείνην μὲ τὴν ἀρπάξεις ;
• Θεέ, κ' ἐκείνην! Τὴν δυστυχῆ
• Αὐτὴν μητέρα τῆς δὲν λυπήσαι,
• Νὰ μείνῃ ἔρημος, μοναχῆ.

« Οἱ τόσοι θρήνοι καὶ ὀδυρμοὶ τῆς
• Δὲν ἦσαν, Ὑψίστε, ἱκανοί ;
• Θέλεις ἀκόμη, Θεέ, νὰ κλαύσῃ ;
• Θέλεις αἰώνια νὰ θρηνηῖ ; ...

« Ἄγγελος ἦτο τοῦ Παραδείσου,
• Ἄθωοτάτη περιστέρα,
• Αὐτὴ μὲ ἦτο καὶ ἡ ἐλπίς μου,
• Αὐτὴ μὲ ἦτο καὶ ἡ χαρὰ.

« Πλὴν, φεῦ! ἐκείνη ἐχάθη πλέον !
• Ἡ Εὐρυδικὴ πλέον δὲν ζῆ !
• Καὶ ἡ ἐλπίς μου μαζὶ τις φεύγει,
• Καὶ ἡ χαρὰ μου μ' αὐτὴν μαζὶ !

- » Ἄν νοῦν μᾶς διδῆς, Θεὲ γενναῖον,
- » Πλὴν τὴν καρδίαν μας ἀσθενῆ,
- » Εἰς τὰ δεινά μας νὰ πικροκλαίῃ
- » Κί ἀπαρηγόρητος νὰ ὀρηνῆ.

- » Ὡ κλαύσατέ την, καλαί της φίλαι,
- » Καί σὺ, ὦ μητέρα της! Θλιβερά,
- » Ἀπαρηγόρητος καὶ μεγάλη
- » Εἶνε αὐτή μας ἡ συμφορά. »

Σοφοκλῆς Κ. Καρύδης.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ἄν τὴν μαύρην κεφαλήν μου ἀπηνῶς διχοτομήσης,
 Εἰς ἑκάτερόν της μέρος πέντε μεθ' ἑνὸς εὐρήσεις.
 Ἄν δὲ πάλιν καὶ τοὺς δύο πόδας μου ἢ χεῖρ σου κόψῃ,
 Πέντε τότε, Ἀναγνώστα τῆς τερπνῆς Ἐδτέρπης, ὄψει.
 Σὺς μετ' εὐκολίας, φίλε, γίνομαι: ἐγὼ μεγάλης,
 Ἄν τοῦ σώματός μου μόνα δύο μέλη ἀποβάλῃς.
 Τοῦ αἰνίγματος νὰ εὕρῃς τὸν συντάκτην ἂν θέλῃς,
 Τὸν εὐρίσκεις τὸν πανοῦργον, ἂν τὸ μέσον μου ἀφέλῃς.
 Ἄνθ' ἑνὸς δὲ τῶν στρογγύλων δύο μου μερῶν ἀνίσως
 Ἀντικαταστήθῃς ἄλλο, γίνομαι, ὦ φίλε, νῆσος.
 Ἄν διδόμενον καὶ ἕκτον θέλετε, ἰδοῦ το, μίαν
 Ἐπιστήμην ἐγὼ ἔχω ἀσπονδὸν μου πολεμίαν.
 Ὅπισθότονον καὶ λέπραν, φίλε, νὰ κληρονομήσης
 Καὶ νὰ τρέμῃς ὡς ὁ Κάιν, ἂν τὸ αἶνιγμα δὲν λύσης.

Π. Κ.

ΛΙΜΝΗ ΧΡΥΣΟΥ

ΕΝ ΚΑΛΛΙΦΟΡΝΙΑ.

Ἐρανιζόμεθα ἐκ τοῦ Ταχυδρόμου τῶν ἡνωμένων Ἐπαρχιῶν τὰς ἐξῆς λεπτομερείας περὶ τῆς ὑποτιθεμένης ἀνακαλύψεως Λίμνης χρυσοφόρου ἐν Καλλιφορνία.

Ὁφείλομεν δὲ νὰ προσθέσωμεν ὅτι αἱ ἐφημερίδες τοῦ Καναδά δημοσιεύουν συχνὰ ἐπιστολάς τῶν ἐν Καλλιφορνία ἐπιδημούντων, περὶ τῆς ἀξιοθαύρατου αὐτῶν καταστάσεως. Κατ' αὐτοὺς, ἡ ἀναζήτησις τοῦ χρυσοῦ, ἥτις ἐπλούτισε κατ' ἀρχὰς ἄτομά τινα, καθίσταμένη ὁσημέραι κοπιωδέστερα καὶ ἀγωνωτέρα, ἐγκαταλιμπάνεται ὑφ' ὄλων ὅσοι δύνανται κατ' εὐτυχίαν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰς πατρίδας

αὐτῶν, ἢ νὰ εὕρωσιν ἐπὶ τῆς χώρας ταύτης ἐργασίαν, διὰ νὰ συντηρήσωσιν ἑαυτοὺς.

Ἴδου ἡ μετάφρασις τῶν εἰρημένων λεπτομερειῶν.

« Αἱ ἀπὸ Καλλιφορνίας ἀνταποκρίσεις περιέχουσι λεπτομερείας πολλὰς περὶ τῆς περιέργου ἐκπλήξεως, ἣν ἐπροξένησε πανταχῶ ἡ εἰδησις τῆς ὑπάρξεως τῆς θαυμασίου ἀποθήκης δοτ' εἰπεῖν ἦν χαρακτηριστικοὶ διὰ τοῦ ὀνόματος λίμνη χρυσοῦ. Μολονότι δὲ εἰσέτι ἡ θέσις αὐτῆς δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστὴ, πλῆθος ἄπειρον ἀνθρώπων, μὴ ἀμφιβάλλοντες ποσῶς περὶ τῆς ὑπάρξεώς της, ἀνεχώρει πανταχόθεν, περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουνίου καὶ κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Ἰουλίου, διευθυνόμενον πρὸς τὸ ὑποτιθέμενον μέρος αὐτῆς. Αἱ πλουσιώτεροι φλέβες, αἱ τὸν λαμπρότερον ἀποδίδουσαι χρυσὸν, ἐγκατελείφθησαν ἀδιστακτικῶς ὑπὸ τῶν χρυσοθηρῶν τρεχόντων πρὸς τὴν χρυσὴν λίμνην, καίτοι μὴ εἰδῶτων τὴν ἀληθῆ αὐτῆς τοποθεσίαν. Ἐκαστος προσπαθεῖ νὰ προφθάσῃ τὸν προθέοντα. Ἀποσπάσματα δὲ δέκα, εἴκοσι, τεσσαράκοντα ἀτόμων προπαρασκευάζουσιν ἡσύχως τὴν σκευασίαν αὐτῶν, καὶ ἀναχωροῦσι περὶ τὸ μεσονύκτιον, ὅσον τὸ δυνατόν ἡσύχως, ἵνα φθάσωσι πρῶτοι καὶ ἵνα μὴ ἀκολουθήσωσιν αὐτοὺς ἕτεροι. Ὁ ἐλάχιστος ἀριθμὸς τῶν πρὸς θῆραν τῆς χρυσοῦς λίμνης πορευομένου ἀναβαίνει μέχρι τῶν 5,000. Ἄλλ' ἡ τοποθεσία τῆς λίμνης ταύτης δυσκόλως ἀνακαλυπτομένη ἀποπλανᾷ εἰς ἐρήμους ἀδιεξόδους καὶ τοὺς ἐπιτηδαιοτέρους τῶν ὁδηγῶν.

Ἄ Ἐτέρα ἐπιστολή, ἐξηγοῦσα τὴν ἄγνοιαν ταύτην διὰ νέου τινὸς τρόπου, λέγει, ὅτι ἡ λίμνη αὐτὴ ἀνεκαλύφθη κατὰ πρῶτον ὑπὸ συνοδείας χρυσοθηρῶν, οἵτινες ἀπεφάσισαν νὰ φυλάξωσιν ὑπὲρ αὐτῶν μυστικὴν τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην· ἀλλὰ δυστυχῶς εἰς αὐτῶν τὴν ἐπρόδοκε πίων καὶ μεθύσας ὑπὲρ τὸ δέον. Ἡ ἀποκάλυψις ὁμοῦς αὕτη ὡς πολὺ συγκεχυμένη δὲν ἠδυνήθη νὰ διευθύνῃ ἀκριβῶς τὰ βήματα τῶν ζητούντων τὴν λίμνην οὐχ' ἦττον ὁμοῦς οἱ πλεῖστοι τῶν μεταλλευτῶν βαίνουσι μετὰ πεποιθήσεως. Ἡ πίστις σώζει μὲν, κατὰ τινὰς, πάντοτε, ἀλλὰ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην πιθανὸν νὰ συμβῇ τὸ ἐναντίον, οἱ δὲ τὴν χρυσὴν λίμνην ἀναζητούντες νὰ χάσωσι τοὺς κόπους καὶ τὰς θυσίας αὐτῶν. Τίς οἶδε δὲ ἐὰν ἡ ἀποτυχία αὐτῶν δὲν ἐπιφέρει δυστύχημά τι; Βεβαίως οἱ εἶναι αὐτῶν ὅμως, ὅτι ἐὰν αἱ ἔρευναι αὐτῶν ἀποβῶσιν ἀνωφελεῖς, θέλουσι καύσει τὸ χωρίον Hargiville, καὶ πολλὰς θέλουσιν ἐπιφέρει κατεστραφάς.

A.